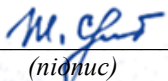

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічний факультет

Кафедра статистики, обліку та аудиту

До захисту допущено
кафедрою статистики, обліку та аудиту, протокол №_5 від 09.12.2025

завідувач кафедри Тетяна СЛЮНІНА
(підпис) (ім'я, прізвище)

«___»_____ 2025 р.

Кваліфікаційна робота

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

**«ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СКЛАДАННЯ ТА АУДИТУ
ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»**

(назва роботи)

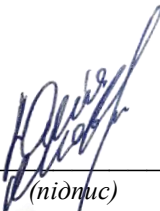
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(код та найменування спеціальності; спеціалізації спеціальності - за наявності)

Освітня програма «Облік і оподаткування»

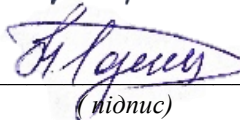
(назва освітньої програми)

Виконавець

(підпис)

Юлія ШАВРІНА
(ім'я, прізвище)

Науковий керівник

(підпис)

Тетяна РОЗІТ
(ім'я, прізвище)

Харків – 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Економічна сутність інтегрованої звітності та її роль у системі корпоративної звітності	8
1.2. Нормативно-правове регулювання та міжнародні стандарти інтегрованої звітності.....	15
1.3. Сучасні підходи до формування інтегрованої звітності в Україні та світі...	25
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ FERREXPO PLC	32
2.1. Загальна економічна характеристика Ferrexpo plc.....	32
2.2. Організація формування та структура інтегрованої звітності Ferrexpo plc .	44
2.3. Оцінка повноти та якості розкриття інформації відповідно до міжнародних стандартів	54
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ FERREXPO PLC	59
3.1. Аудит інтегрованої звітності та визначення проблемних зон її формування	59
3.2. Аудиторська оцінка інтегрованої звітності Ferrexpo plc	65
3.3. Розробка пропозицій щодо вдосконалення методики складання та аудиту інтегрованої звітності	72
ВИСНОВКИ.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	97
ДОДАТКИ	109

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

A4S – Accounting for Sustainability (Ініціатива «Бухгалтерія задля сталого розвитку»);

CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive (Директива ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку);

ESG – Environmental, Social and Governance (екологічні, соціальні та управлінські аспекти);

ESRS – European Sustainability Reporting Standards (Європейські стандарти звітності зі сталого розвитку)

EUT – EU Taxonomy (Європейська таксономія сталого розвитку);

GRI – Global Reporting Initiative (Глобальна ініціатива зі звітності);

IFRS – International Financial Reporting Standards (Міжнародні стандарти фінансової звітності);

IFRS – International Financial Reporting Standards (Міжнародні стандарти фінансової звітності);

IFRS S1 – International Financial Reporting Standard S1: General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information (Загальні вимоги до розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком);

IFRS S2 – International Financial Reporting Standard S2: Climate-related Disclosures (Розкриття інформації, пов'язаної з кліматичними ризиками);

IIRC – International Integrated Reporting Council (Міжнародна рада з інтегрованої звітності);

IR – Integrated Reporting (ІЗ, інтегрована звітність);

SASB – Sustainability Accounting Standards Board (Рада зі стандартів обліку сталого розвитку);

SFDR – Sustainable Finance Disclosure Regulation (Регламент ЄС щодо розкриття інформації про сталий фінансовий розвиток);

TCFD – Task Force on Climate-related Financial Disclosures (Цільова група з фінансових розкриттів, пов'язаних із кліматом).

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку економіки характеризується посиленням вимог до прозорості та підзвітності бізнесу. Користувачі корпоративної звітності – інвестори, кредитори, органи влади, суспільство – дедалі більше орієнтуються не лише на фінансові результати, а й на нефінансові показники: екологічні, соціальні, управлінські (ESG). Це обумовило появу інтегрованої звітності, яка поєднує фінансові та нефінансові аспекти діяльності підприємства, дозволяючи комплексно оцінити його здатність створювати цінність у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі.

Особливої ваги інтегрована звітність набуває для підприємств добувної та металургійної галузі, діяльність яких пов'язана з суттєвим впливом на довкілля та громади. Приклад Ferrexpo plc – міжнародної гірничодобувної групи з основними виробничими активами в Україні – є показовим для дослідження організаційно-методичних засад складання інтегрованої звітності, а також оцінки підходів до її незалежного аудиту.

Питання проблем та шляхів удосконалення ІЗ на загальнонаціональному й місцевому рівнях стабільно залишалися у фокусі як науки, так і практики. Так, питання ІЗ присвячені праці Безверного К.В. [2, 3, 4], Воскало В. В. [90], Гриценко О.І. [7], Король С. Я. [14, 16], Костирко Р. О. [17, 18], Кравченко О.В. [19], Лугова О. І. [23, 30], Малишкін О. І. [24], Нестеренко О. О. [27, 28], Потриваєва Н.В. [30], Проданчук М.Н. [33], Шигун М. М. [39], Янчева Л. М. [40], та інші. Варто відзначити, що на міжнародному рівні вже накопичено значний досвід і напрацьовано стандарти та рекомендації з даної тематики. Водночас окремі питання, пов'язані з удосконаленням методичного та організаційного забезпечення подальшого впровадження інтегрованої звітності в Україні, залишаються недостатньо опрацьованими. Це й зумовлює актуальність обраного напрямку дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування організаційно-методичних засад складання та аудиту інтегрованої звітності підприємства на прикладі Ferrexpo plc та розробка рекомендацій щодо їх удосконалення.

Для досягнення мети поставлено **такі завдання**:

- розкрити економічну сутність інтегрованої звітності підприємства, її роль та значення в системі корпоративної звітності;
- дослідити нормативно-правове регулювання та міжнародні стандарти, що визначають вимоги до інтегрованої звітності;
- проаналізувати сучасні підходи до формування інтегрованої звітності в Україні та світі та систематизувати наукові концепції розвитку ІЗ;
- надати організаційно-економічну характеристику Ferrexpo plc та оцінити фактори, що впливають на формування її інтегрованої звітності;
- дослідити процес організації складання інтегрованої звітності Ferrexpo plc та розкрити структуру її інформаційних блоків;
- оцінити повноту, якість та відповідність розкриття нефінансової інформації Ferrexpo plc міжнародним стандартам;
- проаналізувати процес аудиту інтегрованої звітності та визначити проблемні зони формування нефінансових показників компанії;
- розробити та обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення методики складання та аудиту інтегрованої звітності Ferrexpo plc.

Об'єктом дослідження є процес формування та аудиту інтегрованої звітності підприємства.

Предметом дослідження є організаційно-методичні засади підготовки інтегрованої звітності та її незалежного заповнення на прикладі Ferrexpo plc.

Практичні аспекти впровадження ІЗ в Україні розглядалися на прикладі Ferrexpo plc – міжнародної гірничодобувної групи зі штаб-квартирою у Швейцарії, основні виробничі потужності якої розташовані в Полтавській області України.

У роботі використано системний підхід та методи економічного аналізу, узагальнення і порівняння, вертикального та горизонтального аналізу, аналізу динаміки, графічний метод, метод експертних оцінок. Для оцінки відповідності звітності Ferrexpo plc міжнародним вимогам застосовано метод контент-аналізу, а для розробки пропозицій – елементи факторного аналізу та моделювання.

При дослідженні організації обліку і аудиту ІЗ використовувалися наступні методи: економічно-статистичний при аналізі сучасного стану впровадження ІЗ у світі і в Україні; порівняльний аналіз при дослідженні ІЗ на підприємствах телекомунікаційної сфери; аналіз та синтез при дослідженні категорії «інтегрована звітність», формуванні висновків і пропозицій

Інформаційну основу становлять інтегрована звітність Ferrexpo plc за 2024 рік, консолідована фінансова звітність підприємства, міжнародні стандарти інтегрованої звітності та аудиту, нормативно-правові акти України, наукові публікації та аналітичні огляди.

Практична значущість кваліфікаційної роботи полягає у тому, що отримані результати можуть бути використані для удосконалення внутрішніх процедур підготовки інтегрованої звітності Ferrexpo, підвищення рівня запевнення нефінансової інформації, а також для розробки методичних матеріалів з формування інтегрованої звітності на підприємствах гірничо-металургійного комплексу України.

Апробація дослідження. Матеріали дослідження пройшли апробацію в науковому середовищі.

Основні результати були прийняті до публікації у статті Розіт Т. В., Шавріної Ю. В. «Організаційно-методичні засади складання інтегрованої звітності підприємства» у журналі *Бізнес Інформ* 2025, №11.

Окремі положення дослідження опубліковано у збірнику тез міжнародної науково-практичної конференції *Global trends in science and education*, де представлено роботу Шавріної Ю. В. «Еволюція концепції корпоративної соціальної відповідальності у світі» (Київ, 17–19 листопада 2025 р., С. 1019–1024). URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna->

[konferentsiya-global-trends-in-science-and-education-17-19-11-2025-kiyiv-ukrayina-arhiv/](#).

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, де нараховується 22 таблиці та 12 рисунків, висновків, списку використаних джерел, який налічує 90 позиції та 2 додатка. Загальна кількість сторінок основного тексту – 96.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність інтегрованої звітності та її роль у системі корпоративної звітності

Інтегрована звітність виникла як відповідь на зростаючу потребу у більш комплексному висвітленні діяльності компаній. Глобальні фінансові кризи початку XXI століття висвітлили обмеженість традиційної фінансової звітності та стимулювали пошук нової моделі корпоративної звітності. Зокрема, у корпоративних звітах бракувало інформації про ризики бізнесу, стратегію розвитку, довгострокову стійкість, використання природних ресурсів та соціальні аспекти діяльності [1]. Таке положення призвело до появи інтегрованої звітності як інноваційного підходу, покликаного об'єднати фінансові і нефінансові показники у єдиній звітності компанії.

За визначенням авторів концепції One Report авторів Р. Екклза та М. Крусуca [52], інтегрована звітність – це інтеграція фінансової та нефінансової інформації про результати діяльності підприємства в одному документі.

Міжнародна рада інтегрованої звітності у своєму стандарті дає подібне визначення: інтегрована звітність – це процес, оснований на інтегрованому мисленні, що приводить до періодичної підготовки інтегрованого звіту організації про створення нею цінності в часі» [75].

Іншими словами, інтегрований звіт – це стислий звітний документ, який пояснює, як стратегія, корпоративне управління, результати діяльності та перспективи розвитку підприємства у взаємозв'язку з зовнішнім середовищем ведуть до створення вартості в короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективах [74].

Економічна сутність інтегрованої звітності полягає в тому, що вона фокусується на здатності бізнесу створювати стійку цінність для різних

зацікавлених сторін на основі всіх релевантних ресурсів та факторів. Такий підхід ґрунтується на концепції множинного капіталу підприємства, а саме інтегрована звітність розглядає фінансовий, виробничий, інтелектуальний, людський, соціально-репутаційний та природний капітали як взаємопов'язані складові успіху, див. табл.1.1.

Таблиця 1.1 – Складові множинного капіталу підприємства в концепції інтегрованої звітності

Вид капіталу	Сутність	Приклади показників	Вплив на створення вартості
Фінансовий капітал	Грошові ресурси, доступні підприємству для використання у виробництві товарів чи наданні послуг.	Власний капітал, кредити, інвестиції, дивідендна політика, структура фінансування.	Забезпечує фінансування операційної та інвестиційної діяльності, впливає на ліквідність і стійкість бізнесу.
Виробничий капітал	Фізичні об'єкти, необхідні для виробничих процесів.	Основні засоби, обладнання, технологічні потужності, ІТ-інфраструктура.	Визначає ефективність виробництва, рівень собівартості, якість продукції.
Інтелектуальний капітал	Нематеріальні активи, знання, патенти, технології, бренди.	Патенти, торговельні марки, база знань, ІТ-рішення, інновації.	Підвищує конкурентоспроможність і сприяє довгостроковому розвитку.
Людський капітал	Компетенції, досвід, мотивація працівників, корпоративна культура.	Рівень кваліфікації, навчання, плинність кадрів, задоволеність персоналу.	Визначає продуктивність, інноваційність і якість управління.
Соціальний і репутаційний капітал	Взаємовідносини з зацікавленими сторонами, імідж і довіра.	Репутаційні індекси, участь у програмах КСВ, партнерства, рівень довіри суспільства.	Формує стабільність бізнесу, підтримку інвесторів і клієнтів.
Природний капітал	Природні ресурси, які підприємство використовує або на які впливає.	Земля, вода, енергія, кліматичні фактори, утилізація відходів.	Забезпечує сталість діяльності, впливає на екологічну ефективність і репутацію компанії.

Джерело: складено автором на основі [40, 75].

Як видно з табл. 1.1, концепція множинного капіталу відображає системне бачення ресурсів підприємства, де фінансові показники розглядаються лише як

одна з ланок створення вартості. Взаємозв'язок між шістьма видами капіталів забезпечує цілісність бізнес-моделі, дозволяючи оцінити не лише економічну, а й соціальну, інтелектуальну та екологічну ефективність компанії. Такий підхід сприяє переходу від короткострокової фінансової звітності до інтегрованої оцінки стійкості розвитку та довгострокової цінності бізнесу.

Через призму цих «капіталів» Інтегрована звітність відображає, як компанія використовує та поповнює ресурси, взаємодіє із суспільством і довкіллям, та як це впливає на її довгострокову економічну вартість. Інтегрована звітність, таким чином, розкриває справжні драйвери вартості бізнесу, багато з яких залишаються «невидимими» у традиційній фінансовій звітності. Відтак, інтегрована звітність прагне заповнити цей інформаційний розрив, висвітлюючи нефінансові аспекти, що суттєво впливають на вартість і перспективи компанії. Порівняльну характеристику фінансової та інтегрованої звітності представлено в табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Порівняльна характеристика фінансової та інтегрованої звітності

№	Критерій	Фінансова звітність	Інтегрована звітність	Аналітична перевага інтегрованої звітності
1	2	3	4	5
1	Нормативна база	Ґрунтується на МСФЗ або НП(С)БО, спрямована на достовірність фінансових результатів.	Базується на Міжнародній концепції інтегрованої звітності (IIRC/IFRS) та стандартах GRI, SASB, TCFD.	Враховує не лише фінансові, а й стратегічні, соціальні, екологічні аспекти діяльності.
2	Склад показників	Лише фінансові показники (прибуток, активи, зобов'язання).	Фінансові та нефінансові показники (сталій розвиток, інновації, людський капітал).	Забезпечує цілісне розуміння результатів і впливу компанії.
3	Обов'язковість подання	Є обов'язковою для всіх підприємств відповідно до законодавства.	Добровільна або рекомендована форма звітності (у ряді країн – регламентована для публічних компаній).	Свідчить про відкритість та соціальну відповідальність бізнесу.

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4	5
4	Орієнтація у часі	Переважно минулі результати діяльності.	Спрямована на майбутнє: стратегічні цілі, ризики, можливості.	Підвищує прогностичну та аналітичну цінність звітності.
5	Об'єкт аналізу	Фінансовий капітал.	Всі шість видів капіталу: фінансовий, виробничий, інтелектуальний, людський, соціальний, природний.	Дає змогу оцінити взаємозв'язки між різними ресурсами компанії.
6	Прозорість	Обмежене коло користувачів, орієнтація на інвесторів та податкові органи.	Високий рівень прозорості, орієнтація на всіх стейкхолдерів.	Підвищує довіру суспільства та інвестиційну привабливість.
7	Інформаційна цінність	Дає уявлення про фінансовий результат за звітний період.	Відображає модель створення цінності, взаємозв'язки між ризиками, стратегією, ресурсами.	Формує цілісне бачення бізнес-моделі та факторів сталого розвитку.
8	Вектор управління	Тактичний, базується на звітному контролі результатів.	Тактичний і стратегічний, підтримує довгострокове планування.	Сприяє інтеграції фінансового менеджменту зі стратегією сталого розвитку.

Джерело: складено автором на основі [5, 75].

Таким чином, інтегрована звітність відрізняється від традиційної тим, що поєднує фінансові результати з нефінансовими факторами, які визначають потенціал підприємства у створенні вартості в майбутньому. Її головна перевага полягає у взаємозв'язку між стратегією, ризиками та використанням ресурсів, що забезпечує більш глибоке розуміння діяльності компанії для інвесторів, партнерів та суспільства. Описаний підхід сприяє підвищенню прозорості, довіри та інвестиційної привабливості, а також формує базу для ефективного стратегічного управління у контексті сталого розвитку.

Роль інтегрованої звітності в системі корпоративної звітності є двоаспектною – інформаційною та трансформаційною [84]. По-перше, інтегрована звітність забезпечує надання розширеної, релевантної інформації основним стейкхолдерам, передусім інвесторам та кредиторам. Вона підвищує

якість корпоративної звітної інформації та її корисність для ухвалення економічних рішень, оскільки об'єднує фінансові результати з показниками у сфері екології, соціальної відповідальності та управління (ESG) у цілісну картину. Міжнародні стандарти інтегрованої звітності ставлять за мету саме поліпшення інформаційного забезпечення інвесторів для ефективного розподілу капіталу та сприяння «цілісному та ефективному підходу до корпоративної звітності, що об'єднує різні її напрями та висвітлює увесь спектр факторів, які впливають на здатність організації створювати цінність з часом» [75, 33]. Таким чином, інтегрована звітність доповнює традиційну фінансову звітність контекстом і перспективою, необхідними для розуміння довгострокової стійкості підприємства.

По-друге, інтегрована звітність виконує трансформаційну функцію всередині самих організацій. Вона базується на концепції інтегрованого мислення – тобто залучення керівництва до усвідомлення взаємозв'язків між підрозділами, стратегіями, ризиками і ресурсами компанії [75]. Процес підготовки інтегрованого звіту спонукає менеджмент переосмислювати бізнес-модель з точки зору створення цінності. Як відзначають дослідники з Гарварду Р. Екклз і Г. Серафейм, поєднання фінансової та нефінансової інформації у єдиному звіті не лише покращує прозорість, але й змінює поведінку компанії – інтегрована звітність слугує каталізатором внутрішніх змін, спрямованих на довгострокову стратегію та сталий розвиток, або так званий «ефект трансформації» у корпоративній звітності [52, 55, 75]. В результаті, підприємства, що впроваджують інтегровану звітність, часто отримують переваги у вигляді кращого розуміння причинно-наслідкових зав'язків між фінансовими та нефінансовими показниками, підвищення якості управлінських рішень і глибшої взаємодії із зацікавленими сторонами [53]. Така звітність підвищує довіру інвесторів і репутацію компанії, оскільки демонструє відкритість та відповідальність бізнесу перед суспільством. В узагальненому вигляді описані вище аспекти інтегрованої звітності представлені на Рис.1.1.

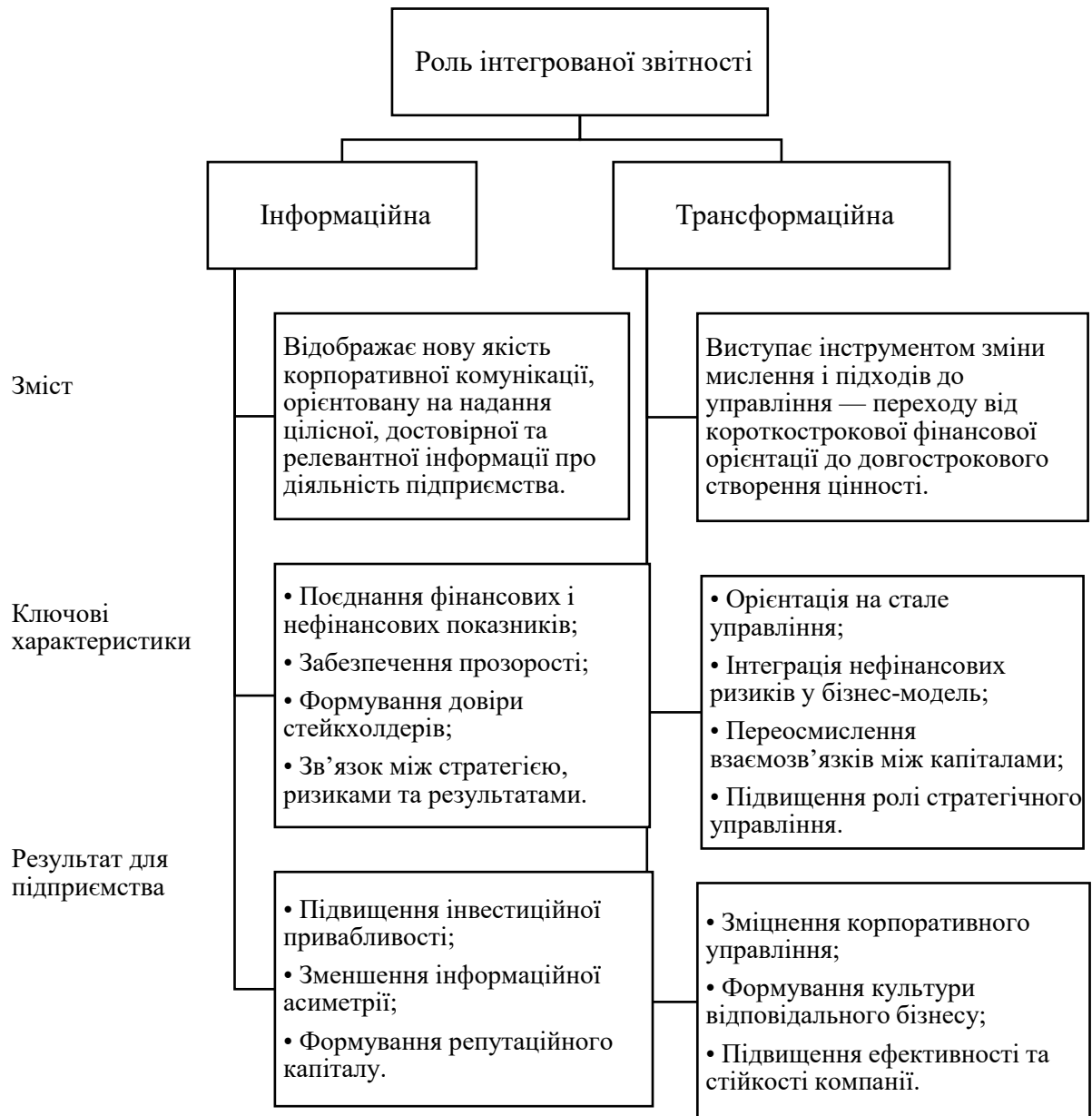

Рис. 1 1 – Аспекти інтегрованої звітності.

Джерело: складено автором на основі [52, 53, 18, 33].

На міжнародному рівні інтегрована звітність поступово стала важливою складовою системи корпоративної звітності, доповнюючи фінансові звіти та звіти зі сталого розвитку. Впродовж останнього десятиліття великі компанії по всьому світу дедалі частіше добровільно переходять до підготовки інтегрованих річних звітів. За оцінками, станом на початок 2020-х років близько 70% публічних компаній Європейського Союзу вже включають до своїх річних звітів

як фінансові, так і нефінансові тобто екологічні та соціальні показники [86]. У таких країнах, як Велика Британія та Німеччина, понад 90% великих компаній розкривають нефінансові показники у своїй звітності: за даними глобального дослідження KPMG у 2022 році, у Великій Британії 96%, а в Німеччині 94% компаній декларують кліматичні цілі та пов'язану ESG-інформацію у звітах [80]. Світові аудиторські та консалтингові компанії підтримують цей тренд. Так, опитування PwC засвідчило, що 72% інвесторів при оцінці компаній враховують не лише фінансові результати, але й показники у сфері екології та суспільного впливу [83]. Така тенденція підкреслює зростаючий запит з боку інвесторів на цілісну інформацію про діяльність компанії. Відповідно, інтегрована звітність сьогодні розглядається як сучасний інструмент підвищення прозорості та підзвітності бізнесу, що сприяє ухваленню зважених інвестиційних рішень та розвитку стійкої економіки.

Варто зазначити, що в Україні концепція інтегрованої звітності також набуває уваги, хоча рівень її впровадження поки що обмежений. У наукових колах обґрунтовується доцільність застосування інтегрованої корпоративної звітності для підвищення прозорості бізнесу та довіри інвесторів [1, 37]. Деякі провідні підприємства – здебільшого дочірні структури міжнародних корпорацій або компанії, орієнтовані на міжнародні ринки капіталу – почали експериментувати з підготовкою інтегрованих звітів. Проте масового поширення ця практика поки що не набула, що пояснюється як відсутністю прямих нормативних вимог, так і певною обережністю менеджменту щодо нових стандартів звітності. За даними експертів, станом на кінець 2010-х років лише поодинокі українські організації офіційно застосовували підхід мультикапітальної інтегрованої звітності у відкритих звітах. У той самий час державні регулятори та уряд задекларували підтримку сучасних підходів до звітності, зокрема в контексті євроінтеграції України. Компанії заохочуються переймати міжнародний досвід, аби наблизити свою звітність до вимог ЄС та глобальних ринків. На практиці ж більшість українських підприємств займає вичікувальну позицію, очікуючи чіткіших регуляторних сигналів або доказів

переваг інтегрованої звітності, перш ніж інвестувати ресурси в її запровадження. Тим не менш, наближення законодавства України до європейського та поступове підвищення уваги до сталого розвитку бізнесу в Україні створюють передумови для ширшого впровадження інтегрованої звітності в недалекому майбутньому [19, 90].

1.2. Нормативно-правове регулювання та міжнародні стандарти інтегрованої звітності

Інтегрована звітність стала відповіддю на виклик поєднання фінансової та нефінансової інформації в єдиному звіті, що відображає цінність бізнесу в довгостроковій перспективі. Протягом останніх десятиліть з'явилися кілька ключових ініціатив і стандартів, які сформували сучасний підхід до інтегрованої звітності. До них належать Міжнародна рада з інтегрованої звітності (IIRC), Глобальна ініціатива зі звітності (стандарти GRI), Рекомендації TCFD (Target Force on Climate-related Financial Disclosures) та Європейська директива CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Розглянемо сутність та історію кожного з цих стандартів, їх еволюцію та сучасну роль, а також проаналізуємо взаємозв'язок між ними в контексті інтегрованої звітності.

Міжнародна рада з інтегрованої звітності (англ. International Integrated Reporting Council, IIRC) була заснована у 2010 році як відповідь на зростаючий попит на більш цілісний та комплексний підхід до корпоративної звітності. Ініціатива виникла внаслідок усвідомлення того, що традиційна фінансова звітність не охоплює всі суттєві аспекти, які впливають на здатність компанії створювати цінність у довгостроковій перспективі. IIRC початково була створена як коаліція різних зацікавлених сторін – регуляторів, інвесторів, компаній, професійних організацій і спиралася на співпрацю таких організацій, як Глобальна ініціатива зі звітності та Міжнародна федерація бухгалтерів [42].

Основна мета Ради – розробити глобально прийнятну Концептуальну основу інтегрованої звітності, що дозволила б консолідувати фінансову та нефінансову, у тому числі включаючи екологічну, соціальну, управлінську інформацію в єдиному звіті. IIRC сформулювала принципи та елементи інтегрованої звітності, які було викладено у Міжнародній рамковій концепції інтегрованої звітності, перша версія якої опублікована в грудні 2013 року [75]. Інтегрована звітність ґрунтується на ідеї інтегрованого мислення і розкриває, як організація створює цінність у коротко-, середньо- та довгостроковому періодах. Головна мета IIRC полягала в тому, щоб підвищити якість корпоративної звітності для інвесторів та інших поставальників фінансового капіталу, надаючи їм більш повну інформацію для прийняття рішень. Водночас IIRC прагнула стимулювати сталий розвиток шляхом зміни корпоративної поведінки – спонукання компаній до більш цілісного бачення своєї діяльності та впливу на економіку, суспільство і довкілля [42, 72].

Протягом 2010-х років інтегрована звітність поширилася по всьому світу. Деякі країни та фондові біржі почали вимагати або заохочувати інтегровані звіти від компаній. IIRC залишалася рушійною силою цього руху, займаючись як розробкою стандартів, так і адвокацією. Важливо зазначити, що IIRC не намагалася створити нові показники для розкриття інформації, а натомість закликала компанії використовувати існуючі стандарти та керівництва, а зокрема, і стандарти GRI при підготовці інтегрованого звіту. Такий підхід відображав бачення, що інтегрована звітність і нефінансові звіти є взаємодоповнюючими елементами майбутньої системи корпоративної звітності [76]. Новітня історія IIRC характеризується консолідацією з іншими стандартами. У червні 2021 року IIRC об'єдналася з Радою зі стандартів обліку сталого розвитку (SASB), утворивши Value Reporting Foundation (VRF). Крок мав на меті об'єднати принципи інтегрованої звітності IIRC з галузевими показниками SASB, щоб запропонувати компаніям більш цілісний набір інструментів для звітування.

Згодом, у листопаді 2021 року, Фонд МСФЗ оголосив про включення VRF до своєї новоствореної Міжнародної ради зі стандартів сталого розвитку (ISSB)

[90]. Таким чином, концепції інтегрованої звітності IIRC зараз впроваджуються у глобальну систему стандартів фінансової та нефінансової звітності під егідою МСФЗ, що покликане спростити складність звітності та зробити інтегровані підходи новою нормою для компаній у всьому світі.

У червні 2023 року Фонд МСФЗ через новостворену Міжнародну раду зі стандартів сталого розвитку ISSB офіційно оприлюднив два базових стандарти:

– IFRS S1 – «Загальні вимоги до розкриття інформації, пов’язаної зі сталим розвитком» (International Financial Reporting Standard S1 – General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information)

IFRS S2 – «Розкриття інформації, пов’язаної з кліматичними ризиками» (International Financial Reporting Standard S2 – Climate-related Disclosures).

Їхнє ухвалення стало переломним моментом у розвитку інтегрованої звітності, оскільки вони уніфікували фінансову та нефінансову інформацію в межах єдиної системи МСФЗ. Стандарти встановлюють вимоги до розкриття сталих факторів, що можуть суттєво впливати на фінансові результати компанії, та визначають кліматичні ризики як ключовий елемент стратегічного управління, див. табл.1.3.

Таблиця 1.3 – Порівняльна характеристика стандартів IFRS S1 та IFRS S2

Стандарт	Ключовий зміст	Мета та практична роль
IFRS S1 «Загальні вимоги до розкриття інформації, пов’язаної зі сталим розвитком»	Визначає загальні вимоги до розкриття інформації, пов’язаної зі сталістю, що має фінансово суттєвий вплив на діяльність підприємства. Охоплює екологічні, соціальні та управлінські аспекти (ESG).	Формує єдину методологічну основу для підготовки звітності про сталість; забезпечує зіставність і прозорість даних між компаніями та країнами.
IFRS S2 «Розкриття інформації, пов’язаної з кліматичними ризиками»	Встановлює вимоги щодо розкриття інформації про вплив кліматичних ризиків та можливостей на бізнес-модель і стратегію підприємства. Ґрунтується на рекомендаціях TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures).	Сприяє інтеграції кліматичних ризиків у фінансову звітність; допомагає інвесторам оцінювати довгострокову стійкість компанії та її кліматичну відповідальність.

Джерело: складено автором на основі [77, 78].

Глобальна ініціатива зі звітності (Global Reporting Initiative, GRI) – це провідна міжнародна організація, яка розробляє стандарти для звітування у сфері сталого розвитку, а саме екологічні, соціальні та управлінські показники або загальноприйнята аббревіатура ESG (від англ. Environmental, Social and Governance – екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності підприємства). Історія GRI бере початок у 1997 році, коли у Бостоні, США було засновано цю ініціативу у відповідь на суспільний резонанс після екологічної катастрофи, а саме витік нафти Exxon Valdez 1989 року. Засновниками були некомерційні організації CERES і Інститут Tellus за участі Програми ООН з навколишнього середовища. Первісною метою було створити механізм підзвітності, який би стимулював компанії дотримуватися принципів відповідального екологічного ведення бізнесу. Надалі сфера охоплення GRI була розширена, щоб включати соціальні, економічні та управлінські аспекти впливу компаній [63]. У 2000 році GRI опублікувала першу версію Керівництва зі сталого розвитку і фактично, це була перша глобальна рамка для нефінансової звітності. За наступні роки керівництво GRI неодноразово оновлювалося та вдосконалювалося: вийшли версії G2 (2002), G3 (2006) і G4 (2013). Паралельно GRI розширювала свою глобальну присутність, відкриваючи регіональні представництва для підтримки впровадження стандартів на місцях [63].

Важливим етапом стала трансформація підходу GRI у 2016 році. Замість періодичних керівництв GRI перейшла до випуску GRI Standards – перших глобальних стандартів сталого розвитку. Описані стандарти модульні та постійно оновлюються, що дозволяє додавати нові теми та оперативно переглядати вимоги. Наприклад, були введені нові тематичні стандарти щодо оподаткування та відходів, а також здійснено масштабне оновлення універсальних стандартів у 2021 році. Крім того, починаючи з 2021 року GRI запроваджує галузеві стандарти для специфічних секторів економіки і першими стали стандарти для нафтового й газового сектору, сільського господарства та рибальства, вугільної галузі, табл.1.4. На 2025 рік анонсовано випуск стандартів щодо зміни клімату та енергетики, що відображає актуальність цих питань [65].

Таблиця 1.4. – Класифікація стандартів GRI та їх основне призначення

№	Блок стандартів	Назва українською мовою	Рік прийняття	Основний зміст і призначення
1	2	3	4	5
1	Універсальні стандарти	GRI 1. Основи	2021	Визначає загальні принципи, сферу застосування та підходи до підготовки звітів зі сталого розвитку.
		GRI 2. Загальні розкриття	2021	Містить обов'язкові відомості про організацію, її управління, етичні норми, структуру, стейкхолдерів і ланцюг створення вартості.
		GRI 3. Суттєві теми	2021	Визначає процес виявлення, оцінки та розкриття суттєвих тем, що впливають на сталий розвиток компанії.
2	Галузеві стандарти	GRI 11. Сектор нафти та газу	2021	Визначає галузеві індикатори для компаній нафтової та газової промисловості.
		GRI 13. Сектори сільського господарства, аквакультури та рибальства	2022	Визначає теми сталості для аграрних підприємств, рибного господарства та харчового виробництва.
		GRI 14. Гірничодобувний сектор	2024	Регулює розкриття впливу компаній гірничодобувної галузі на довкілля та громади.
3	Тематичні стандарти	GRI 302. Енергетика	2016 / оновл. 2023	Розкриває споживання енергії, енергоефективність і використання відновлюваних джерел.
		GRI 303. Вода та стічні води	2018	Регламентує облік, споживання та очищення водних ресурсів.
		GRI 305. Викиди	2016 / оновл. 2023	Визначає порядок розкриття інформації про викиди парникових газів (Score 1, 2 і 3).
		GRI 401. Зайнятість	2016	Показники, пов'язані з прийомом, плинністю кадрів, соціальними гарантіями.
		GRI 403. Охорона праці та безпека	2018	Відображає управління ризиками безпеки праці та професійними захворюваннями.
		GRI 404. Навчання та професійний розвиток	2016	Оцінює рівень підготовки персоналу, навчання, розвиток компетенцій.

Продовження табл. 1.4

1	2	3	4	5
3	Тематичні стандарти	GRI 405. Різноманіття та рівні можливості	2016	Містить показники щодо гендерної рівності, інклюзивності, рівних умов праці.
		GRI 413. Місцеві спільноти	2016	Описує взаємодію компанії з громадами, соціальні програми та вплив на місцевий розвиток.
		GRI 418. Конфіденційність клієнтів	2016	Визначає підходи до захисту персональних даних клієнтів і прозорості взаємин.

Джерело: складено автором на основі [65].

Як видно з табл. 1.4, стандарти GRI охоплюють усі ключові аспекти сталого розвитку – від загальних принципів і управлінських практик до конкретних тематичних показників. Їхня модульна структура дозволяє компаніям комбінувати універсальні, галузеві та тематичні стандарти відповідно до власної діяльності. GRI Standards є основою для ESG-звітності, а також використовуються в інтегрованій звітності згідно з підходами IIRC та IFRS S1/S2, забезпечуючи порівнянність і достовірність нефінансових даних. Стандарти GRI стали фактично найпоширенішою основою для нефінансової звітності у світі [48]. GRI Standards застосовуються на добровільній основі, але є найпоширенішими у світі: за даними GRI, понад 78 % компаній зі списку Global Fortune 250 користуються цими стандартами. Стандарти GRI забезпечують компаніям чіткі вказівки щодо того, що і як вимірювати та розкривати у сфері сталого розвитку, дозволяючи зацікавленим сторонам порівнювати вплив та результати різних організацій [64].

Вже на етапі створення IIRC GRI була ключовим партнером, щоб забезпечити узгодженість між новим інтегрованим підходом та існуючими практиками сталого звітування. Саме тому IIRC у своєму Концептуальному каркасі рекомендувала організаціям послуговуватися показниками GRI та інших авторитетних стандартів для наповнення інтегрованих звітів [63, 75]. Отже, GRI і інтегрована звітність розвивалися паралельно і взаємозближувалися, бо

інтегровані звіти підносять значення нефінансових даних, а GRI надає засоби для їх якісного розкриття.

У сучасних умовах GRI продовжує відігравати провідну роль, особливо в частині подвійної суттєвості – оцінки як впливу ESG-факторів на компанію, так і впливу самої компанії на суспільство та довкілля. Цей підхід лежить в основі європейських регуляторних вимог як-от CSRD і робить стандарти GRI особливо затребуваними, адже вони зорієнтовані на розкриття впливів компанії.

Цільова група з кліматичних фінансових розкриттів або скорочено TCFD була створена у 2015 році Радою фінансової стабільності з метою розробити рекомендації щодо розкриття інформації про фінансові ризики та можливості, пов'язані зі зміною клімату. Ініціатива виникла під час головування Марка Карні в FSB та отримала підтримку лідерів G20, усвідомивши, що кліматичні зміни становлять системний ризик для фінансових ринків. Головою TCFD став Майкл Блумберг, і до робочої групи ввійшли експерти з провідних фінансових інститутів, корпорацій і рейтингових агенцій. Мета TCFD – підвищити прозорість ринків шляхом інтеграції кліматичних ризиків у фінансову звітність, щоб інвестори, кредитори та страхові компанії мали релевантну інформацію для оцінки ризиків і належного ціноутворення активів [88, 38].

У 2017 році TCFD опублікувала фінальні Рекомендації щодо кліматично орієнтованого фінансового розкриття. Вони задали єдину структуру, придатну для компаній різних галузей, що базується на чотирьох тематичних напрямках діяльності компанії: управління, стратегія, управління ризиками та показники і цілі. Для кожного з цих напрямків TCFD визначила конкретні розкриття, а всього 11 рекомендацій, які мають допомогти зрозуміти, як компанія оцінює та управляє кліматичними ризиками і можливостями. Важливо, що рекомендації TCFD наголошують на оцінці фінансових наслідків кліматичних ризиків – як фізичних – наслідки екстремальних погодних подій, підвищення рівня моря тощо, так і транзитивних – регуляторні зміни, технологічні зрушення на шляху до низьковуглецевої економіки. Після оприлюднення рекомендацій FSB доручила робочій групі TCFD просувати їх та відстежувати прогрес впровадження. За

наступні роки відбулося стрімке зростання підтримки: тисячі компаній по всьому світу добровільно декларували підтримку TCFD. Станом на 2022 рік понад 4 000 організацій з більш ніж 100 країн оголосили про підтримку TCFD [62, 88]. Багато урядів та регуляторів також почали інтегрувати TCFD у свої політики: наприклад, Велика Британія зобов'язала великі компанії звітувати за TCFD, регулятори в Японії, Канаді та інших країнах прийняли подібні вимоги. Таким чином, TCFD фактично задала глобальний стандарт кліматичного розкриття, зробивши його частиною мейнстріму корпоративної звітності.

У 2021–2023 роках роль TCFD досягла кульмінації і її підходи були інституціоналізовані у формальних стандартах. Новостворена Міжнародна рада зі стандартів сталого розвитку (ISSB) при Фонді МСФЗ використала напрацювання TCFD як основу при розробці власних стандартів: проект кліматичного стандарту ISSB (IFRS S2) прямо базується на елементах усіх 11 рекомендацій TCFD [9, 88,].

Визнання успіху TCFD відобразилося у тому, що в жовтні 2023 року, після випуску шостого і останнього звіту про прогрес, TCFD оголосила про виконання свого мандату та саморозпуск. Надалі моніторинг прогресу у кліматичних розкриттях компаній передано під егіду Фонду МСФЗ та його нової структури – ISSB. Такі дії свідчать про те, що рекомендації TCFD досягли свого призначення, оскільки вони інтегровані у регуляторні вимоги й стандарти, а питання кліматичних ризиків стало невід'ємною частиною інтегрованої корпоративної звітності та управління ризиками компаній у всьому світі [60].

Директива ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку або скорочено CSRD – новий регуляторний стандарт Європейського Союзу, який докорінно змінює вимоги до нефінансової звітності компаній. CSRD була ухвалена у 2022 році і набрала чинності 5 січня 2023 як заміна попередньої Директиви про нефінансову звітність. Необхідність CSRD визріла через обмеженість NFRD: стара директива охоплювала лише ~11 тисяч великих компаній і мала гнучкі вимоги, що призводило до непорівнянності та неповноти розкриття [49, 50, 51]. Новий стандарт ставить за мету істотно розширити

охоплення компаній та уніфікувати стандарти звітності, щоб забезпечити високоякісну, зіставну та релевантну інформацію про сталість бізнесу для інвесторів і суспільства. На рисунку 1.2 подано еволюцію європейської системи нефінансової звітності – від прийняття Директиви 2013/34/ЄС, яка забезпечила порівнянність фінансових звітів, до запровадження нової Директиви CSRD. Діаграма відображає основні етапи реформування: ухвалення Директиви NFRD, розроблення плану дій із фінансування сталого зростання, інтеграцію нефінансового звітування з регламентами SFDR та EUT, а також ініціативу Європейської комісії щодо створення Європейських стандартів сталого звітування. Важливим підсумком цього процесу стало ухвалення CSRD, яка передбачає обов’язкове розкриття сталих показників для компаній, починаючи зі звітності за 2024 рік [8, 68].

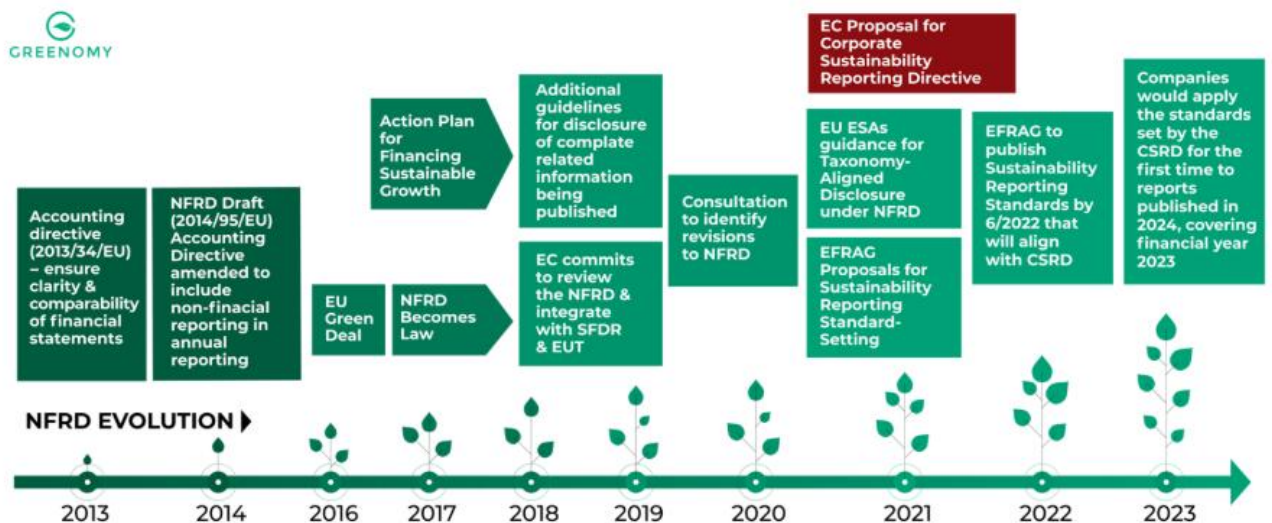

Рис. 1.2 – Етапи еволюції європейської системи нефінансової звітності від NFRD до CSRD, 2013–2024 рр.

Джерело: [68].

Суттєві новації CSRD включають вимогу звітувати про стратегію компанії у сфері сталого розвитку, встановлені цілі та роль керівництва в їх досягненні. Компанії повинні розкривати, як визначили суттєвість інформації, та відображати Інтегрований підхід – тобто висвітлювати свої впливи на економіку,

суспільство, довкілля, а також ризики і можливості для самого бізнесу, пов'язані зі стійкістю, включно з впливами по всьому ланцюгу постачання. По суті, CSRD формалізує принцип подвійної суттєвості згідно з яким компанія повинна звітувати як про фінансово суттєві ризики що перегукується з підходом TCFD щодо впливу ESG-факторів на фінансовий стан компанії, так і про суттєві впливи на стійкий розвиток, що відповідає підходу GRI про вплив компанії назовні.

Крім того, CSRD вимагає зовнішньої перевірки нефінансових звітів, що має підвищити достовірність даних. Звітність повинна подаватися в електронному форматі та підлягати цифровому тегуванню згідно Єдиного електронного формату звітності.. Важливо і те, що звіт зі сталого розвитку стає частиною річного звіту підприємства зокрема, управлінського звіту, тобто фінансова і нефінансова інформація інтегруються в одному документі. Такий підхід фактично робить інтегровану звітність обов'язковою для великих європейських компаній, забезпечуючи системне висвітлення усіх аспектів діяльності [28, 68].

Сучасна роль CSRD описується тим, що прийняття CSRD стало поворотним моментом у розвитку інтегрованої звітності. ЄС цим кроком не лише підняв планку вимог для власних компаній, а й задав орієнтир глобальним тенденціям. Багато міжнародних компаній, навіть якщо вони не підпадають під юрисдикцію ЄС, орієнтуються на вимоги CSRD/ESRS як на передову практику прозорості. Крім того, CSRD стимулював подальшу гармонізацію стандартів: Європейські регулятори тісно співпрацюють з GRI та ISSB, щоб досягти максимальної узгодженості між ESRS, GRI Standards та майбутніми стандартами МСФЗ з усталеності [60].

Розглянуті ініціативи IIRC, GRI, TCFD та CSRD виникли в різний час і зосереджені на різних аспектах звітності, але сьогодні вони утворюють взаємопов'язану систему, що визначає сучасний ландшафт інтегрованої звітності. Їх еволюція характеризується гармонізацією цілей та принципів:

1. Спільна мета та доповнюваність. IIRC, GRI, TCFD і CSRD мають спільну мету – підвищити прозорість та повноту корпоративної звітності, але з різними

акцентами. Разом вони формують єдину систему, у якій звіт може одночасно відповідати вимогам усіх чотирьох підходів.

2. Історична співпраця і об'єднання. GRI та IIRC мають спільне походження та підписали Меморандум про взаєморозуміння ще у 2013 році, що забезпечило сумісність їхніх рамок. Сьогодні ISSB та EFRAG продовжують цю гармонізацію, інтегруючи принципи GRI, CSRD і TCFD.

3. Консолідація в глобальну систему. Злиття IIRC і SASB у VRF та його інтеграція у Фонд МСФЗ стали кроком до створення глобальної системи сталого розкриття. Нові стандарти ISSB (IFRS S1 і S2) узгоджені з підходами GRI, TCFD та CSRD, формуючи основу для єдиної екосистеми інтегрованої звітності.

Отже, сучасна інтегрована звітність – це результат тривалої еволюції стандартів і ініціатив. IIRC внесла концепцію та рамкові принципи, GRI – деталізовані показники сталого розвитку, TCFD – методологію інтеграції кліматичних ризиків, а CSRD закріпила все це на законодавчому рівні в ЄС. Їхня роль сьогодні взаємопов'язана: разом вони сприяють тому, щоб компанії звітували прозоро, всебічно і стратегічно, показуючи як фінансові результати, так і внесок у стійкий розвиток. Описані стандарти пройшли шлях від добровільних ініціатив і часткових рішень до комплексної системи інтегрованої звітності, що стає новим світовим стандартом для відповідального бізнесу.

1.3. Сучасні підходи до формування інтегрованої звітності в Україні та світі

В останні роки розвиток інтегрованої звітності пов'язаний із глобальною гармонізацією фінансових і нефінансових стандартів. Найбільш впливовим є Integrated Reporting Framework, розроблений Міжнародною радою з інтегрованої звітності і нині підтримуваний МФСЗО. Фреймворк IR використовується у понад 75 країнах і спрямований на відображення створення вартості

підприємством за різними видами капіталу, тобто фінансовим, виробничим, інтелектуальним, людським, соціальним та природним [73]. Іншими ключовими документами є стандарти GRI – найпоширеніші у світі рекомендації з нефінансової звітності, якими користуються понад 14 000 організацій у більш ніж 100 країнах, а також професійні фреймворки для кліматичних розкриттів і галузевих показників: рекомендації TCFD та SASB [61, 63]. У 2023 році МФСЗО випустила нові глобальні стандарти звітності з питань сталого розвитку – IFRS S1 Загальні вимоги та IFRS S2 Кліматичні розкриття, які інтегрують уніфіковану базу для інвесторів і повністю враховують рекомендації TCFD. У Європейському Союзі набуває чинності Директива CSRD 2022/2464, що зобов'язує великі компанії з 2024–2025 рр. звітувати за європейськими стандартами ESRS, розробленими EFRAG, які деталізують вимоги до екологічних, соціальних та управлінських аспектів. Нарешті, багато корпорацій при формуванні стратегії сталого розвитку орієнтуються на Цілі сталого розвитку ООН і керівні принципи ОЕСР для підприємств, хоча ці документи не є безпосередньо стандартами звітування, їх широко беруть до уваги при розробці ESG-політик [56].

Комбіноване використання GRI та SASB або IFRS S1/S2, що побудовані на основі SASB дозволяє охопити і нефінансові впливи і критичні для інвесторів галузеві ризики й можливості. Наприклад, нові стандарти IFRS вимагають враховувати теми SASB для ідентифікації матеріальних питань у різних галузях [55]. У звітах світових компаній часто поєднують GRI-звітність з показниками SASB або TCFD для комплексної картини діяльності.

Європейська директива CSRD/стандарти ESRS. За CSRD великі компанії ЄС мають звітувати за детальними правилами ESRS з 2025 р. для звітів за 2024 р. ESRS передбачають цифрову таксономію та поступове впровадження аудиту звітності. Стандарти розроблені на принципах подвійної матеріальності. Натомість IFRS S1/S2 орієнтовані передусім на інформацію для інвесторів, водночас враховують кліматичні і галузеві показники [49].

Але варто зазначити, що фахова література відзначає труднощі балансування між повнотою і релевантністю інформації, різні підходи до

визначення матеріальності та відсутність єдиної методології оцінки нефінансового впливу. Крім того, підготовка і верифікація інтегрованих звітів вимагає значних витрат. Відтак інтегрована звітність складається на основі злагодження фінансових та нефінансових показників, цілісно відображаючи здатність компанії створювати вартість у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі. Така звітність об'єднує принципи фінансової звітності, бізнес-модель підприємства та стандарти нефінансових розкриттів в єдину методологію.

У розвинутих країнах інтегрована звітність уже стала звичним явищем. Тисячі корпорацій складають щорічні інтегровані або сталого розвитку звіти за міжнародними стандартами. У багатьох юрисдикціях існує обов'язкове регулювання, як наприклад, у ЄС вже почалося застосування CSRD/ESRS [79], а глобальні стандарти IFRS S1/S2 формують єдину методологію по всьому світу. Описані підходи базуються на принципах подвійної матеріальності та забезпечують комплексне відображення фінансових результатів і екологічно-соціальних внесків.

В Україні інтегрована звітність перебуває на початковому етапі формування. Нормативно-правова база лише поступово наближається до світових стандартів. Відповідно до чинного Закону № 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність», 1999 р.[31], великі підприємства зобов'язані готувати річну фінансову звітність і звіт про управління, який має містити фінансові й деякі нефінансові показники, хоча формально звіт про управління не включено до фінансової звітності і має радше рекомендаційний характер. Методичні рекомендації при цьому радять включати в управлінський звіт інформацію про екологічний вплив як споживання ресурсів, відходи, викиди, енергоспоживання, соціальну політику як кількість та умови праці, інклюзивність, безпека, антикорупційні заходи; і корпоративне управління як склад правління, структура капіталу, внутрішній контроль [56]. Проте офіційних вимог до звітності зі сталого розвитку Україна ще не мала.

На тлі євроінтеграційних викликів держава вже взяла курс на впровадження ESG-звітності. У жовтні 2024 р. Уряд затвердив Стратегію впровадження звітності зі сталого розвитку, згідно з якою починається поступове впровадження ESRS в Україні [55]. Міністерство фінансів опублікувало проєкт Закону про внесення змін до Закону «Про облік і фінзвітність» щодо звітності про сталий розвиток – за цим документом компанії мають звітувати за європейськими стандартами ESRS. Відповідно до проєкту, великі підприємства і деякі інші категорії зобов'язані включати розділ сталого розвитку до управлінського звіту, а введення вимог здійснюватиметься поетапно починаючи з 2026 р.[45, 32]. Проєкт цього закону №13598 був зареєстрований у Верховній Раді у серпні 2025 р., і мав би передбачати імплементацію стандартів ESRS та зобов'язання для великих і певних категорій підприємств подавати нефінансові звіти у складі управлінського звіту [33].

Однак через зміну уряду та процедури відкликання законодавчих ініціатив, цей законопроект був фактично знятий із порядку денного парламенту. Згідно з Регламентом, урядові проєкти, які не пройшли перше читання до моменту зміни складу Кабінету Міністрів, вважаються відкликаними, і тому проєкт №13598 припинив своє законодавче просування на певний час. Натомість він був повторно схвалений Кабінетом Міністрів 30 липня 2025 р. і повторно поданий на розгляд, що свідчить про намір влади продовжити імплементацію ESRS, але остаточні строки його розгляду в парламенті залишаються невизначеними [33]. Перспективи інтеграції ESRS в національне законодавство все ще позитивні, оскільки стратегічні документи залишаються чинними, а державні органи підкреслюють важливість послідовної адаптації до стандартів ЄС, але формальне юридичне впровадження ще не завершено і залежить від подальшого просування законопроекту у ВРУ.

Ринкові регулятори також створюють інституційні передумови для ESG-звітності. Зокрема, Нацкомісія з цінних паперів підтримує сталий розвиток у фінансовому секторі. У 2021 р. вона ухвалила рекомендації щодо випуску «зелених» облігацій та затвердила Додаток з питань корпоративного управління

і сталого розвитку до Кодексу корпоративного управління. Цей Додаток описує кращі практики впровадження ESG і має рекомендаційний характер як і сам Кодекс [87]. Більшість українських компаній поки добровільно вирішують, чи публікувати нефінансові звіти. Наприклад, група «Метінвест» щороку публікує звіти зі сталого розвитку, підготовлені за методологіями GRI та рекомендаціями SASB і TCFD [87]. Нафтогаз України вступив до Глобального договору ООН і орієнтує стратегію сталого розвитку на Цілі ООН, про що зазначено у публічних звітах компанії.

Деякі банки та енергокомпанії, такі як ДТЕК, Укрнафта, НЕК «Укренерго» також почали публікувати окремі соціальні чи екологічні звіти на добровільній основі. Усі ці ініціативи демонструють зростаючий інтерес до ESG, однак поки не мають загального покриття, бо сталий розвиток ще не став обов'язковим стандартом для всіх великих корпорацій в Україні.

У таблиці 1.5 наведено порівняння основних підходів до інтегрованої звітності в Україні та у світі:

Таблиця 1.5 – Основні підходи до інтегрованої звітності в Україні та у світі

Критерій	Україна	Світ
1	2	3
Регулювання і вимоги	Поки що здебільшого добровільне. Законодавство вимагає річну фінзвітність і управлінський звіт із загальними даними про діяльність. З 2025 р. передбачається поетапне запровадження ESRS через зміни до закону.	Сталі регуляції в багатьох країнах. У ЄС діють CSRD/ESRS - обов'язок звітувати починаючи з 2024–2025 рр. У низці країн регулятори обов'язково вимагають ESG-звітування. Багато стандартів інтегровані в нац. звітність, наприклад, в Північній Америці, ЄС, деяких країнах Азії.
Стандарти і рамки	Використовуються поодинокі світові стандарти GRI та деякі принципи SASB/TCFD. Для звітності про управління існують настанови НБУ та Мінфіну.	Базові фреймворки – Integrated Reporting (), GRI Standards, IFRS S1/S2, TCFD, CDSB тощо. Великі корпорації застосовують міжнародні стандарти IR, GRI, SASB/ISSB, TCFD. У ЄС – деталізовані ESG-стандарти. Зростає вплив нових глобальних стандартів IFRS S1/S2 (ISSB).

Продовження табл. 1.5

1	2	3
Зміст звітів	Зазвичай переважає описова звітність про досягнення. Фінзвітність + розділи про екологію, соціум і управління (у форматі ESG) у звіті про управління. Нещодавно почали додавати окремі звіти про екологію чи CSR. Часто відсутня глибинна кількісна деталізація за міжнародними метриками.	Інтегровані звіти поєднують фінансові дані з нефінансовими у єдиному документі або паралельно фінзвіту. Акценти на матеріальності інформації, бізнес-модель та створення вартості через шість видів капіталу. Докладні показники ESG - вуглецевий слід, стратегії зі стейкхолдерами, політики управління за вимогами GRI, SASB, ERSR тощо.
Матеріальність	Поняття матеріальності нерідко визначається самими компаніями інтуїтивно. Переважно орієнтація на значущість для власника чи держави. Інформація подається без єдиного встановленого підходу.	Застосовується або орієнтація на фінансову матеріальність, або подвійна матеріальність: впливи на довкілля/суспільство + фінансовий вплив. Стандарти встановлюють чіткі вимоги щодо оцінки важливості тем, наприклад, ERSR вимагають аналіз «впливової» та «фінансової» матеріальності
Поширеність і рівень зрілості	Поодинокі ініціативи лідерів ринку $\approx 0-15\%$ великих компаній на добровільній основі. Інтегровані звіти ще не є нормою, найчастіше – частина щорічних звітів за GRI. Державний сектор дотепер не вимагає ESG-звітності.	Широке застосування у глобальних корпораціях особливо Європа, Пн. Америка, Азія. У багатьох юрисдикціях звітність зі сталого розвитку стає обов'язковою або регламентованою. Міжнародні банківські і фінансові інститути також вимагають ESG-розкриття від позичальників.
Акценти та цілі	Переважають імідажеві та регуляторні цілі: комунікація з державою та громадськістю, залучення зовнішнього фінансування, відповідність очікуванням міжнародних партнерів.	Головна мета – забезпечити інвесторів та стейкхолдерів повною, порівнянною картиною цінності компанії, її ризиків і можливостей. Концепція інтегрованого звіту заохочує зв'язок фінансових результатів із впливами на довкілля і суспільство.

Джерело: узагальнено автором на основі [24, 29, 45, 56, 69, 89].

Таким чином, світова практика інтегрованої звітності вже на етапі масового впровадження та стандартизації: провідні корпорації звітують за найсучаснішими фреймворками, а регулятори встановлюють обов'язкові правила та стандарти, зокрема CSRD/ESRS, IFRS S1/S2 тощо [49]. Українська ж практика наразі відстає, оскільки інтегровані звіти готують одиниці лідерів ринку на добровільній основі на основі GRI, SASB, натомість нормативні документи

лише починають впроваджуватись [45]. За темпом розвитку Україна «наздоганяє» глобальні тренди і від добровільного підходу очікується перехід до більш формалізованого регулювання під впливом євроінтеграції.

Отже, міжнародні підходи IIRC, GRI, ISSB, CSRD/ESRS вже закріпили концепцію інтегрованої звітності як нову норму корпоративної прозорості. В Україні ці підходи лише входять у правове поле і практику, тож наразі вітчизняні компанії перебувають у перехідній фазі. Проте наявна державна стратегія та поступове ухвалення регуляторних ініціатив демонструють, що розвиток інтегрованої звітності йде в тому ж напрямку, що й у світі.

**РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ FERREXPO PLC**

2.1. Загальна економічна характеристика Ferrexpo plc

Ferrexpo plc – міжнародна гірничодобувна група зі штаб-квартирою у Швейцарії, основні виробничі потужності якої розташовані в Полтавській області України. До основних напрямів діяльності Ferrexpo plc належать видобуток і збагачення залізної руди, виробництво залізорудних концентратів та окатків з високим вмістом заліза, їх транспортування залізничним транспортом і експорт через власні портові потужності; реалізація продукції на ринки ЄС, Близького Сходу, Азії та Північної Америки; інвестиції у розвиток нових родовищ і модернізацію збагачувальних фабрик; впровадження технологій енергоефективності та декарбонізації виробництва; а також реалізація програм корпоративної соціальної відповідальності, що включають підтримку місцевих громад, освіти, охорони здоров'я та проєктів відбудови інфраструктури у регіонах присутності.

Компанія спеціалізується на видобутку та переробці залізної руди й виробництві залізорудних окатків з високим вмістом заліза (65–67% Fe), які експортуються до Європи, Близького Сходу та Азії для сталеливарних підприємств.

Таблиця 2.1 – Структура виручки Ferrexpo plc за географічними ринками у 2024 р.

Регіон	Виручка, млн дол. США	Частка у загальній виручці, %
Європейський Союз	1 030	71,8
Близький Схід	215	15,0
Азія	105	7,3
Інші ринки (Америка, Африка)	85	5,9
Разом	1 435	100,0

Джерело: складено автором на основі [58].

Дані таблиці 2.1 демонструють, що основним ринком збуту продукції Ferrexpo plc у 2024 р. був Європейський Союз, на який припадає понад 70% виручки. Близький Схід забезпечив 15% доходу, а ринки Азії та інших регіонів мали сукупну частку близько 13%.

Група володіє трьома гірничо-збагачувальними комбінатами – Полтавський, Єристівський, Беланівський комбінати, власною залізничною інфраструктурою та портовими потужностями, що забезпечує високий рівень вертикальної інтеграції. Ferrexpo plc є першою українською компанією, що у 2007 році вийшла на Лондонську фондову біржу і входить до індексу FTSE 250.

Попри воєнні дії в Україні, у 2024 р. Ferrexpo зберегла стабільний рівень виробництва, виготовивши у 2024 році понад 6 млн тонн окатків, що на 8% більше, ніж у 2023 р. Основними конкурентами на глобальному ринку є Vale, LKAB, Samarco, ArcelorMittal. Частка Ferrexpo у європейських постачаннях високоякісних окатків перевищує 10%, що робить компанію одним із ключових постачальників сировини для "зеленої сталі" в ЄС.

Місія компанії Ferrexpo полягає у виробництві високоякісної залізничної продукції, що відповідає міжнародним стандартам сталості, із мінімальним негативним впливом на довкілля та з акцентом на довгостроковий розвиток регіонів присутності. У своїй діяльності компанія орієнтується на створення доданої вартості не лише для акціонерів, а й для працівників, місцевих громад та держави. Стратегічні наміри Ferrexpo спрямовані на трансформацію виробничих процесів відповідно до принципів "зеленої" економіки та глобальних трендів ESG. Основними стратегічними пріоритетами визначено декарбонізацію, підвищення енергоефективності, цифровізацію виробничих операцій та забезпечення високих стандартів охорони праці та промислової безпеки. Компанія також приділяє увагу інноваційному розвитку, модернізації обладнання та впровадженню екологічно дружніх технологій, що дозволяють знизити ресурсомісткість виробництва. Такі цілі формують фундамент для досягнення сталого зростання й зміцнення конкурентоспроможності Ferrexpo.

Аналіз структури та динаміки основних засобів Ferrexpo свідчить про стратегічну орієнтацію компанії на модернізацію виробничих потужностей та підвищення ефективності операційних процесів. Пріоритетними напрямками інвестування залишаються оновлення обладнання, впровадження енергоощадних технологій та розвиток цифрової інфраструктури, що узгоджується з довгостроковою метою екологічної трансформації бізнесу. Динаміка змін залишкової вартості основних засобів за 2023-2024 рр. наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Чиста балансова вартість основних засобів Ferrexpo plc, тис дол. США

Категорія	Станом на 31.12.2023	Станом на 31.12.2024	Абсолютна різниця	Відносна різниця
Геологорозвідувальні та оціночні активи	1 443	1 304	-139	-9,63%
Земельні ділянки	7 983	7 201	-782	-9,80%
Гірничі активи	205 073	161 569	-43 504	-21,21%
Будівлі та споруди	125 030	103 588	-21 442	-17,15%
Судна	42 714	37 163	-5 551	-13,00%
Машини й обладнання	131 590	104 369	-27 221	-20,69%
Транспортні засоби	46 266	35 744	-10 522	-22,74%
Меблі та офісне обладнання	2 498	1 788	-710	-28,42%
Незавершене будівництво	263 437	271 192	7 755	2,94%
Разом	826 034	723 918	-102 116	-12,36%

Джерело: складено автором на основі [58].

Аналіз динаміки чистої балансової вартості основних засобів Ferrexpo plc за 2024 рік свідчить про загальне скорочення їхньої вартості на 12,36 %, або на 102 116 тис. дол. США. Найбільше зниження спостерігається за статтями «Гірничі активи» (-21,21 %), «Будівлі та споруди» (-17,15 %), «Машини й обладнання» (-20,69 %) та «Транспортні засоби» (-22,74 %), що відображає часткове вибуття активів і консервацію окремих виробничих потужностей у складних макроекономічних умовах. Водночас позитивна динаміка за категорією «Незавершене будівництво» (+2,94 %) свідчить про продовження інвестицій у модернізацію виробництва, попри загальне скорочення активів. Таке

співвідношення вказує на структурну переорієнтацію інвестиційної політики Ferrexpo plc на підтримання стратегічних проєктів та оптимізацію капітальних витрат.

Фінансові результати Ferrexpo plc у 2024 році залишаються позитивними, що свідчить про стійкість бізнес-моделі компанії навіть за умов воєнних ризиків та коливань світових цін на залізну руду. У табл. 2.3 наведено узагальнені показники фінансових результатів за 2022–2024 рр.

Таблиця 2.3 – Фінансові результати Ferrexpo plc, 2023-2024 рр., тис дол. США

Показник	2024 рік	2023 рік	Абсолютна зміна	Відносна зміна
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	933 263	651 795	281 468	43%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-1 004 445	-616 107	-388 338	63%
Валовий прибуток	-71 182	35 688	-106 870	-299%
Інші операційні доходи	5 475	4 067	1 408	35%
Інші операційні витрати (чисті курсові різниці)	83 321	31 371	51 950	166%
Фінансовий результат від операційної діяльності	17 614	71 126	-53 512	-75%
Фінансовий результат до оподаткування	19 928	-60 363	80 291	-133%
Фінансові витрати	-993	-104	-889	855%
Інші витрати	-39 355	-7 934	-31 421	396%
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-29 610	-16 352	-13 258	81%
Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	-50 030	-84 753	34 723	-41%

Джерело: складено автором на основі [58].

У 2024 р. Ferrexpo plc продемонструвала значне зростання виручки на понад 43%, що свідчить про відновлення обсягів продажу порівняно з 2023 р. Однак собівартість реалізації зросла ще швидшими темпами, а саме 63%, що призвело до від'ємного валового прибутку на 71,2 млн дол. на відміну від позитивного результату у 2023 р.

Незважаючи на збільшення інших операційних доходів та суттєві позитивні курсові різниці, операційний прибуток скоротився на 75%, що свідчить про падіння операційної рентабельності. Позитивним моментом є те, що

фінансовий результат до оподаткування перейшов у прибуток 19,9 млн дол. проти збитку у 2023 р., головним чином завдяки відсутності витрат на резерви за судовими спорами, які суттєво впливали у попередньому році.

Попри це, чистий фінансовий результат залишається від’ємним (-50,0 млн дол.), хоча його обсяг зменшився на 41% порівняно з 2023 р. Це вказує на поступове поліпшення фінансової стійкості компанії, але все ще потребує контролю за витратами й подальшого підвищення ефективності операційної діяльності.

Також варто звернути увагу на структуру доходів за видами продукції. Ferrexpo реалізує переважно два типи продукції – окатки для доменного виробництва та окатки для прямого відновлення заліза, а також невеликі обсяги концентрату. Динаміку доходів Ferrexpo plc за видами продукції у 2024 р. представлено в табл.2.4

Таблиця 2.4 – Динаміка доходів Ferrexpo plc за видами продукції у 2024 р.

Категорія доходу	2024 рік	2023 рік	Абсолютна зміна	Відносна зміна
Дохід від продажу залізорудних окатків і концентрату	831 807	598 909	232 898	39%
Дохід від фрахту, пов’язаний із продажем залізорудних окатків і концентрату	49 691	652	49 039	7521%
Загальний дохід від продажу залізорудних окатків і концентрату	881 498	599 561	281 937	47%
Дохід від логістичної діяльності та бункерного бізнесу	46 139	45 343	796	2%
Дохід від інших продажів і наданих послуг	5 626	6 891	-1 265	-18%
Загальний дохід	933 263	651 795	281 468	43%

Джерело: складено автором на основі [58].

У 2024 р. Ferrexpo plc збільшила загальну виручку на 43% порівняно з 2023 р., головним чином завдяки зростанню продажів залізорудних окатків (+39%) і відновленню фрахтових доходів – ріст у 75 разів. Частка логістичних послуг залишилася майже незмінною (+2%), тоді як виручка від інших продажів знизилася на 18%. Це свідчить про зосередженість компанії на основному бізнесі – виробництві та реалізації окатків. Структуру доходів Ferrexpo plc за видами продукції за 2024 рік представлено на рис.2.1

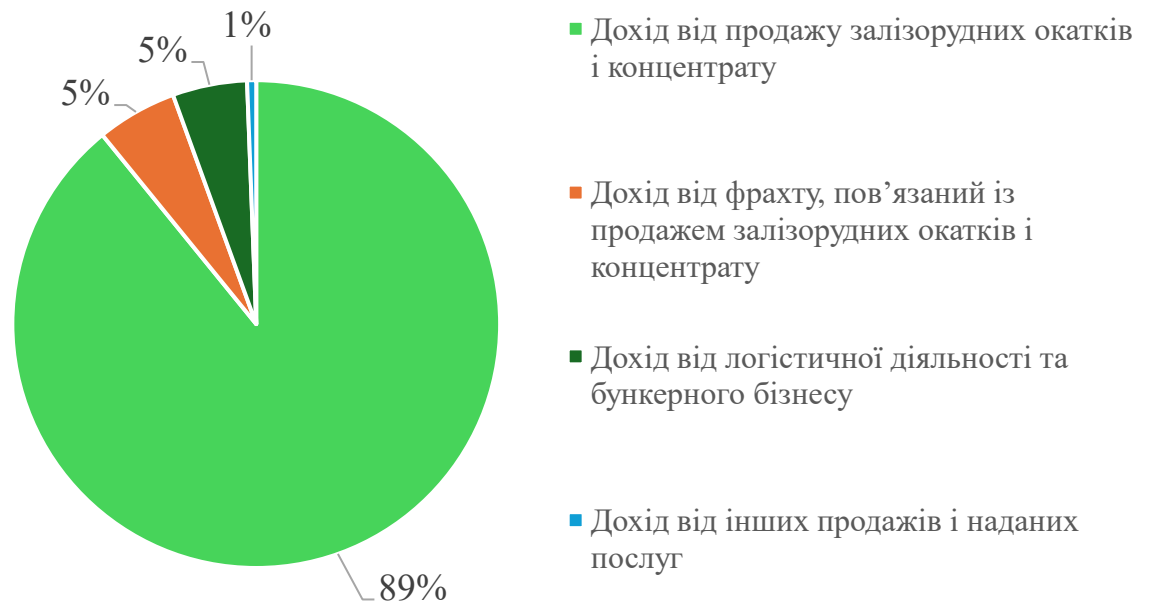

Рис 2.1. – Структура доходів Ferrexpo plc за видами продукції за 2024 рік
Джерело: складено автором на основі [58].

Структура доходів Ferrexpo plc у 2024 р. є висококонцентрованою, оскільки 89% виручки припадає на продаж залізорудних окатків і концентрату, що підтверджує домінування основного бізнесу. Логістика та фрахтові послуги формують по 5% кожна, а інші продажі – лише 1%. Така структура свідчить про залежність компанії від ключового продукту та водночас підкреслює стабільність основного джерела доходів.

Також нами було проведено горизонтальний аналіз активів, що дозволяє оцінити зміни у структурі майна Ferrexpo plc за звітний період. У табл. 2.5 наведено порівняння основних статей активу балансу за 2023–2024 рр.

Таблиця 2.5 – Горизонтальний аналіз активів Ferrexpo plc у 2024 р., млн дол. США

Стаття активів	На початок 2024 р., тис.дол	На кінець 2024 р., тис.до	Абсолют. приріст	Відносний приріст, %
Основні засоби	826 034	723 918	- 102 116	-12,36
Активи з права користування	6 852	5 029	- 1 823	-26,61
Нематеріальні активи	6 368	5 568	- 800	-12,56
Інвестиції в асоційовані компанії	4 616	6 350	1 734	37,56
Запаси (незавершене виробництво, сировина тощо, non-current)	5 883	5 185	- 698	-11,86
Інші необоротні активи	38 104	32 456	- 5 648	-14,82
Відстрочені податкові активи	10 149	2 258	- 7 891	-77,75
Усього необоротних активів	898 006	780 764	- 117 242	-13,06
Запаси (оборотні)	201 429	192 508	- 8 921	-4,43
Дебіторська заборгованість	82 321	39 792	- 42 529	-51,66
Передплати та інші поточні активи	21 380	24 648	3 268	15,29
Податкові активи, що підлягають відшкодуванню	2 432	7 026	4 594	188,9
Інші податкові активи, що підлягають відшкодуванню	26 291	36 296	10 005	38,05
Грошові кошти та їх еквіваленти	115 241	105 919	- 9 322	-8,09
Усього оборотних активів	449 094	406 189	- 42 905	-9,55
Усього активів	1 347 100	1 186 953	- 160 147	-11,89

Джерело: складено автором на основі [58].

Горизонтальний аналіз показує, що у 2024 році структура активів Ferrexpo зазнала помітних змін унаслідок скорочення необоротних активів. Основні засоби зменшилися на 102,1 млн дол. США або -12,36%, що може свідчити про амортизацію, продаж або переоцінку активів. Також спостерігається зниження нематеріальних активів та активів з права користування відповідно на -12,56% та -26,61%, що відображає оптимізацію активів компанії. Водночас інвестиції в асоційовані компанії зросли на 37,56%, що може свідчити про стратегічне посилення партнерських зв'язків.

Щодо оборотних активів, то їх загальний обсяг знизився з 449,1 млн до 406,2 млн дол. США (-9,6%), головнo через скорочення дебіторської заборгованості (-51,7%) та запасів (-4,4%). Це може бути результатом зниження обсягів реалізації або більш ефективного управління обіговими коштами. Попри

це, зросли податкові активи та інші відшкодування, що вказує на активну взаємодію компанії з державними органами. Загалом зменшення загальних активів на 160,1 млн дол. США (-11,9%) демонструє політику скорочення капіталовкладень і підвищення ефективності використання ресурсів у складних економічних умовах

Горизонтальний аналіз пасивів дозволяє оцінити зміни у структурі джерел фінансування активів підприємства та визначити тенденції у власному капіталі й зобов'язаннях. У табл. 2.6 наведено горизонтальний аналіз пасивів Ferrexpo plc у 2024 р.

Таблиця 2.6 – Горизонтальний аналіз пасивів Ferrexpo plc у 2024 р., млн дол. США

Стаття пасивів	На початок 2024 р., тис.дол	На кінець 2024 р., тис.до	Абсолют. приріст	Відносний приріст, %
Статутний капітал	121 628	121 628	-	0
Акціонерна премія	185 112	185 112	-	0
Інші резерви	- 2 676 294	- 2 808 904	- 132 610	4,95
Нерозподілений прибуток	3 482 883	3 425 751	- 57 132	-1,64
Власний капітал, що належить акціонерам Ferrexpo	1 113 329	923 587	- 189 742	-17,04
Частка неконтрольованих акціонерів	81	73	- 8	-9,88
Усього власного капіталу	1 113 410	923 660	- 189 750	-17,04
Орендні зобов'язання (необоротні)	1 009	419	- 590	-58,47
Пенсійні зобов'язання	16 518	22 806	6 288	38,07
Забезпечення на відновлення об'єкта	2 780	3 118	338	12,16
Відстрочені податкові зобов'язання	2 729	4 346	1 617	59,25
Усього необоротних зобов'язань	23 036	30 689	7 653	33,22
Орендні зобов'язання (поточні)	5 939	4 665	- 1 274	-21,45
Кредиторська заборгованість	35 310	55 781	20 471	57,98
Забезпечення (поточні)	128 050	115 694	- 12 356	-9,65
Нараховані та контрактні зобов'язання	17 328	29 415	12 087	69,75
Податок на прибуток до сплати	15 202	13 561	- 1 641	-10,79
Інші податкові зобов'язання	8 825	13 488	4 663	52,84
Усього поточних зобов'язань	210 654	232 604	21 950	10,42
Усього зобов'язань	233 690	263 293	29 603	12,67
Усього капіталу та зобов'язань	1 347 100	1 186 953	- 160 147	-11,89

Джерело: складено автором на основі [58].

Горизонтальний аналіз показує, що у 2024 році структура пасивів Ferrexpo зазнала суттєвих змін – зокрема, спостерігається зменшення власного капіталу на 189,7 млн дол. США (-17,04%). Це скорочення спричинене насамперед зниженням нерозподіленого прибутку -57,1 млн дол., або -1,64% та збільшенням від’ємного сальдо «інших резервів» на 132,6 млн дол. (-4,95%), що свідчить про певне зниження фінансової стійкості компанії. При цьому статутний капітал і акціонерна премія залишилися без змін, що є типовим для стабільних публічних компаній.

Водночас у структурі зобов’язань простежується зростання довгострокових пасивів на 7,7 млн дол., або +33,7%, зокрема через збільшення пенсійних зобов’язань та відстрочених податків.

Поточні зобов’язання також зросли з 210,7 до 232,6 млн дол. США +10,4%, що може бути пов’язано з більшими обсягами розрахунків із постачальниками та контрактними партнерами. Загалом компанія демонструє тенденцію до поступового зменшення власного капіталу на тлі зростання зобов’язань, що може вказувати на перехід до більш обережної фінансової політики або реакцію на макроекономічні ризики 2024 року. Компанія поступово зміцнює власну капіталізацію та знижує довгостроковий борг, проте зростання короткострокових зобов’язань вимагає ретельного контролю за ліквідністю та управлінням робочим капіталом.

Для аналізу співвідношення основних джерел фінансування активів компанії ми побудували кругову діаграму, яка представлена на рис.2.2. Найбільшу частку у структурі пасивів становить власний капітал – понад 50%, що свідчить про високу фінансову незалежність Ferrexpo plc. Довгострокові зобов’язання формують близько 30% пасивів і переважно складаються з банківських кредитів та забезпечень майбутніх витрат, що використовуються для фінансування інвестиційних проєктів. Поточні зобов’язання займають приблизно 19% і відображають короткострокові джерела покриття потреб в оборотному капіталі, а саме кредити, кредиторська заборгованість.

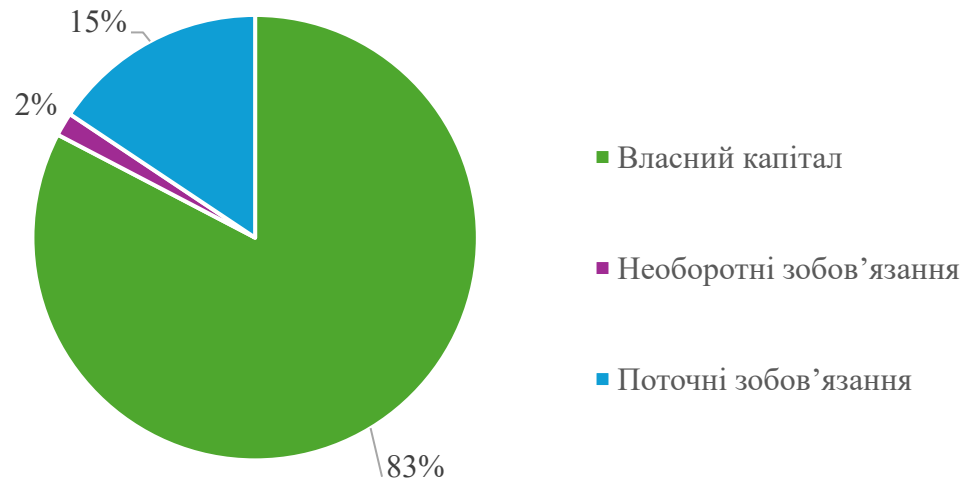

Рис. 2.2 – Структура власного капіталу та зобов'язань Ferrexpo plc на 31.12.2024 р.

Джерело: складено автором на основі [58].

Структура пасивів Ferrexpo plc є збалансованою, що характеризується високою часткою власного капіталу і забезпечує стійкість компанії до фінансових ризиків, а помірний рівень боргового навантаження дозволяє залучати додаткове фінансування для розвитку без суттєвого зростання ризиків ліквідності.

Для більш детального аналізу діяльності компанії ми також розрахували основні фінансові показники, див. табл.2.7.

Таблица 2.7 – Основні фінансові показники Ferrexpo за 2024 рік

Показник	Значення	Висновок
Рентабельність активів (ROA), %	-4,21	Норма >5%. Від'ємне значення свідчить про збитковість активів.
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	-5,42	Норма >10%. Від'ємне значення означає зниження ефективності використання капіталу.
Рентабельність продажу (ROS), %	-5,36	Норма >0%. Від'ємне значення свідчить про операційні збитки.
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,75	Норма 1.5–2.5. Показник у межах норми, ліквідність задовільна.
Частка власного капіталу у структурі пасивів, %	77,84	Норма >50%. Висока частка власного капіталу – фінансова стабільність.
Коефіцієнт фінансової залежності	1,28	Норма ≤2. Показник у нормі, залежність від зовнішнього фінансування низька.

Джерело: розраховано автором на основі [58].

Результати фінансового аналізу свідчать, що у 2024 році компанія Ferrexpo продемонструвала певне відновлення виручки, але водночас залишалася збитковою. Рентабельність продажів ROS склала -5,36%, що вказує на те, що кожен долар доходу приніс близько 5 центів збитку. Відповідно, рентабельність активів ROA і рентабельність власного капіталу ROE також мають від'ємні значення -4,21% і -5,42% відповідно, що свідчить про низьку ефективність використання ресурсів та капіталу в умовах зниження прибутковості на ринку залізорудної продукції.

Позитивним є те, що коефіцієнт поточної ліквідності становить 1,75, тобто поточні активи перевищують короткострокові зобов'язання, що свідчить про збереження достатнього рівня платоспроможності. Частка власного капіталу у структурі пасивів залишається високою -77,8%, що забезпечує фінансову стійкість і низьку залежність від зовнішнього фінансування. Проте загальна тенденція до зменшення власного капіталу та збитковість діяльності свідчать про необхідність посилення операційної ефективності й диверсифікації джерел доходу в майбутніх періодах.

Також було проведено аналіз інвестиційної діяльності Компанії. Компанія продовжує реалізацію масштабних проєктів модернізації Полтавського гірничо-збагачувального комбінату, що передбачають оновлення дробильно-збагачувального обладнання, підвищення енергоефективності процесів та впровадження систем автоматизованого контролю виробництва. Паралельно здійснюються інвестиції у розвиток Беланівського ГЗК, який має стати стратегічною базою для збільшення видобутку та забезпечення сталого виробництва у довгостроковій перспективі. Особлива увага приділяється проєктам із розширення потужностей для випуску DR-grade окатків, що використовуються у процесах прямого відновлення заліза і є ключовим елементом у ланцюгу декарбонізації металургії [57].

Крім того, Ferrexpo інвестує у розвиток власної логістичної інфраструктури – модернізує залізничні вагони, покращує портові потужності та системи завантаження, що дозволяє мінімізувати витрати на транспортування і

підвищує гнучкість експортних поставок. На кінець 2024 р. частка необоротних активів у структурі балансу перевищувала 70%, що свідчить про капіталомісткий характер бізнесу і потребу у постійному залученні інвестицій для підтримки високого рівня виробничих потужностей. Така структура активів підтверджує довгострокову орієнтацію компанії на стабільний розвиток та нарощування конкурентоспроможності на глобальному ринку залізорудної сировини.

Капіталомістка структура активів має як переваги, так і ризики для Ferrexpo plc. З одного боку, високий рівень інвестованого капіталу забезпечує стабільність виробничого процесу, створює бар'єри для входу конкурентів та підвищує довгострокову ринкову вартість компанії. З іншого боку, значна частка необоротних активів знижує гнучкість підприємства в умовах кризових коливань і вимагає значних капіталовкладень у підтримку та оновлення виробничих потужностей. Така тенденція підкреслює важливість оптимізації інвестиційних програм, ефективного управління амортизаційною політикою та контролю за рівнем завантаження потужностей, щоб уникати накопичення «мертвого капіталу» та зберігати конкурентоспроможність [36, 54].

Ferrexpo plc активно інвестує у соціальні проєкти в Україні, зосереджуючи свою увагу на громадах Полтавської та Черкаської областей. У 2024 році компанія оголосила, що її портфель гуманітарної та соціальної підтримки охопив понад 100 проєктів, серед яких – відбудова інфраструктури, забезпечення засобами захисту, підтримка внутрішньо переміщених осіб. Також Ferrexpo декларує значні інвестиції у громади: хоча точний розподіл «понад 12 млн дол. США» окремо не коментується, звітність підтверджує, що компанія підтримала понад 100 гуманітарних проєктів та ініціатив [58, 66].

Ferrexpo оголосила про план скорочення власних викидів парникових газів. На офіційному сайті зазначено, що компанія зменшила обсяги Scope 1 і 2 – прямі та непрямі викиди відповідно на ~30 % з 2019 року і поставила ціль скоротити їх на 50 % до 2030 року, а також досягти net-zero для цих викидів до 2050 року. Компанія також будує пілотну сонячну електростанцію потужністю 5 МВт та планує збільшити використання «чистої» електроенергії й альтернативних

технологій, що дозволяє їй позиціонуватися як учасника «зеленої» трансформації металургії [57, 67].

Отже, Ferrexpo plc є стабільно працюючим міжнародним виробником із сильними позиціями на ринку окатків, високим рівнем інтеграції виробництва і чіткою ESG-стратегією. Компанія демонструє позитивну динаміку фінансових показників і значний внесок у соціально-економічний розвиток регіону. Це робить її показовим прикладом для дослідження організаційно-методичних засад формування інтегрованої звітності та оцінки її аудиту.

2.2. Організація формування та структура інтегрованої звітності Ferrexpo plc

Організаційна структура процесу підготовки інтегрованої звітності передбачає участь усіх ключових функціональних підрозділів компанії – фінансового, бухгалтерського, інвестиційного, екологічного та відділу сталого розвитку. Центральне місце у процесі займає служба корпоративної звітності, що координує збір, перевірку та узгодження інформації, забезпечує її відповідність міжнародним стандартам.

Процес формування інтегрованої звітності підприємства передбачає системне поєднання фінансової, управлінської, екологічної та соціальної інформації в єдиній структурі корпоративного звіту. Відповідно до підходів, які пропонують дослідники сьогодні, організація цього процесу відбувається у два взаємопов'язані етапи:

1. Підготовка методичної бази для складання інтегрованої звітності;
2. Організація збору інформації та визначення відповідальних осіб за її формування.

На першому етапі головною метою є створення внутрішньої нормативно-методичної основи, що забезпечує відповідність інтегрованої звітності

принципам прозорості, суттєвості та достовірності. До ключових завдань належить розробка облікової політики підприємства з урахуванням потреб складання інтегрованої звітності, визначення періодичності її підготовки, а також формату та змісту звіту. Особлива увага приділяється визначенню суттєвості показників, що мають вплив на створення цінності, і визначенню складу управлінських осіб, відповідальних за підготовку звітних матеріалів.

Другий етап охоплює організацію процесу збору інформації та встановлення процедур взаємодії між підрозділами підприємства. Визначаються межі інтегрованої звітності, звітний період, а також графік подання інформації для забезпечення своєчасного формування звіту. Підприємство повинно визначити відповідальних осіб за збирання фінансових і нефінансових даних, контролювати достовірність та узгодженість інформації між різними джерелами.

Схематично процес формування інтегрованої звітності представлений на рис.2.3, де послідовно відображено етапи підготовки, збору, обробки й узагальнення даних, необхідних для створення інтегрованого звіту підприємства.

Етап I. Підготовка методичної бази формування інтегрованої звітності

- Розробка облікової політики для цілей інтегрованої звітності;
- Визначення періодичності формування звітності;
- Визначення суттєвості показників;
- Визначення складу управлінських осіб;
- Формування формату і змісту інтегрованого звіту;
- Забезпечення достовірності звітних даних.

Етап II. Організація збору інформації

- Формування процесу збору інформації;
- Визначення меж і звітного періоду інтегрованої звітності;
- Розроблення графіка подання інформації;
- Координація між підрозділами підприємства;
- Узагальнення даних для підготовки звіту.

Рис. 2.3 – Етапи формування інтегрованої звітності підприємства

Джерело: систематизовано автором на основі [2].

Після опису загальної двоетапної моделі формування інтегрованої звітності підприємства, наведеної на рис.2.3, доцільно деталізувати її зміст відповідно до сучасних міжнародних вимог у сфері корпоративної звітності. Якщо двоетапний підхід окреслює організаційно-методичну основу процесу – визначення відповідальних осіб, розроблення облікової політики, встановлення форматів і графіків складання звітності, то у сучасних умовах, з урахуванням вимог Стандартів Глобальної ініціативи зі звітності, Міжнародних стандартів фінансової звітності зі сталого розвитку – IFRS S1 та IFRS S2, розроблених Радою з міжнародних стандартів сталого розвитку, Стандартів Ради зі стандартів бухгалтерського обліку сталого розвитку (SASB), а також Директиви Європейського Союзу 2022/2464 про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD), процес підготовки інтегрованої звітності потребує розширеної структуризації. Така деталізація дає змогу поєднати організаційно-методичний рівень із практичним – тобто від процесу планування переходити до вимірювання, верифікації й аналітичного узагальнення ESG-інформації.

У цьому контексті запропонована нижче систематизація етапів підготовки інтегрованої звітності розкриває зміст робіт більш комплексно від визначення суттєвих тем і зацікавлених сторін до формування узгоджених показників за міжнародними стандартами та створення аналітичної частини звіту, що інтегрує вплив підприємства на всі види капіталу. Ключовими етапами підготовки інтегрованої звітності у запропонованій системі є:

1. Визначення суттєвих тем;
2. Ідентифікація зацікавлених сторін і оцінка їхніх інформаційних потреб;
3. Збір і верифікація даних;
4. Підготовка показників за стандартами GRI, SASB, IFRS S1/S2;
5. Формування аналітичної частини звіту та розділів, що висвітлюють вплив діяльності підприємства на всі види капіталу.

Ми узагальнили інформацію щодо етапів підготовки інтегрованої звітності у табл.2.8

Таблиця 2.8 – Методологічна схема підготовки інтегрованої звітності

Етап	Основний зміст	Ключові завдання	Нормативно-методична база	Очікуваний результат
1. Визначення суттєвих тем	Ідентифікація економічних, екологічних та соціальних аспектів, які мають значний вплив на діяльність підприємства	– Проведення аналізу впливів; – Визначення порогів суттєвості; – Формування карти матеріальних тем	GRI 3: Material Topics; CSRD 2022/2464/EC; IIRC Framework	Матриця суттєвості
2. Ідентифікація зацікавлених сторін	Визначення груп впливу та оцінка їхніх інформаційних очікувань	– Аналіз зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів; – Проведення опитувань або консультацій; – Визначення пріоритетів для розкриття інформації	AA1000 Stakeholder Engagement Standard; GRI 2 (General Disclosures)	Перелік ключових стейкхолдерів і карта їхніх очікувань
3. Збір і верифікація даних	Систематизація фінансової та нефінансової інформації для звіту	– Збір даних з внутрішніх систем обліку; – Перевірка достовірності; – Консолідація показників	ISAE 3000; ISO 14064; GRI 302, 305, 403, 405	Підтверджена база ESG-даних
4. Підготовка показників за міжнародними стандартами	Узгодження інформації з вимогами міжнародних рамок стандартів сталого розвитку	– Розрахунок ESG-показників за GRI, SASB, IFRS S1/S2; – Забезпечення узгодженості нефінансових і фінансових даних; – Формування таблиць GRI Content Index	GRI Standards; SASB; IFRS S1/S2	Єдиний набір ESG-показників, придатний для порівняння
5. Формування аналітичної та змістовної частини звіту	Структурування інтегрованого звіту згідно з концепцією шести видів капіталу	– Аналіз взаємозв'язків між видами капіталу; – Підготовка текстових і графічних розділів; – Розробка висновків щодо впливу діяльності на стійкість	IIRC Framework; IFRS S1/S2; GRI 1: Foundations	Завершений інтегрований звіт із фінансовою та ESG-інформацією

Джерело: складено автором на основі [65, 75, 77, 78]

Отже, підготовка інтегрованої звітності – це комплексний процес, який поєднує методи бухгалтерського обліку, нефінансової аналітики, управління ризиками та стратегічного планування. Його успішна реалізація можлива лише за умови системного підходу до визначення суттєвих тем, комунікації із зацікавленими сторонами, верифікації ESG-даних та дотримання міжнародних стандартів GRI, SASB, IFRS S1/S2. Для компаній, подібних до Ferrexpo plc, це не лише елемент корпоративної звітності, а й стратегічний інструмент формування довіри інвесторів і підвищення конкурентоспроможності на глобальних ринках.

Структура звіту Ferrexpo включає декілька основних частин. По-перше, Стратегічний звіт, де описані бізнес-модель, стратегія, ринкові умови, наприклад, огляд ринку залізорудної сировини, а також деталізований аналіз результатів діяльності компанії. У цьому розділі розкриваються як фінансові показники (виручка, валовий прибуток, EBITDA тощо – в тому числі альтернативні показники, що узгоджені з МСФЗ), так і ключові нефінансові індикатори. Зокрема, Ferrexpo публікує наступні нефінансові KPI: частоту нещасних випадків з втратою працездатності (LTIFR), питому вагу жінок на керівних посадах, інтенсивність викидів парникових газів на одиницю продукції, а також розподіл обсягів продажів за регіонами. Дані показники демонструють підходи компанії до безпеки праці, різноманітності кадрів, екологічної ефективності виробництва та ринкової орієнтації. Наприклад, за даними звіту, у 2024 році LTIFR зріс до 0,54 з 0,32 у 2023, а загальна чисельність випадків із пошкодженням здоров'я становила 6 осіб проти 4 у 2023 році. Також наводяться тренди фінансових показників у вигляді графіків прибуток/збиток, грошові потоки, собівартість, що дозволяє проаналізувати зміну бізнес-результатів під впливом цінових коливань і воєнної ситуації.

Ferrexpo приділяє значну увагу екологічним аспектам. У розділі відповідального бізнесу наведено вичерпну інформацію з охорони довкілля та впливу на клімат. Компанія звітує про абсолютні та питомі обсяги викидів CO₂ за категоріями Score 1, 2 і 3, а також пояснює методологію їх розрахунку. Так, у 2024 році абсолютні викиди за Score 1 становили 352 тис. т CO₂-екв. – тенденція

зростання на 42% через більший обсяг виробництва, за Score 2 – 277 тис. т CO₂-екв. зростання на 102% через збільшення імпорту генерації. Спільно Score 1+2 зросли з 384 до 629 тис. т або на 64%, хоча інтенсивність на одиницю продукції зросла лише на 5%. Score 3 викиди «зверху» – пов’язані з кінцевим використанням пелет зріс на 55% до 8856 тис. т, але на одиницю продукції інтенсивність впала з 1,32 до 1,30 т/т. Загалом у 2024 році сукупні Score 1–3 викиди збільшилися з 6082 до 9485 тис. т CO₂-екв. або на +56%, що відображає зростання видобутку. Водночас звіт підкреслює, що Ferrexpo застосовує міжнародно визнані методики: при обчисленні викидів компанія використовує емісійні коефіцієнти із Greenhouse Gas Protocol та дотримується рамок GRI. Наприклад, у методології прямо вказано, що розрахунки викидів відповідають вимогам Глобальної ініціативи звітності. Крім того, компанія відзначає, що у звіті впроваджені елементи нового стандарту ISSB – IFRS S2 Кліматичні розкриття, що свідчить про прагнення відповідати майбутнім глобальним нормативам у сфері ESG.

Особливий розділ у звіті присвячено соціальним питанням та кадровій політиці. Описано політику DEI різноманітності та недискримінації, яка зафіксована на рівні ради директорів з 2019 року. Наводяться приклади заходів щодо підтримки персоналу під час війни та соціальної відповідальності, наприклад, забезпечення безпеки праці, програм психологічної підтримки. Результати таких зусиль компанія відображає через показники: за 2024 рік забезпечено 98% перероблення процесної води проти 97% у 2023, а також надаються дані про гендерний склад і прогрес у DEI (наприклад, збільшення частки жінок у керівництві, хоча цей показник поки невисокий).

Корпоративне управління у звіті висвітлено окремо. Тут наведено склад Наглядової ради та її комітетів, а саме Аудит, Номінацій, Комітет з охорони здоров’я, безпеки та довкілля HSEC. Зокрема, підкреслено, що рада директорів відповідає за ESG-стратегію, а комітет HSEC курує екологічні та соціальні питання. У звіті зазначено, що кліматичні ризики і можливості розглядаються на всіх рівнях управління: рада директорів і профільні комітети мають кліматичні

питання у своїх повноваженнях, а Аудит-комітет контролює управління загальними ризиками, включаючи ESG. Регулярно публікується інформація про кількість засідань HSEC, на яких клімат був основною темою. Таким чином, у Ferrexpo забезпечено вертикальну інтеграцію ESG-тем в корпоративне управління.

Фінансова звітність Ferrexpo формується за МСФЗ та містить повний комплект стандартних форм: баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів з докладними примітками як наприклад належність акцій засновникам, події після звітної дати, оцінки. У Примітках до Базису підготовки зазначено «Консолідована звітність Ferrexpo plc та її дочірніх компаній підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності у редакції, прийнятій для застосування у Великій Британії, та до Закону про компанії 2006 року» [58]. Даний підхід означає, що фінансові показники групи повністю відповідають британським і міжнародним вимогам. Водночас, для бізнес-аналізу Ferrexpo використовує також власні альтернативні показники, наприклад, Underlying EBITDA чи C1-собівартість, що розшифровуються як витрати на виробництво 1 тонни продукції. Звіт застерігає, що такі показники не стандартизовані і не завжди порівнянні з аналогами інших компаній, але їх розрахунок прив'язаний до тих самих даних МСФЗ. Дані показники обґрунтовують в тексті звіту та ілюструють графіками – наприклад, наведено динаміку прибутку після оподаткування за останні роки з прибутку 687 млн дол. у 2020-му і 1 093 млн у 2021-му до збитку 45–85 млн дол. у 2023–2024. Також розкрито, що C1-витрати на тонну продукції зросли з \$76,5 до \$83,9 через подорожчання електроенергії і збільшення імпорту на 80%. Таким чином, звіт поєднує класичні бухгалтерські дані з тенденціями відображення вартості, рентабельності, та їх залежністю від ринкових і зовнішніх факторів [12].

Ferrexpo також приділяє увагу формальній відповідності міжнародним стандартам сталого розвитку. Зокрема, результати перевірки звіту підтверджують високий рівень прозорості, оскільки річний звіт містить незалежну обмежену перевірку окремих нефінансових даних згідно з міжнародним стандартом

ISAE 3000. У 2024 році було вперше охоплено перевіркою не тільки викиди Score 1–2, але й Score 3. Компанія свідомо заявляє про дотримання принципів TCFD і вже інтегрувала ключові елементи нового стандарту IFRS S2 з кліматичних розкриттів ISSB [4]. Важливим кроком стало отримання визнання від міжнародної аналітики у 2024 році, коли Ferrexpro визнано «кліматичним лідером» за версією Financial Times єдиною компанією з України в цьому списку. Загальну структуру інтегрованого звіту Ferrexpro plc ми систематизували та подали у табл.2.9

Таблиця 2.9 – Структура інтегрованої звітності Ferrexpro plc

Розділ звіту	Основний зміст	Тип показників	Використані стандарти	Мета розділу
1	2	3	4	5
1. Стратегічний звіт	Бізнес-модель, стратегія, аналіз ринку, ключові фінансові результати	Фінансові KPI (виручка, EBITDA, прибуток), нефінансові KPI (LTIFR, гендерний склад, CO ₂ intensity)	IFRS, GRI Standards, ISSB (IFRS S1)	Демонстрація ефективності бізнес-моделі та створення вартості
2. Відповідальний бізнес / ESG	Екологічні, соціальні та управлінські показники; кліматична стратегія	Показники Score 1–3, утилізація води, безпека праці	GRI 305, IFRS S2, TCFD	Відображення екологічного та соціального впливу компанії
3. Соціальна політика і персонал	Підтримка працівників, безпека, програми під час війни, гендерна рівність	LTIFR, соціальні індикатори, CSR витрати	GRI 403, 405, 413	Підтвердження соціальної відповідальності та інклюзивності
4. Корпоративне управління	Структура Ради директорів, комітети, політики контролю ESG-ризиків	Показники активності комітетів, частота засідань, відповідальність	UK Corporate Governance Code, IFRS S1, TCFD	Забезпечення прозорості та підзвітності управління
5. Фінансова звітність за МСФЗ	Консолідовані форми звітності, примітки, альтернативні показники	Баланс, P&L, Cash Flow, аналітичні графіки	IFRS, IAS 1–12, IFRS 8, IAS 7	Формування достовірної фінансової інформації для інвесторів

Продовження табл. 2.9

1	2	3	4	5
6. Перевірка та визнання	Аудит нефінансових даних, відповідність міжнародним стандартам	Верифікація ESG-даних, ISAE 3000, Звіт про забезпечення	ISAE 3000, GRI 1: Основи	Підтвердження достовірності й довіри до звіту
7. Відповідність міжнародним стандартам	Посилання на відповідність GRI, IFRS S2, CSRD, ISSB	Розкриття подвійної матеріальності	GRI, CSRD, ISSB	Забезпечення гармонізації з європейськими та глобальними вимогами

Джерело: систематизовано автором на основі [58].

Інтегрована звітність Ferrexpo системно розкриває нефінансові показники відповідно до ESG-підходу, охоплюючи екологічні (Environmental), соціальні (Social) та управлінські (Governance) аспекти діяльності компанії.

У межах екологічного блоку у звітності представлені показники викидів парникових газів (Score 1–3), енергоефективності, управління природними ресурсами та екологічного впливу виробничої діяльності.

Соціальна складова включає показники охорони праці та безпеки, зайнятості й розвитку персоналу, різноманіття та інклюзії, психологічної підтримки працівників, а також взаємодії з місцевими громадами.

Управлінський блок охоплює показники корпоративного управління, управління ризиками, дотримання етичних норм, комплаєнсу та прозорості розкриття нефінансових ключових показників ефективності.

З метою узагальнення та впорядкування зазначених нефінансових показників за категоріями ESG їх систематизовано в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Типи нефінансових показників, розкритих в інтегрованій звітності Ferrexpo

Категорія ESG	Група нефінансових показників	Показник
Екологічні аспекти діяльності	Викиди парникових газів	Викиди Scope 1, Scope 2 на одиницю продукції, Scope 3; інтенсивність викидів; цілі декарбонізації
	Енергоефективність	Споживання електроенергії; імпорт електроенергії; вплив енергетичної інфраструктури війни
	Управління ресурсами	Використання мінеральних ресурсів; ефективність переробки; зменшення втрат сировини
	Відходи та екологічний вплив	Управління відходами; мінімізація негативного впливу на довкілля
Соціальні аспекти діяльності	Охорона праці та безпека	LTIFR; відсутність смертельних випадків; політика Zero Harm
	Персонал і зайнятість	Чисельність персоналу; підтримка мобілізованих; програми повернення ветеранів
	Різноманіття та інклюзія	Частка жінок на керівних посадах; програми DEI
	Психологічна підтримка	Програми ментального здоров'я; психологічна допомога працівникам і сім'ям
	Взаємодія з громадами	Гуманітарна допомога; соціальні інвестиції; підтримка місцевої інфраструктури
Управлінські аспекти діяльності	Корпоративне управління	Структура ради директорів; незалежні директори; комітети
	Управління ризиками	Ідентифікація та оцінка ризиків; ризики воєнного часу
	Етика та комплаєнс	Дотримання етичних норм; антикорупційна політика
	Прозорість і підзвітність	Розкриття нефінансових KPI; відповідність міжнародним стандартам

Джерело: систематизовано автором на основі [58].

Загалом звіт Ferrexpo свідомо корелюється із стандартами GRI та іншими нормами ESG-звітності. Наприклад, компанія прямо використовує рамки GRI при описі екологічних показників і методології. Крім того, Ferrexpo задекларувала намір поступово виконувати усі вимоги IFRS S2 до 2026 року. З точки зору бухгалтерського обліку, консолідована звітність у Ferrexpo ведеться за за Міжнародними стандартами, адаптованими до вимог звітності у Великій Британії, що узгоджується і з вимогами ЄС, оскільки компанія публікує фінансові звіти англійською і прив'язана до британського законодавства.

У розрізі ESG слід зазначити, що Ferrexpo звітує за принципом подвійної матеріальності і розкриває як вплив свого бізнесу на довкілля і суспільство, так і вплив ESG-факторів на фінансовий стан компанії – як того вимагає європейська Директива CSRD. Так, у звіті можна чітко побачити, що кліматичні та енергетичні ризики враховуються і в стратегічних планах, і в подальших фінпланах, як зростання GHG-викидів пов’язують зі зростанням виробництва, що ускладнює виконання цілі Net Zero.

2.3. Оцінка повноти та якості розкриття інформації відповідно до міжнародних стандартів

Для оцінки повноти та якості розкриття інформації відповідно до міжнародних стандартів перш за все варто розглянути звітність на предмет якості інформації висвітленої у звіті та відповідності стандартам GRI та ESG. Критерії якості інформації для інтегрованої звітності наведено на рис.2.4

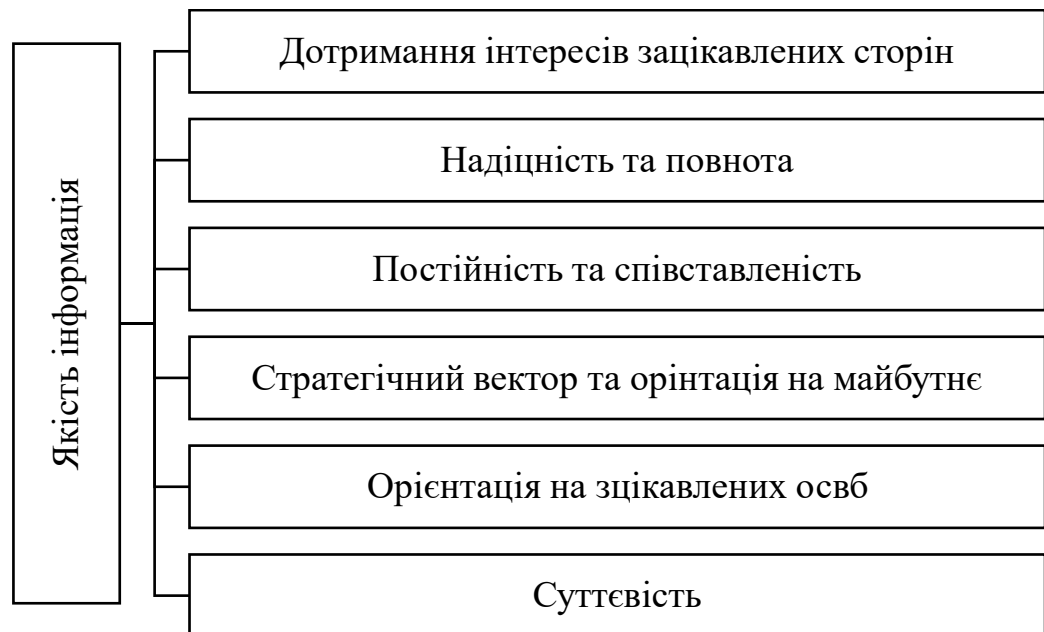

Рис. 2.4 – Якість інформації, що наводиться в інтегрованій звітності

Джерело: складено автором на основі [3, 14, 39].

Інтегрована звітність Ferrexpo загалом відповідає ключовим умовам якісної інформації, визначеним міжнародними стандартами GRI та ESG. По-перше, звіт побудований на принципі дотримання інтересів зацікавлених сторін – у ньому чітко визначено основні групи стейкхолдерів як працівники, громади, інвестори, державні органи; та описано механізми взаємодії з ними. Компанія демонструє надійність та повноту даних через надання як фінансових, так і нефінансових показників: викиди, соціальні індикатори, безпека праці, гендерна рівність, підтверджених незалежною перевіркою за стандартом ISAE 3000. Крім того, у звіті забезпечено постійність і співставність – показники наведено у динаміці за кілька років, що дозволяє відстежити прогрес і тенденції у сфері сталого розвитку.

Водночас, Ferrexpo дотримується стратегічної орієнтації на майбутнє – у звіті розкрито ESG-цілі до 2030 року, зокрема зменшення викидів CO₂ на 30% і поступовий перехід на відновлювану енергію. Компанія також приділяє увагу суттєвості інформації, визначаючи матеріальні теми через оцінку впливів і очікувань стейкхолдерів відповідно до стандарту GRI 3: Material Topics. Такий підхід свідчить про усвідомлення ролі прозорості та відповідальності у корпоративному управлінні. Таким чином, звіт Ferrexpo можна вважати прикладом якісного розкриття інформації, що відповідає вимогам міжнародних стандартів інтегрованої звітності.

Щодо відповідності стандартам GRI та ESG, то Звіт Ferrexpo відповідає багатьом сучасним стандартам сталого розвитку. GRI – один з найпоширеніших стандартів нефінансової звітності у світі.

Ferrexpo використовує GRI-орієнтовану методологію для екологічної інформації, а також заявляє відповідність окремим рекомендаціям TCFD. У розділі про кліматичні розкриття компанія показує, що її звітування узгоджено з чотирма блоками TCFD, а саме блоки про управління, стратегія, ризики, метрики і цілі. Додатково Ferrexpo частково інтегрувала елементи ISSB IFRS S2 – нового міжнародного стандарту щодо кліматичних розкриттів, що означає, що компанія задалегідь готується до майбутніх вимог: на рівні ЄС вже діє Директива CSRD,

за якою з 2024–2028 рр. великим компаніям необхідно подавати повні ESG-звіти з забезпеченням зовнішньої верифікації. Ferrexpo фактично випереджає ці терміни, оскільки у 2024 році вона не лише розкрила повний спектр викидів за Score 1–3 з обмеженою перевіркою, але й почала звітувати за принципом подвійної матеріальності, тобто показує і вплив бізнесу на навколишнє середовище та суспільство, і фінансовий вплив кліматичних ризиків.

Компанія також відзначила, що щороку проходить незалежний аудит нефінансових показників. У цьому звіті аудитори підтвердили вірогідність показників абсолютних викидів Score 1–3, а також окремих HR-метрик наприклад, LTIFR. Розширення аудиту на нефінансові дані відповідає британським вимогам лістингових правил і закону про компанії, які вимагають упевнитися в коректності нефінансової інформації.

Якщо порівнювати якість Звіту Ferrexpo з українськими Компаніями, то варто зазначити, що в Україні практика ESG-звітування поки що тільки формується. За оцінкою 2015 року, далеко не всі підприємства готові публікувати окремі нефінансові звіти, а лише близько 8,3% публікують окремий звіт про сталий розвиток, і приблизно 13% частково розкривають екологічні/соціальні дані у примітках до фінансової звітності. До того часу інтегровані звіти в різних форматах випустили кілька великих груп – наприклад, «Метінвест», «ДТЕК», корпорація SCM, агрохолдинг «МХП» та деякі інші.

Наведемо порівняльну характеристику Ferrexpoz з іншими найбільшими компаніями у аналогічній сфері діяльності «Метінвест» [82] «ДТЕК» [11], див. табл.2.11.

Таблиця 2.11 – Склад основних елементів інтегрованої звітності провідних промислових корпорацій України

Елемент інтегрованої звітності	Ferrexpo	Metinvest	DTEK
1	2	3	4
Фінансова інформація	+	+	+
Організаційна структура	+	+	+
Характеристика діяльності	+	+	+
ESG-показники та сталий розвиток	+	+	+
Матриця суттєвості	+	+	+
Управління корпоративною відповідальністю	+	+	+
Екологічні показники	+	+	+
Альтернативні показники (APM: Underlying EBITDA, C1 cost)	+	-	-
Перевірка нефінансових даних - аудит	+	± (частково)	+
Впровадження міжнародних стандартів GRI, IFRS S2, TCFD	+	+	+
Вплив на національну економіку (податки, ВВП, зайнятість)	-	+	+
Основні ризики і невизначеності діяльності	Ризики війни, логістики, енергозабезпечення; валютний і ринковий ризик	Війна, пошкодження активів, ринкові й екологічні ризики, фінансова ліквідність	Енергетична безпека, пошкодження інфраструктури, регуляторні та фінансові ризики

Джерело: систематизовано автором на основі [11, 58, 82].

Ми також проаналізували різних елементів інтегрованої звітності у провідних промислових корпораціях України по їхній сутності та меті. Узагальнену таблицю ми винесли в Додаток А.

Порівняльний аналіз інтегрованої звітності Ferrexpo, Metinvest і DTEK показує, що хоча всі три компанії дотримуються міжнародних стандартів GRI, TCFD, IFRS S2, рівень глибини розкриття інформації істотно різниться. Ferrexpo має сильну фінансову частину, системно відображає екологічні показники та проходить незалежну перевірку нефінансових даних за ISAE 3000. Ferrexpo

демонструє високу якість екологічної звітності та стабільну структуру корпоративного управління, але меншою мірою висвітлює свій макроекономічний вплив – відсутній блок про внесок у ВВП, податкові надходження чи мультиплікативний ефект для економіки України. У Metinvest і DTEK ці аспекти відображені системно: вони надають розгорнуті аналітичні дані про соціально-економічний внесок, сплату податків, інвестиції в громади та зайнятість населення, що підвищує рівень прозорості та підзвітності перед суспільством.

Отже, звітність Ferrexpo plc є типовим прикладом інтегрованого звіту, який поєднує бухгалтерські фінансові показники та широке розкриття ESG-даних. Структура звіту враховує рекомендації міжнародних ініціатив, а практична реалізація відповідає вимогам британського та європейського права і навіть перевищує їх, готуючись до майбутніх ужорсточень у сфері звітності зі сталості. Однак, попри високий рівень відповідності міжнародним стандартам, Ferrexpo не розкриває інформацію про внесок компанії у ВВП, обсяг сплачених податків або мультиплікативний ефект своєї діяльності для економіки України, що звужує повноту оцінки її економічного впливу. Такий підхід покращує прозорість та привабливість Ferrexpo для інвесторів і зацікавлених сторін у глобальному контексті сталого розвитку, але водночас залишає простір для удосконалення звітності у національному вимірі.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ FERREXPO PLC

3.1. Аудит інтегрованої звітності та визначення проблемних зон її формування

Аудит інтегрованої звітності – це діяльність незалежного аудитора з верифікації інтегрованого звіту з метою висловлення думки щодо відповідності звітності в усіх суттєвих аспектах Міжнародним основам інтегрованої звітності та іншим стандартизованим документам. Інакше кажучи, аудитор перевіряє, чи підготовлено інтегрований звіт компанії згідно з визначеними критеріями та принципами [17]. Метою є забезпечення впевненості, що інформація нефінансового характеру, як наприклад ESG-показники, описи стратегій, ризиків, настільки ж правдива і релевантна, як і фінансові дані. Така процедура є необхідною умовою підвищення довіри користувачів звітності та покращення якості управлінських рішень на основі цієї інформації [3, 6].

Особливості аудиту інтегрованої звітності пов'язані з ширшим охопленням даних та відсутністю усталеної регуляторної бази, особливо в Україні. На відміну від суто фінансового аудиту, інтегрований аудит включає перевірку екологічних, соціальних, управлінських показників, які не регулюються так детально, як фінансова звітність. В Україні наразі немає законодавчої вимоги до обов'язкового аудиту інтегрованих звітів, і відповідна методична база ще формується, що узгоджується з висновками вітчизняних дослідників, які відзначають фрагментарний характер упровадження звітності про сталий розвиток і потребу адаптації до європейських стандартів [7, 16]. Необхідність гармонізації української практики з глобальними підходами підкреслюється і в міжнародних оглядах впровадження <IR> [23]. Це означає, що компанії проводять такий аудит добровільно, керуючись запитами інвесторів та кращими міжнародними практиками. В таких умовах ключового значення набуває чітка система

нормативно-правового регулювання, яка б визначала рамки, критерії та інструменти аудитора при оцінці нефінансової інформації. Саме тому дедалі більше уваги приділяється формуванню структурованої моделі регуляторного забезпечення аудиту інтегрованої звітності [6, 20].

Для розуміння повного спектра вимог, що впливають на процес аудиту інтегрованої звітності підприємства, важливо розмежувати рівні нормативно-правового регулювання. Аудиторська практика в цій сфері формується під впливом трьох ключових блоків: міжнародних стандартів і концепцій, національного законодавства та внутрішніх документів самого підприємства. Узгодженість цих рівнів визначає якість аудиторських процедур, глибину аналізу нефінансової інформації та ступінь впевненості, яку аудитор може надати користувачам звітності. Відповідна система регуляторного забезпечення подана на рисунку. На рис. 3.1 представлено багаторівневу систему нормативно-правового регулювання аудиту інтегрованої звітності підприємства.

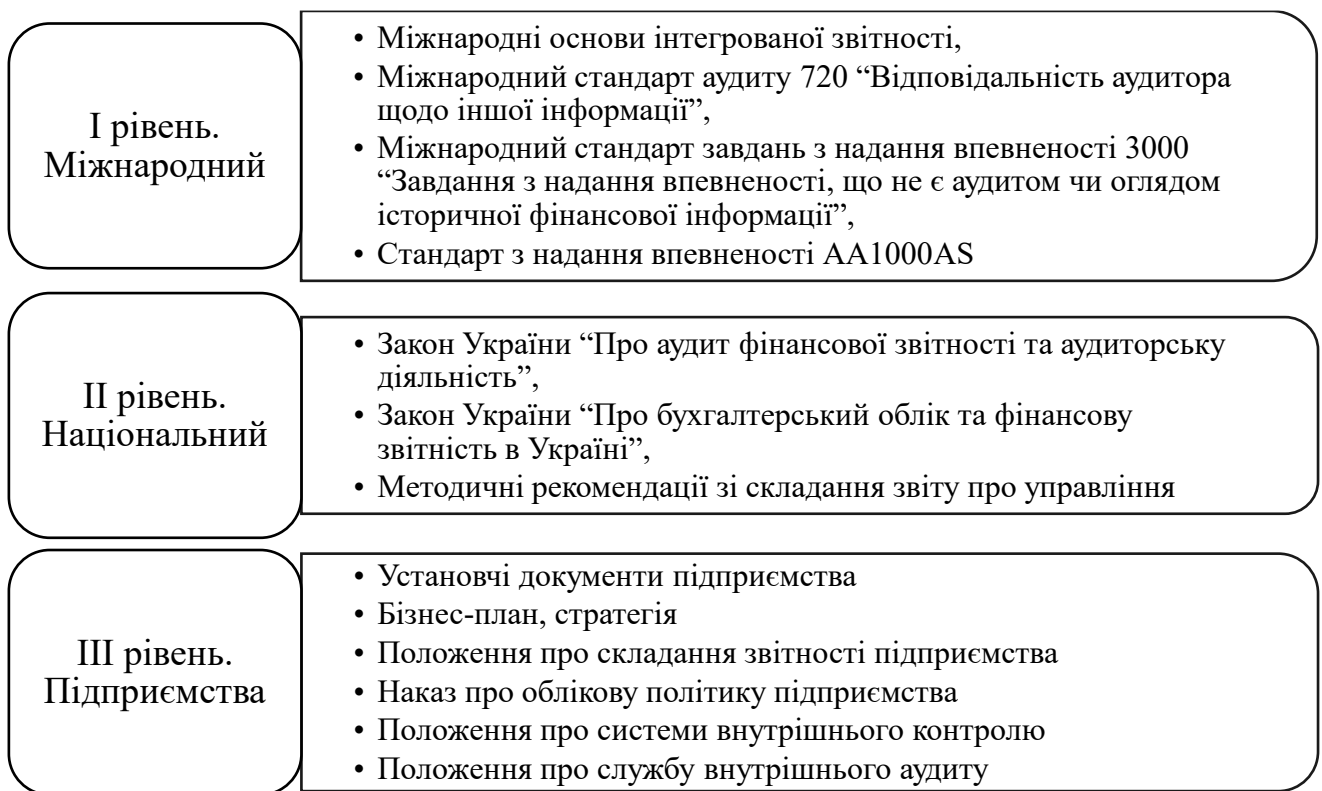

Рис. 3.1 – Рівні нормативно-правового регулювання аудиту інтегрованої звітності підприємства в Україні

Джерело: складено автором на основі [6, 10, 13, 22]

Перший міжнародний рівень охоплює міжнародні основи інтегрованої звітності та стандарти аудиту MCA 720 щодо іншої інформації, стандарт завдань з надання впевненості ISAE 3000, стандарти огляду історичної фінансової інформації, а також стандарт AA1000AS для оцінки даних сталого розвитку. Описані документи формують загальні принципи, підходи та методологію аудиту нефінансової інформації.

Другий національний рівень включає законодавчі акти України: закони «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також методичні рекомендації щодо складання звіту про управління. На цьому рівні закріплено загальні вимоги до аудиту та порядок подання інформації підприємством.

Третій внутрішній рівень визначає нормативні документи самого підприємства: установчі документи, бізнес-плани та стратегії, положення про складання звітності, накази про облікову політику, систему внутрішнього контролю та службу внутрішнього аудиту. Саме внутрішні регламенти забезпечують практичну організацію процесу збору й перевірки нефінансової інформації на рівні підприємства.

Такий підхід дозволяє комплексно оцінити нормативні засади аудиту інтегрованої звітності та визначити, які регуляторні елементи забезпечують методичну підтримку аудитора, а які – потребують подальшого вдосконалення.

Від аудитора інтегрованого звіту вимагається розширена кваліфікація. Окрім традиційних знань фінансового обліку й аудиту, аудитори повинні розуміти концептуальні основи інтегрованої звітності, уміти застосовувати міжнародні стандарти аудиту для перевірки нефінансової інформації, а також мати навички аналітичного узагальнення різнопланових даних про діяльність підприємства. Іншими словами, перевіряючи інтегрований звіт, аудитор повинен оцінити і якісні описи (стратегію, бізнес-модель, ризики), і кількісні нефінансові показники (викиди CO₂, травматизм, гендерний склад персоналу тощо). Це потребує залучення за необхідності вузькопрофільних спеціалістів як екологів, IT-аудиторів, фахівців з охорони праці та використання стандартів забезпечення

впевненості, як-от міжнародні стандарти завдань з надання впевненості для нефінансових даних [6].

В підсумку, основна мета аудиту інтегрованої звітності – незалежно підтвердити, що інтегрований звіт компанії, в тому числі фінансова і нефінансова складові є достовірним, повним і підготовленим згідно з відповідними міжнародними критеріями. Такий підхід підвищує прозорість і довіру інвесторів, партнерів, суспільства до компанії та її прогресу в сфері сталого розвитку. На практиці аудиторі надають висновок щодо звіту – за аналогією до аудиту фінзвітності – наприклад, у формі висновку з обмеженою впевненістю щодо нефінансових показників, як це робить Ferrexpo, залучаючи аудиторів для перевірки ESG-даних [59].

Планування аудиту інтегрованої звітності має вирішальне значення для ефективного і якісного проведення перевірки. Аудитор повинен заздалегідь визначити підхід до перевірки як фінансових, так і нефінансових аспектів звіту, врахувати ризики та забезпечити наявність необхідних ресурсів. Ключові вимоги до планування такого аудиту включають: (1) глибоке розуміння бізнесу клієнта, його облікової системи та внутрішнього контролю; (2) визначення оптимального змісту, часу і обсягу аудиторських процедур для всіх компонентів звіту; (3) координацію роботи всієї аудиторської команди та залучених експертів (за потреби). Інтегрований аудит часто потребує міждисциплінарного підходу, тому на етапі планування важливо розподілити завдання між фінансовими аудиторами, ІТ-спеціалістами, екологічними аудиторами тощо, встановити єдину стратегію і критерії перевірки [6, 70, 21].

Рисунок 3.2 демонструє узагальнену структуру планування аудиту інтегрованої звітності, що охоплює вимоги до підготовчого етапу, послідовність дій аудитора та ключові показники ефективності.

Рис. 3.2 – Етапи планування аудиту інтегрованої звітності

Джерело: складено автором

На основі схеми видно, що процес починається з ознайомлення аудитора з обліковою системою, політиками та внутрішнім контролем підприємства, після чого визначаються цілі, стратегія та програма аудиту. Далі зображено основні етапи планування – від формування мети та оцінки середовища функціонування компанії до вибору стратегії, складання плану робіт, уточнення областей аудиту й розроблення відповідних процедур. Наступним кроком аудитор оцінює наявні ресурси, планує навантаження і часові рамки, що забезпечує можливість якісного збору доказів і формування висновків. У нижній частині схеми наведено показники, які впливають на результативність планування: обсяг робіт, чисельність аудиторської групи, витрати часу та вартість послуг.

Основні показники планування аудиту охоплюють обсяг запланованих робіт, кількість показників і напрямів, що підлягають перевірці, чисельність аудиторів та залучених експертів, тривалість виконання процедур, а також бюджет і загальну вартість аудиторських послуг. Сукупно ці параметри визначають ефективність організації аудиту, оскільки саме від їх оптимального розподілу залежить раціональне використання ресурсів, дотримання встановлених строків та забезпечення належної якості перевірки [15].

Отже, процес планування аудиту інтегрованої звітності багатоетапний і охоплює як стратегічні рішення, так і суто організаційні розрахунки. Аудитору важливо на цьому етапі визначити суттєві області ризику, наприклад, оцінити, які нефінансові показники можуть бути найбільш вразливими до викривлень, і спланувати відповідні процедури їх перевірки. План аудиту інтегрованого звіту має бути гнучким, щ об врахувати подвійні аспекти матеріальності фінансової і нефінансової та забезпечити достатню впевненість за всіма розділами звіту. В результаті якісного планування формується програма аудиту, що чітко визначає хто, що і коли перевіряє, якими методами, і якими критеріями буде оцінено достатність доказів для висновку.

Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку суттєво впливають на підхід до аудиту інтегрованих звітів, оскільки задають структуру та показники, за якими компанії звітують. У випадку Ferrexpo орієнтація на GRI, TCFD, SASB та інші стандарти дозволила компанії структурувати свою ESG-звітність належним чином і пройти зовнішню перевірку даних ESG. Багато в чому завдяки дотриманню міжнародних норм Ferrexpo здобула довіру інвесторів та увійшла до індексу FTSE4Good і була визнана Climate Leader виданням Financial Times [59]. Для аудиторів же наявність загальноприйнятих стандартів спрощує роботу – наприклад, можна чітко знати, які метрики мають бути в звіті і перевіряти відповідність їм, а також використовувати прийнятні межі суттєвості для нефінансових показників на основі цих стандартів. Звичайно, аудитор повинен не просто формально звірити наявність показників, але й оцінити якість інформації – чи правдиво компанія висвітлила свій вплив та ризики, чи немає

«вибілювання». Тут у пригоді стають саме рамки на кшталт TCFD та <IR>, які акцентують на взаємозв'язку фінансів і сталості та аудитор звертає увагу, чи корелюють нефінансові заяви з фінансовими результатами. Наприклад, чи підкріплені інвестиціями заявлені екопроекти, чи відображені ризики клімату у резервних оцінках тощо [10, 53].

3.2. Аудиторська оцінка інтегрованої звітності Ferrexpo plc

Компанія Ferrexpo є одним із лідерів України у впровадженні інтегрованої звітності та ESG-принципів, особливо в складних умовах воєнного часу. Її річний звіт за 2024 рік і окремий Звіт зі сталого розвитку демонструють прагнення до прозорості та відповідності міжнародним вимогам. Розглянемо, як Ferrexpo відобразила ключові аспекти нефінансової інформації згідно зі стандартами, згаданими вище, і як це впливає на аудит.

Ferrexpo у 2024 році підготувала свій десятий річний Звіт з відповідального ведення бізнесу вперше з урахуванням стандартів GRI, а це означає, що звіт містить посилання на індекси GRI та розкриття за темами, релевантними металовидобувній галузі. Крім того, компанія заявила про підготовку звітності з огляду на вимоги CSRD, SASB та TCFD, тобто фактично провела міст між діючими добровільними стандартами та майбутніми обов'язковими нормами ЄС. Наприклад, Ferrexpo виконала оцінку подвійної суттєвості у 2023 році, залучивши зовнішніх консультантів, і на основі неї визначила, які теми є матеріальними для бізнесу та стейкхолдерів [59]. Для аудитора наявність такої оцінки – це знак, що компанія структуровано підійшла до відбору змісту звіту, і це знижує ризик пропуску важливих тем.

У своєму звіті Ferrexpo оперує вимірюваними KPI у сфері ESG – гендерні показники, викиди парникових газів, охорона довкілля, соціальна відповідальність, що відповідають міжнародним трендам. Для аудитора ці

показники є об'єктами перевірки, тобто потрібно переконатися, що методологія їх розрахунку відповідає стандартам, наприклад, GRI або протоколам парникових газів, дані зібрані достовірно, а розкриття повні, наприклад, зазначено базовий рік для % скорочення викидів, обсяг охоплення персоналу для гендерної статистики тощо.

Звітність Ferrexpo демонструє високий рівень прозорості навіть у кризових умовах воєнного часу. Компанія відкрито описує проблеми, з якими стикається як падіння виробництва, логістичні обмеження та втрату частини ринків, а також заходи реагування, пошук нових маршрутів збуту, підтримку працівників, взаємодію з державними органами. Значний обсяг екологічних даних та публікація окремого Climate Change Report свідчать про відповідність рекомендаціям TCFD і забезпечують основу для предметного аудиту кліматичних ризиків. У сфері корпоративного управління Ferrexpo розкриває політики з трудових прав, етики, прав людини, комплаєнсу й соціальної відповідальності, що відповідає вимогам ЄС та принципам ESG. Аудитор, аналізуючи такі розділи, може оцінити повноту розкриття та наявність підтверджень заявлених практик, включно з антикорупційними заходами й функціонуванням внутрішнього контролю [58].

Важливим елементом звітності Ferrexpo є системна взаємодія зі стейкхолдерами. Компанія описує інтереси співробітників, громад та постачальників, наводить матрицю стейкхолдерів і враховує їхній зворотний зв'язок відповідно до принципів <IR>. Для аудиту це свідчить про дотримання принципу залученості та суттєвості; аудитор може перевірити документи щодо опитувань, консультацій чи оцінки суттєвості. У цілому звіт Ferrexpo за 2024 рік вважається вірцевим для українського бізнесу, оскільки охоплює ключові теми та містить кількісні показники, частина яких пройшла зовнішню перевірку. Водночас експерти зазначають і сфери для вдосконалення, глибше розкриття впливу на біорізноманіття, точніші соціальні KPI та ширші дані про різноманіття. Такі прогалини становлять ризики неповноти інформації, і аудитор має

враховувати їх, пропонуючи або розширення розкриттів, або пояснення причин їх відсутності відповідно до принципу «comply or explain» [12, 75].

Однією з особливостей Ferrexpo є те, що компанія не лише розкриває нефінансові показники, а й піддає їх незалежній перевірці аудиторами. Така аудиторська перевірка нефінансових даних поки не є обов'язковою вимогою, але Ferrexpo добровільно її здійснює, прагнучи бути на крок попереду регуляторних стандартів і посилити довіру інвесторів. Розглянемо, які саме нефінансові показники перевіряються, як вони представлено у звітності та які ризики пов'язані з їх аудитом.

У 2024 році Ferrexpo розширила перелік ESG-показників, що підлягають зовнішньому аудиту. Якщо раніше аудитори перевіряли лише викиди парникових газів Score 1 і 2, то тепер до сфери забезпечення ввійшли також викиди Score 3 і низка показників у сфері праці та безпеки. Згідно з річним звітом Ferrexpo, аудитори надали незалежне обмежене підтвердження щодо таких критеріїв нефінзвітності: абсолютні викиди CO₂ Score 1, Score 2, Score 3; показник травматизму LTIFR (коефіцієнт частоти травм з втратою працездатності); а також сім додаткових показників, пов'язаних з охороною праці та управлінням персоналом. У числі цих HR-метрик, ймовірно, були дані про кількість нещасних випадків, показники плинності кадрів, навчання персоналу, гендерні статистики тощо – компанія не деталізує всі в звіті, але згадує про “кілька показників, пов'язаних з людськими ресурсами”.

2024 рік став першим, коли Ferrexpo залучила аудиторів до підтвердження показників по персоналу – крок, який перевищує мінімальні вимоги, адже навіть у міжнародній практиці поки не всюди вимагається аудит таких даних [12].

Перевірка нефінансових показників несе свої виклики та ризики. Основні ризики пов'язані з тим, що ці дані: (1) можуть збиратися з нових чи ненадійних систем на відміну від відлагодженої бухгалтерії; (2) містять багато оцінок і припущень. Наприклад, розрахунок Score 3 викидів вимагає модельних оцінок ланцюга постачання); (3) охоплюють якісні критерії, де складніше встановити

однозначні межі правильності. Наприклад, оцінка суттєвості або відповідності принципам. Розглянемо ризики на прикладі Ferrexpo у табл.3.1.

Таблиця 3.1 – Основні ризики аудиту нефінансової інформації Ferrexpo та їх характеристика

Тип ризику	Суть ризику (що може піти не так)	Приклад для Ferrexpo	Як має реагувати аудитор
Неповнота даних	Компанія не розкриває всі суттєві аспекти, передбачені стандартами GRI, ESRS.	Недостатньо інформації про біорізноманіття та екосистеми, попри екологічну суттєвість гірничих робіт.	Перевірити, чи обґрунтовано аспект визнано несуттєвим; вимагати додаткове розкриття або пояснення за принципом « <i>comply or explain</i> ».
Неточність та/або викривлення показників	Помилки у вимірюванні, неповні охоплення джерел, слабкі методики.	Ризики похибок у викидах Score 1–3; вперше аудит Score 3 → методики могли бути недосконалими.	Оцінити методики, перевірити вхідні дані, протестувати джерела, зіставити з документами HR та операційними журналами.
Суб'єктивність	Деякі розкриття мають якісний характер і залежать від судження менеджменту.	Кліматичні сценарії Ferrexpo (війна, швидке/повільне відновлення) → ризик оптимізму або неповного охоплення.	Перевірити логіку сценаріїв, оцінити наявність пропущених суттєвих ризиків; за потреби зазначити у висновку обмеження.
Слабкий внутрішній контроль	Внутрішні процеси збору ESG-даних фрагментовані, відсутні стандартизовані процедури.	Дані можуть збиратися децентралізовано; частина інформації – від локальних спеціалістів без автоматизації; у воєнний час доступ до майданчиків обмежений.	Провести інтерв'ю з відповідальними за ESG, оглянути первинні записи (журнали, лабораторні сертифікати), здійснити тестування на місцях; за неможливості доступу зафіксувати обмеження обсягу аудиту.

Джерело: складено автором.

Аудит ESG-даних Ferrexpo фактично виступає інструментом управління вищезазначеними ризиками. По-перше, незалежна перевірка підвищує якість самих даних, бо коли співробітники знають, що аудиторі будуть перевіряти, вони більш ретельно збирають і документують інформацію. По-друге, аудиторі

надають рекомендації щодо покращення контролів. Наприклад, якщо виявлять, що якесь вимірювання було неавтоматизованим, можуть радити впровадити систему збору даних. Вже те, що Ferrexpo щороку збільшує охоплення аудиту, говорить, що попередні етапи пройшли успішно і компанія отримала позитивний досвід. У 2023 році було підтверджено вперше показники з охорони праці, і це, напевно, заклало механізми внутрішньої звірки цих даних [12]. Наведемо приклади можливих ризиків та підходів Ferrexpo до їх управління, що є предметом як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2. – Можливі нефінансові ESG-ризиків Ferrexpo та заходів з їхнього управління

Ризик	Короткий опис впливу	Підхід до мінімізації / контроль
Воєнний ризик	Війна призводить до ушкодження інфраструктури, перебоїв логістики, втрати ринків і зниження виробництва; висока політична невизначеність.	Ferrexpo зосереджується на безперервності бізнесу, альтернативній логістиці, безпеці персоналу. Ризик країни внесено до Principal Risks; регулярно оновлюються сценарії. Компанія підтримує громади та ЗСУ, що сприяє стабільності.
Кліматичні ризики	Посилення регулювання CO ₂ , вимоги «зелених» ринків, фізичні прояви кліматичних змін; можливе зростання витрат і ризик втрати конкурентності.	Є Net Zero Strategy 2050, сценарний аналіз TCFD, залучені експерти. Викиди Scope 1–3 вимірюються та проходять зовнішній аудит.
Ризик здоров'я та безпеки	Травми, аварії, психологічний стрес у працівників під час війни; можливі зупинки виробництва та регуляторні наслідки.	Пріоритет «нуль травм», навчання та програми підтримки, прозорий LTIFR. Комітет HSEC контролює інциденти. Аудит включає перевірку журналів та систем безпеки за ISO 45001.
Ризики корпоративного управління	Корупційні та правові ризики, що можуть зашкодити репутації Ferrexpo як публічної компанії LSE.	Діють Кодекс поведінки, антикорупційні політики, комплаєнс-тренінги, Комітет аудиту та внутрішній аудит. Зовнішні аудитори перевіряють пов'язані сторони, судові справи й розкриття ESG-інцидентів.

Джерело: складено автором на основі [12].

Наведені у табл. 3.2 ризики і заходи взято на основі публічної інформації Ferrexpo та експертного аналізу [59]. Вони демонструють, як різні аспекти ESG інтегровані у систему управління ризиками компанії. Аудитор у процесі

планування та проведення аудиту інтегрованої звітності враховує ці ризики: як фінансові, наприклад, вплив війни на безперервність бізнесу, так і нефінансові, наприклад, ризик невідповідності заявам про нульову толерантність до корупції. Для кожного суттєвого ризику аудиторська фірма розробляє процедури перевірки – від аналізу документів і інтерв'ю з менеджментом до тестування конкретних показників і контролів. На основі наявних даних, аудиторські перевірки нефінансової інформації Ferrexpo не виявили суттєвих проблем – компанія отримує підтвердження, що її дані ESG не містять суттєвих викривлень. Основні аспекти аудиторського висновку ми систематизували у таблиці 3.3

Таблиця 3.3 – Ключові аспекти аудиторського висновку Ferrexpo за 2024 рік

Аспект аудиту	Опис	Висновок
Обсяг охоплення нефінансових показників	Проведено незалежну перевірку вибірових ESG-даних: Score 1–3 викиди, LTIFR, окремі виробничі та екологічні метрики.	Аудитори надали обмежену впевненість, підтвердивши відсутність суттєвих викривлень у перевірених показниках.
Відповідність міжнародним стандартам	Аудит ґрунтувався на принципах ISAE 3000/обмежену впевненість для нефінансової частини, а фінансова звітність, згідно з IFRS.	Висновок підтвердив відповідність фінансової та частини нефінансової звітності вимогам біржі LSE та принципам надійності ESG-даних.
Ключові зони ризику, на які звернули увагу аудитори	Воєнні ризики, ризики логістики, енергетичні обмеження, правильність обліку викидів, точність виробничих показників, система внутрішнього контролю.	Суттєвих порушень або ознак недостовірності не виявлено; система контролів визнана адекватною в умовах війни.
Оцінка внутрішнього контролю над ESG-даними	Перевірено наявність процедур збору, консолідації та верифікації нефінансових даних. Частина даних збирається децентралізовано (екологія, енергетика, H&S).	Висновок: внутрішній контроль достатній; рекомендації стосуються подальшої автоматизації й уніфікації методик.
Прозорість розкриття та належність інформації	Компанія відкрито розкриває вплив війни, ризики, кліматичні сценарії, екологічні показники. Є певні прогалини в темах біорізноманіття та соціальних KPI.	Аудитори підтвердили, що інформація подана повно й збалансовано для перевірених аспектів; відсутність частини даних не вплинула на достовірність звіту.
Загальний висновок аудиторів	Дані, що були предметом перевірки, є достовірними та не містять суттєвих викривлень. Компанія демонструє високу зрілість у підходах до ESG-звітності.	Підтверджено довіру до інтегрованої звітності Ferrexpo; жодних застережень не висловлено.

Джерело: складено автором на основі [12].

Такий позитивний висновок аудиторської перевірки є знаковим, оскільки Ferrexpro стала однією з небагатьох українських компаній, що пройшли аудит ESG-даних, і це відзначено експертами як підвищення довіри інвесторів. Успішний досвід аудиту інтегрованої звітності Ferrexpro задає тон для інших: тепер є прецедент, що навіть під час війни можна забезпечувати прозорість і підтверджувати сталість показників. Надалі, ймовірно, обсяг показників для аудиту тільки зростатиме, а згодом можуть додатися і соціальні KPI ефективності, і показники біорізноманіття, і перевірка досягнення цілей. Також, коли в ЄС запрацює обов'язковий аудит за CSRD, Ferrexpro вже буде готовою до вимог повної впевненості [59].

Для цілісності огляду, підсумуємо основні елементи корпоративного управління Ferrexpro, пов'язані з інтегрованою звітністю та аудитом, у вигляді рис. 3.3, що показує, як компанія вибудувала структури та процеси для підтримки достовірності своєї звітності, що демонструє

Рис. 3.3 – Ключові елементи управління та аудиту, що забезпечують достовірність інтегрованої звітності Ferrexpro.

Джерело: побудовано автором на основі [12].

Як видно з рис. 3.3, Ferrexpo побудувала багаторівневу систему корпоративного управління, що підтримує інтегровану звітність: від рівня ради до рівня внутрішнього контролю і політик, а також взаємодії із зовнішніми аудиторами. В процесі аудиту зовнішні аудитори враховують, наскільки ефективно працюють ці елементи. Наприклад, якщо Комітет з аудиту дієвий та регулярно розглядає ESG-ризики – аудитор відмічає це як сильну сторону і може знизити ризикову оцінку контрольного середовища. Якщо внутрішній аудит уже перевіряв певні показники – зовнішній аудитор може частково покладатися на його результати, зекономивши час.

Важливо зазначити, що аудит інтегрованої звітності в ідеалі має бути “цілісним”, тобто єдиний аудиторський висновок покриває як фінансові, так і нефінансові частини. На сьогодні Ferrexpo, як і більшість, використовує підхід часткового забезпечення: фінансову звітність перевіряють з розумною впевненістю, нефінансові – з обмеженою. Однак світовий тренд рухається до об’єднання цих завдань. Уже зараз деякі країни такі як Бразилія, частково Іспанія, Франція, вимагають, щоб якщо компанія готує інтегрований звіт, то той самий аудитор підтверджував його за встановленими критеріями [47]. Для Ferrexpo такий підхід може стати реальністю, якщо, наприклад, Лондонська біржа чи швейцарське регулювання запровадять вимогу перевірки повної інтегрованої річної звітності.

3.3. Напрями вдосконалення організаційно-методичних засад складання та аудиту інтегрованої звітності

В сучасних умовах ведення бізнесу, що характеризуються зростанням уваги інвесторів, регуляторів та стейкхолдерів до екологічних, соціальних і управлінських аспектів діяльності компаній, для Ferrexpo стає особливо актуальним не просто публікувати фрагментовану нефінансову інформацію, а

розвивати цілісну систему інтегрованої звітності. Поточна практика має низку обмежень: ESG-показники подані фрагментарно, не завжди розкривається логіка їх зв'язку з фінансовими результатами й капіталами компанії, відсутній єдиний підхід до збору, верифікації та консолідації нефінансових даних [30]. Це знижує аналітичну цінність звіту для користувачів і ускладнює порівнянність показників у динаміці.

З огляду на майбутнє поширення вимог до сталого звітування в ЄС та поступову адаптацію українського законодавства до європейських стандартів корпоративної звітності про сталий розвиток CSRD та ESRS, виникає потреба у вдосконаленні методики складання інтегрованого звіту Ferrexpo, щоб забезпечити його відповідність міжнародним очікуванням, вимогам інвесторів та регуляторів. На цій основі можна виділити сім ключових напрямів удосконалення, які визначають пропозиції щодо розвитку інтегрованої звітності компанії [49, 55].

1. Удосконалення нормативно-правового середовища та стандартів

По-перше, важливим напрямом є адаптація інтегрованої звітності Ferrexpo до сучасних європейських вимог. CSRD та пов'язані з нею ESRS істотно розширюють коло суб'єктів, зобов'язаних розкривати інформацію про сталий розвиток, і встановлюють вимоги до комплексного висвітлення впливу компанії на людей і довкілля, а також впливу факторів сталого розвитку на її фінансовий стан [69]. Хоча українські компанії формально поки що не повністю охоплені сферою дії CSRD, Ferrexpo як емітент, що орієнтується на міжнародні ринки капіталу, має проактивно готуватися до таких вимог. Це дозволить зменшити регуляторні ризики в майбутньому, полегшити вихід на ринки ЄС та підвищити довіру міжнародних інвесторів.

По-друге, на рівні самої компанії доцільно розробити та затвердити корпоративні стандарти інтегрованої звітності. Такі стандарти мають визначати: загальну структуру звіту; перелік обов'язкових розділів і показників; принципи розкриття інформації; внутрішні процедури збору й верифікації даних; порядок

оновлення методики. При цьому вони повинні бути узгоджені з міжнародними підходами <IR> Framework, GRI, ESRS, але адаптовані до специфіки гірничорудного бізнесу, українського регуляторного середовища та умов воєнного часу. Запровадження внутрішнього «Положення про інтегровану звітність» із чітким розподілом відповідальності між підрозділами забезпечить послідовність і стабільність звітності навіть за високої турбулентності зовнішнього середовища.

2. Розробка алгоритму організації формування інтегрованої звітності

Другий напрям передбачає формалізацію поетапного алгоритму організації процесу складання інтегрованого звіту. На основі кращих практик доцільно виділити такі етапи:

- аналітика та бенчмаркінг як вивчення вимог стандартів, очікувань інвесторів, прикладів звітів галузевих лідерів;
- визначення суттєвих тем та показників з урахуванням ризиків, можливостей і запитів стейкхолдерів;
- збір даних із підрозділів як фінанси, екологія, охорона праці, HR, корпоративне управління, ризик-менеджмент, логістика тощо;
- підготовка контенту звіту, а саме текстові розділи, таблиці, схеми, графіки, візуалізації;
- внутрішнє узгодження та затвердження проєкту, зокрема участь правління, ради директорів, комітетів з аудиту та сталого розвитку;
- зовнішній випуск звіту враховуючи етапи візуальне оформлення, публікація на сайті, подання регуляторам та інвесторам.

Розроблений алгоритм організації формування інтегрованої звітності Ferrexpo подано на рис. 3.4. Він відображає логічну послідовність етапів від аналітики та визначення суттєвості до збору даних, узгодження та публікації звіту, що забезпечує системність і прозорість процесу підготовки ІЗ.

Рис. 3.4 – Алгоритм організації формування інтегрованої звітності Ferrexpo
Джерело: складено автором самостійно.

Такий алгоритм, зафіксований у внутрішньому документі, перетворює процес складання ІЗ зі «штучного разового проєкту» на регулярний управлінський цикл. Це зменшує ризик пропуску важливої інформації, підвищує якість координації між підрозділами та дозволяє системно інтегрувати результати звітності в процеси стратегічного управління компанією.

3. Розвиток внутрішніх компетенцій та інформаційних систем

Третій напрям стосується організаційних та технологічних передумов складання ІЗ. Якісна інтегрована звітність неможлива без наявності кросфункціональної команди, яка поєднує фінансову експертизу, знання у сфері сталого розвитку, розуміння операційних процесів, ризик-менеджменту та комунікацій. Для Ferrexpo доцільно створити спеціальну робочу групу або центр відповідальності за інтегровану звітність, до якого увійдуть представники фінансового департаменту, служби екологічної безпеки, HR, підрозділу з корпоративного управління та комплаєнсу, ризик-менеджменту, інвестор-рилейшнз.

Паралельно важливо інвестувати в підвищення кваліфікації персоналу. Йдеться як про навчання стандартам CSRD/ESRS, GRI, <IR>, так і про розвиток компетенцій у сфері аналізу даних, управління ризиками, комунікацій із стейкхолдерами. Не менш значущим є технологічний вимір: впровадження єдиного інформаційного простору для ESG-даних (спеціалізованої ESG-платформи або інтегрованого модуля до існуючих систем обліку), який забезпечить одноразове введення даних, автоматизовану консолідацію, контроль якості та відстеження історії змін [46, 55]. Такий підхід дозволить зменшити ручну працю, мінімізувати помилки та підвищити оперативність оновлення інформації.

Розроблену матрицю компетентностей та структуру команди, відповідальної за підготовку інтегрованої звітності Ferrexpo, подано на рис.3.5. Вона демонструє розподіл функцій і компетенцій між керівним рівнем, командою ІЗ, функціональними підрозділами та службами підтримки, що забезпечує ефективну та узгоджену підготовку інтегрованого звіту.

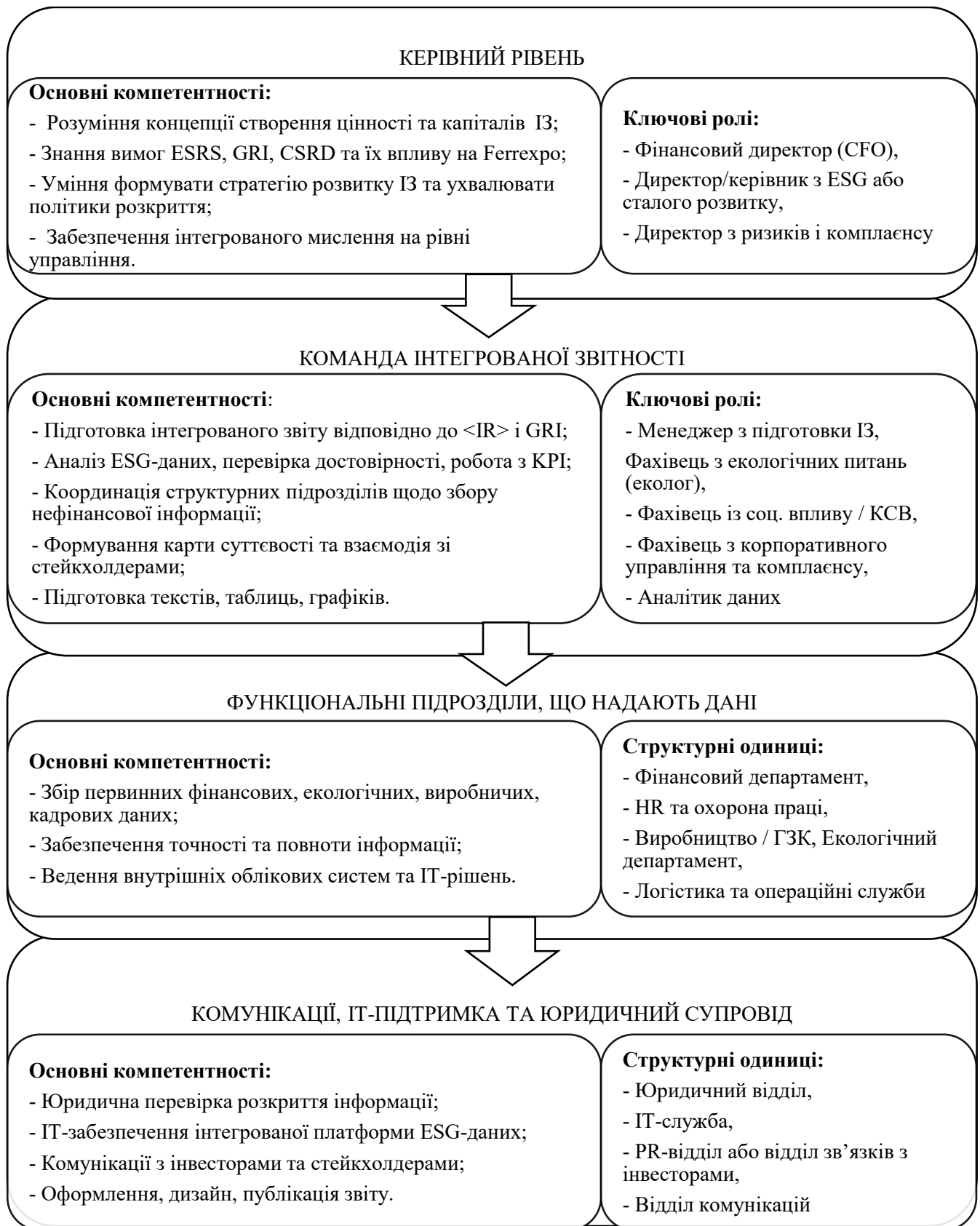

Рис. 3.5 – Матриця компетентностей та структура команди інтегрованої звітності Ferrexpo

Джерело: складено автором з урахуванням [46, 55, 56, 71].

4. Вдосконалення методичної бази, уніфікація показників та повне включення ESG-метрик

Четвертий напрям пов'язаний із необхідністю методичного «каркасу» інтегрованої звітності. Для Ferrexpo важливо розробити єдиний перелік ключових ESG-показників з чітко визначеними формулами розрахунку, джерелами даних, періодичністю оновлення та відповідальними підрозділами. До такого переліку можуть увійти індикатори щодо викидів парникових газів, споживання енергоресурсів, води, обсягів утворення та утилізації відходів, показники безпеки праці, структури персоналу, плинності кадрів, навчання, корпоративного управління тощо.

Важливо не лише «зібрати» показники, а й показати, як вони пов'язані з фінансовими результатами і капіталами компанії. У цьому контексті доречно використати логіку багатокapітального підходу <IR>: продемонструвати, як зміни в природному, людському, соціальному й виробничому капіталах впливають на фінансовий результат і вартість бізнесу. Перехід від формату «кількох нефінансових додатків» до структурованої інтегрованої звітності зробить документ більш зрозумілим для інвесторів та інших користувачів і дозволить використовувати його як інструмент для стратегічного управління стійкістю компанії. Ми розробили рекомендовану структуру уніфікованої системи ESG-показників для інтегрованої звітності Ferrexpo. Структура представлена в Додатку Б.

5. Посилення розкриття соціального та екологічного впливу Ferrexpo

П'ятий напрям стосується розширеного розкриття фактичного впливу Ferrexpo на економіку, суспільство та довкілля, що узгоджується з підходами до формування соціальної звітності, запропонованими у роботах Смачило та ін. [35]. Наразі у звітності компанії переважає опис окремих програм і ініціатив, тоді як системна картина макро- та мікроекономічного впливу залишається недостатньо деталізованою. Доцільно сформувати окремий розділ, присвячений впливу Ferrexpo на регіон і країну загалом, де буде відображено: обсяг створених

і збережених робочих місць, рівень заробітної плати, суму сплачених податків і зборів, масштаб експортної виручки, інвестиції в розвиток місцевої інфраструктури, соціальні й благодійні програми для громад Полтавської області тощо.

Екологічний вимір також потребує поглиблення. Компанія має розкривати не лише поточні показники викидів, споживання енергії та ресурсів, а й довгострокову траєкторію декарбонізації, цілі зі зменшення вуглецевого сліду, плани досягнення Net Zero, програми рекультивації земель і відновлення екосистем. Чіткі кількісні орієнтири й прогрес у їх досягненні підвищать довіру інвесторів та суспільства, а також продемонструють внесок Ferrexpo у стале відновлення України та виконання міжнародних кліматичних зобов'язань.

6. Посилення блоку про ризики та безперервність діяльності з урахуванням воєнного часу

Сьомий, один із ключових напрямів удосконалення – це поглиблення розкриття ризиків і безперервності діяльності в умовах повномасштабної війни. Діяльність Ferrexpo безпосередньо залежить від стану енергетичної та транспортної інфраструктури, безпеки виробничих майданчиків та можливостей експорту. Наочно це продемонстрували події листопада 2025 р., коли внаслідок російських ракетних ударів по енергетичній інфраструктурі в Горішніх Плавнях компанія була змушена тимчасово зупинити виробництво та експорт залізорудної продукції через перебої з електропостачанням [60]. Подібні епізоди створюють суттєві невизначеності щодо безперервності діяльності і мають бути коректно відображені в інтегрованій звітності.

По-перше, доцільно структурувати розділ ризиків за основними групами: воєнні та безпекові ризики; енергетичні та інфраструктурні; ринкові (цінова кон'юнктура на залізорудну сировину, коливання попиту з боку ключових споживачів); операційні; екологічні та соціальні; регуляторні (санкції, податкові зміни тощо). Для кожної групи слід описати джерела ризику, ймовірність його реалізації, можливий вплив на операційну та фінансову діяльність, а також

заходи з управління й пом'якшення наслідків [54]. Такий підхід зробить ризиковий профіль компанії більш прозорим для інвесторів і кредиторів, сприятиме адекватному ціноутворенню ризику та доступу до капіталу.

По-друге, Ferrexpo варто включити до інтегрованої звітності елементи сценарного аналізу. Зокрема, можна виокремити щонайменше три сценарії: «продовження війни на нинішньому рівні інтенсивності», «часткова стабілізація та поступове відновлення інфраструктури», «повоєнна відбудова». Для кожного сценарію слід окреслити ключові припущення щодо доступності електроенергії, логістичних маршрутів, попиту на продукцію, рівня податкового навантаження, а також описати відповідні стратегічні та операційні кроки менеджменту (диверсифікація ринків збуту, інвестиції у власну генерацію, укладання довгострокових контрактів, зміна структури продуктового портфеля тощо). Це дозволить користувачам звітності краще оцінити стійкість бізнес-моделі Ferrexpo до зовнішніх шоків.

По-третє, у звітності необхідно розширити розкриття планів безперервності діяльності та заходів з підтримки персоналу й місцевих громад у кризових умовах. Йдеться про резервні канали енергопостачання й логістики, підтримання оптимального рівня запасів сировини та готової продукції, впровадження системи оперативного моніторингу загроз, заходи із забезпечення безпеки працівників, програми соціальної підтримки співробітників та їхніх родин. Відображення цих аспектів в інтегрованій звітності не лише демонструватиме дотримання вимог міжнародних стандартів (зокрема ISA 570 щодо оцінки безперервності діяльності), а й підкреслюватиме соціальну відповідальність Ferrexpo як одного з ключових роботодавців і платників податків у регіоні.

Структуровані ключові групи ризиків та елементів безперервності діяльності Ferrexpo в умовах воєнного часу подано на рисунку 3.6. Вони охоплюють воєнно-інфраструктурні ризики, сценарії стійкості бізнес-моделі та заходи з підтримання безперервності операцій і персоналу.

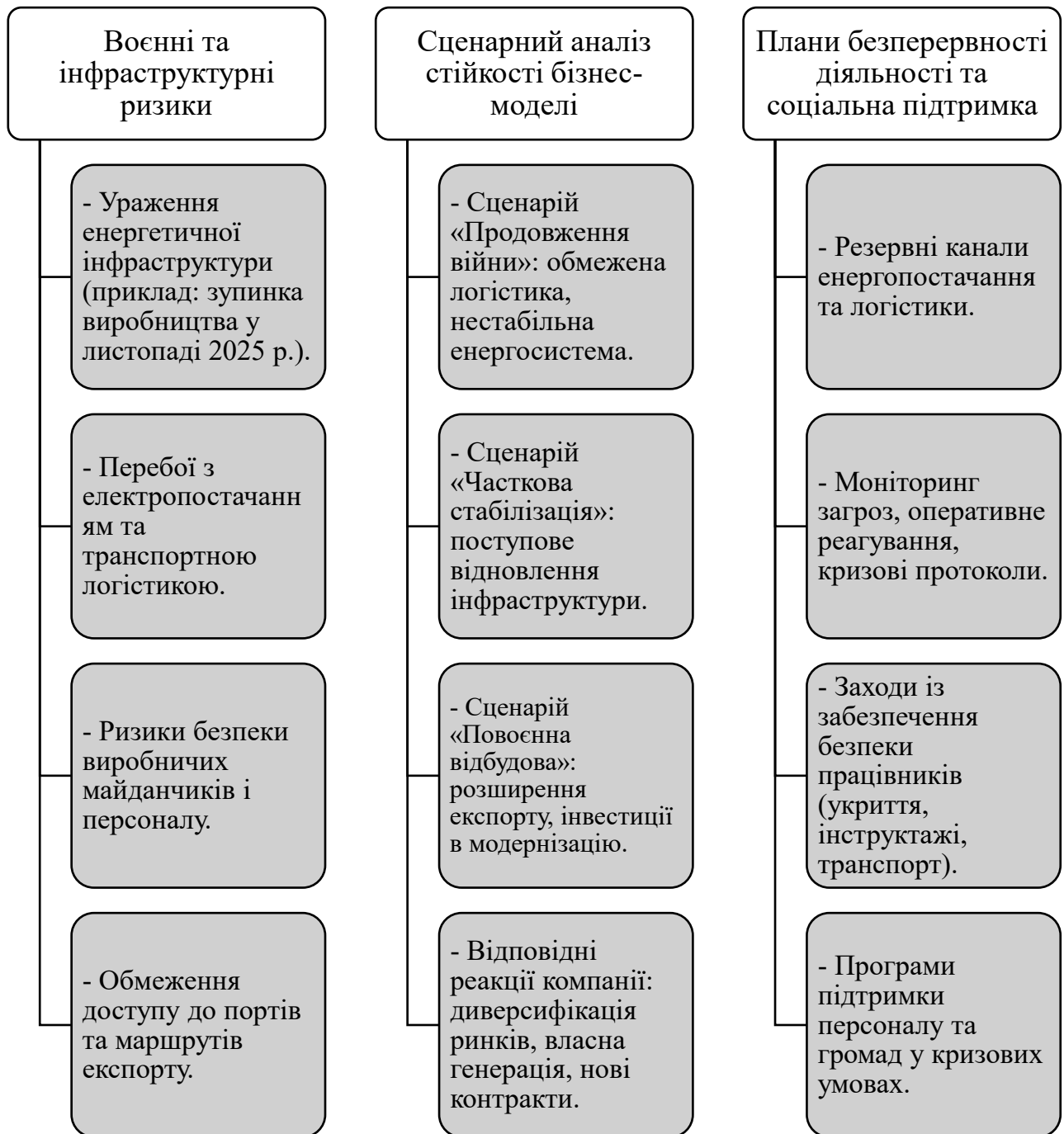

Рис. 3.6 – Ключові фактори ризиків та безперервності діяльності Ferrexpo в умовах воєнного часу

Джерело: складено автором самостійно.

Для наочності та зручності використання запропонованих рекомендацій направи удосконалення методики складання інтегрованої звітності Ferrexpo доцільно узагальнити у вигляді систематизованої таблиці. У ній кожен із семи

напрямів подано разом із конкретними діями, які необхідно реалізувати, та очікуваним ефектом для компанії, див. табл. 3.4

Таблиця 3.4 – Напрями удосконалення методики складання інтегрованого звіту Ferrexpo

Напрямок удосконалення	Що саме потрібно зробити	Очікуваний ефект
1. Нормативно-правове середовище та стандарти	– адаптувати ІЗ до CSRD та ESRS; – розробити корпоративні стандарти та внутрішні регламенти інтегрованої звітності.	– відповідність майбутнім вимогам ЄС; – підвищення довіри інвесторів; – послідовність і стабільність звітності.
2. Алгоритм формування інтегрованої звітності	– запровадити поетапний процес: аналітика → суттєвість → збір даних → контент → узгодження → публікація; – формалізувати його в окремому документі.	– системність процесу; – зменшення помилок та дублювання; – оперативність підготовки звіту.
3. Компетенції та інформаційні системи	– створити кросфункціональну команду ІЗ; – навчити персонал вимогам ESRS/GRI/IR; – запровадити ESG-платформу або єдиний інформаційний простір.	– підвищення якості даних; – прозора відповідальність; – автоматизація та швидкість обробки інформації.
4. Методична база та уніфікація ESG-показників	– визначити перелік ключових ESG-індикаторів; – уніфікувати формули та джерела даних; – побудувати логіку зв'язку ESG → фінансові результати → капітали.	– порівнянність даних; – підвищення аналітичної цінності звіту; – інтеграція ESG у стратегічне управління.
5. Розкриття соціального та екологічного впливу	– створити окремий розділ про макрота мікрое вплив Ferrexpo (податки, зайнятість, експорт, інвестиції); – розширити блок про екологію, декарбонізацію та Net Zero.	– підвищення прозорості; – посилення репутації відповідального виробника; – підтримка громад та партнерство з регіоном.
6. Подвійна суттєвість та діалог зі стейкхолдерами	– проводити консультації, опитування та аналіз стейкхолдерів; – інтегрувати результати у визначення суттєвих тем та показників.	– відображення реальних очікувань суспільства; – підвищення легітимності ІЗ; – зменшення репутаційних ризиків.
7. Ризики, сценарний аналіз та безперервність діяльності	– деталізувати воєнні, енергетичні, операційні та ринкові ризики; – додати сценарії (продовження війни / стабілізація / відновлення); – розкрити плани безперервності діяльності.	– зміцнення довіри інвесторів; – демонстрація стійкості бізнес-моделі; – краща готовність до кризових ситуацій.

Джерело: складено автором самостійно.

Упровадження зазначених напрямів дозволить Ferrexpo перейти від фрагментарної нефінансової інформації до збалансованої, прозорої та стратегічно орієнтованої інтегрованої звітності, яка поєднуватиме фінансові та нефінансові аспекти, відображатиме реальний вплив компанії на довкілля і суспільство, забезпечуватиме адекватне висвітлення ризиків і стійкості бізнес-моделі, а отже – підвищить якість, достовірність і корисність звітності для інвесторів, кредиторів, регуляторів та інших стейкхолдерів.

Окремого розгляду потребують шляхи вдосконалення аудиту інтегрованої звітності, адже забезпечення об'єктивності та надійності нефінансової інформації є критичною умовою довіри до неї. У сучасних умовах зростання прозорості та підзвітності бізнесу аудит інтегрованої звітності стає не просто додатковою функцією, а ключовим елементом корпоративного управління та довіри стейкхолдерів. На відміну від фінансової звітності, нефінансова інформація містить значний обсяг якісних суджень, багатовимірні ESG-показники, показники впливу та нефінансові ризики, що не завжди піддаються точному кількісному вимірюванню. Саме тому аудит інтегрованої звітності має забезпечувати відповідність даних основним принципам якості: 1) повноті у вигляді висвітлення всіх матеріальних аспектів сталого розвитку, соціальної відповідальності, екологічного впливу та корпоративного управління, 2) справедливості та об'єктивності тобто доречність, достовірність, порівнюваність та 3) зрозумілість інформації для користувачів, достатності та деталізації, а саме розкриття методик збору даних, підходів до оцінки впливу та логіки управлінських рішень, а також 4) оперативності, яка демонструє здатність компанії своєчасно реагувати на зміни середовища, запити інвесторів та ризики [41]. Ці принципи прямо перегукуються з МСБО 1, який визначає якість подання інформації [25], а також прямо узгоджуються з вимогами НП(С)БО 1 [26]. Для Ferrexpo, яка працює в умовах війни, коливань світових ринків сировини, енергетичних обмежень та високої уваги міжнародних партнерів, удосконалення підходів до аудиту інтегрованої звітності має критичне значення. Без якісного аудиту неможливо забезпечити довіру до ESG-показників, ефективно оцінювати

ризиками та демонструвати стійкість бізнес-моделі компанії. У зв'язку з цим пропонуються такі напрями вдосконалення методики.

1. Уточнення методології аудиту нефінансової інформації

Першим стратегічним напрямом є глибоке оновлення методології аудиту нефінансової інформації, оскільки застосування традиційних процедур фінансового аудиту часто є недостатнім або взагалі неефективним. Нефінансові дані характеризуються високою варіативністю, відсутністю формалізованих критеріїв оцінки, широким розмахом якісних показників та залежністю від контексту діяльності компанії [85]. Наприклад, рівень соціального впливу, взаємодія зі стейкхолдерами, екологічні наслідки чи прогрес у сфері декарбонізації не можуть бути оцінені суто через числові значення – для цього потрібні процедури, які враховують соціальний контекст, регіональні умови, технологічні особливості та інституційний статус компанії. Тому аудиторам необхідно застосовувати розширені підходи, зокрема аналіз процесів, оцінку систем управління, порівняння з галузевими еталонами, експертні методи, контекстуалізовану суттєвість та динамічні оцінки ризику. Для Ferrexpo це особливо важливо, оскільки діяльність компанії пов'язана з природоохоронними показниками, промисловою безпекою та соціальним впливом у регіоні, що вимагає спеціально адаптованих аудиторських процедур, а не лише формальної перевірки показників. Уточнення методології дозволить забезпечити не тільки точність даних, але й глибше розуміння реальних впливів та результатів ESG-політик компанії.

2. Поступовий перехід від обмеженої до розширеної впевненості

Другим важливим аспектом є еволюція рівня аудиторської впевненості. На сьогодні більшість компаній, у тому числі й Ferrexpo, отримують лише обмежену впевненість щодо нефінансових показників. Це означає виконання базового набору процедур, що дозволяє аудитору зробити висновок про відсутність очевидних викривлень, однак не забезпечує всебічної перевірки процесів і систем контролю. Європейський Союз, запроваджуючи стандарти ESRS у межах

CSRD, чітко окреслив перехід до розширеної впевненості, яка має прирівняти аудит нефінансової інформації до фінансового за рівнем точності, глибиною процедур та обсягом доказів [47]. Передбачається, що до 2030 року всі великі компанії ЄС будуть зобов'язані проходити саме розширену перевірку. Україні, яка взяла курс на євроінтеграцію, необхідно використати цей перехідний період для підготовки аудиторів, удосконалення нормативної бази, розвитку центрів компетенцій, створення методичних рекомендацій та адаптації освітніх програм [49]. Для Ferrexpo важливо вже зараз готувати внутрішні процеси збору ESG-даних до більш високих вимог, оскільки це дозволить уникнути додаткових витрат і ризиків у майбутньому та забезпечить відповідність міжнародним очікуванням інвесторів. Перехід до розширеної впевненості підвищить репутацію компанії, покращить доступ до капіталу та зміцнить її позиції на європейських і глобальних ринках.

3. Розширення переліку ESG-показників, що підлягають зовнішній перевірці

Третім напрямом удосконалення є розширення спектра нефінансових показників, що проходять зовнішній аудит. Побудова якісної інтегрованої звітності неможлива без незалежного підтвердження ключових екологічних, соціальних та управлінських індикаторів. Наразі Ferrexpo здійснює аудит переважно окремих блоків – охорона праці, промислова безпека, викиди CO₂. Проте сучасні стандарти сталого розвитку та очікування стейкхолдерів вимагають значно більшої глибини. Необхідно додати аудит таких сфер, як:

- гендерна рівність, різноманіття та інклюзія,
- енергоспоживання та енергоефективність,
- взаємодія з громадами та обсяг інвестицій у соціально-економічний розвиток регіону,
- плинність персоналу, антикорупційні ризики та відповідність політикам етичності бізнесу [4, 27].

Теоретичні напрацювання дозволяють впровадити системний підхід, що включає уніфіковані набори показників, структуровані паспорти індикаторів, чіткі методики вимірювання та джерела інформації. Така стандартизація не лише полегшить аудит, але й підвищить якість та порівнюваність даних у звітності Ferrexpo, дозволить виявляти слабкі місця та аргументовано планувати покращення.

4. Використання міжнародних стандартів забезпечення впевненості

Четвертий напрям передбачає системне застосування міжнародних стандартів забезпечення впевненості, які регулюють перевірку нефінансової інформації. Поряд зі стандартами Міжнародної федерації бухгалтерів як наприклад ISA 720, ISAE 3000, ISAE 3410, ISRS 4400, особливе значення має Стандарт забезпечення впевненості AA1000, який надає комплексний інструментарій для аудиту сталого розвитку.

Застосування таких стандартів дозволяє аудиторам формувати більш глибоку та об'єктивну оцінку нефінансових показників, документувати процес верифікації, проводити аналіз відповідності системи управління даними та забезпечувати прозорість висновків. AA1000AS передбачає триетапний процес: планування аудиторських процедур, перевірка та верифікація даних, підготовка звіту з наданням впевненості. Він встановлює жорсткі вимоги до принципів підзвітності, включаючи повноту, збалансованість, своєчасність і відповідність інформації [41, 70].

Застосування таких стандартів допоможе Ferrexpo вирівняти свої підходи з глобальною практикою, підвищити довіру інвесторів та забезпечити стандартизацію аудиторських процедур. У таблиці 3.5 узагальнено ключові стандарти, релевантні для аудиту інтегрованої звітності Ferrexpo, із зазначенням їх змісту та практичного значення для удосконалення процесу верифікації ESG-даних.

Таблиця 3.5 – Міжнародні стандарти забезпечення впевненості, релевантні для аудиту нефінансової інформації Ferrexpo

Стандарт	Предмет застосування	Практичне значення для аудиту Ferrexpo
1	2	3
ISA 720 Міжнародний стандарт аудиту 720 «Обов’язки аудитора щодо іншої інформації»	Перевірка відповідності нефінансової інформації (описів, заяв, показників) фінзвітності та вимогам достовірності.	Допомагає перевірити, чи не суперечать описові ESG-дані фінансовим результатам; забезпечує збалансованість розкриття.
ISAE 3000 Міжнародний стандарт завдань з надання впевненості 3000 «Завдання з надання впевненості, інші ніж аудити або огляди історичної фінансової інформації»	Базовий універсальний стандарт для аудиту нефінансової інформації.	Дозволяє проводити аудит ESG-показників з обмеженою або розширеною впевненістю; встановлює загальні вимоги до доказів і процедур.
ISAE 3410 Міжнародний стандарт завдань з надання впевненості 3410 «Завдання з надання впевненості щодо звітності про викиди парникових газів»	Спеціалізований стандарт для перевірки даних про викиди CO ₂ (Score 1–3).	Важливий для Ferrexpo, оскільки викиди є ключовим екологічним показником, який уже проходить аудит.
ISRS 4400 Міжнародний стандарт узгоджених процедур 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур»	Виконання конкретних перевірок за домовленістю між аудитором і клієнтом (без висловлення повної думки).	Може застосовуватися для окремих ESG-показників (травматизм, навчання, локальні дані), коли компанія хоче перевірити лише окрему частину нефінансової звітності.
AA1000AS Стандарт забезпечення впевненості AA1000 (AccountAbility Assurance Standard)	Комплексний стандарт аудиту сталого розвитку, принциповий для нефінансової звітності. Містить 3 етапи: планування – верифікація – звітування.	Дозволяє оцінити якість розкриття ESG-даних, відповідність принципам підзвітності, повноту, збалансованість і достовірність ІЗ.

Джерело: складено автором з урахуванням [41, 70].

5. Залучення профільних експертів до процесу аудиту

П’ятий напрям стосується залучення галузевих спеціалістів до процесу аудиту інтегрованої звітності. Нефінансові індикатори охоплюють теми, які виходять далеко за межі фінансового аналізу і зачіпає зокрема:

- промислову безпеку,

- охорону довкілля,
- соціальний розвиток,
- гендерну рівність,
- інновації,
- якість трудових відносин.

Класична аудиторська компетентність у цих питаннях є недостатньою, тому залучення екологів, інженерів, технологів, HR-фахівців, соціологів, експертів із корпоративного управління дозволяє суттєво підвищити точність і глибину перевірок [6, 22]. Для Ferrexpo це особливо важливо з огляду на складність технологічних процесів гірничодобувного виробництва, високі екологічні ризики, значний соціальний вплив у регіоні та роль компанії як одного з найбільших роботодавців Полтавщини. Залучення експертів забезпечує комплексність оцінки, знижує ризик помилкових висновків та формує багатовимірний погляд на результати сталого розвитку компанії.

6. Удосконалення розкриття нефінансових ризиків для цілей аудиту

Останній, шостий напрямок – удосконалення системи розкриття нефінансових ризиків, оскільки саме вони є базою для аудиторської оцінки стійкості бізнес-моделі компанії. На відміну від фінансових ризиків, нефінансові не мають чітко встановлених регуляторних вимог до структури опису, що створює значний простір для суб'єктивізму. тому доцільно застосовувати уніфіковану логіку розкриття, яка включає: деталізований опис ризику, його класифікацію (фізичний, екологічний, нормативний, соціальний тощо), аналіз впливу на діяльність компанії, оцінку фінансових наслідків до та після реалізації заходів реагування, опис методів управління та витрат на їх реалізацію. Рекомендації Міжнародної ради з інтегрованої звітності підкреслюють, що ризики мають оцінюватися з урахуванням зовнішніх факторів, таких як регуляторні зміни, екологічні виклики, соціальні очікування, макроекономічні тенденції; та внутрішніх чинників як особливості бізнес-моделі, операційні процеси, стратегічні рішення [1, 86, 15]. Для Ferrexpo, яка працює в умовах війни,

енергетичних обмежень та порушеної логістики, деталізація нефінансових ризиків є критично важливою і має стати одним з основних напрямів розвитку аудиту інтегрованої звітності.

У таблиці 3.6 систематизовано основні напрями удосконалення методики аудиту інтегрованої звітності Ferrexpo. Наведено конкретні заходи, які доцільно впровадити у межах кожного напрямку, а також узагальнено очікувані результати їх реалізації.

Таблиця 3.6 – Напрями удосконалення аудиту інтегрованої звітності Ferrexpo

Напрямок удосконалення	Що саме потрібно зробити	Очікуваний ефект
1	2	3
1. Уточнення методології аудиту нефінансової інформації	– Визнати обмеженість класичної фінансової моделі аудиту для ESG-показників. – Розробити спеціальні методики оцінки нефінансових індикаторів (якісні та змішані підходи). – Впровадити контекстуальну оцінку суттєвості та адаптовані процедури ризик-орієнтованого аудиту.	– Підвищення точності та відповідності перевірки специфіці ESG-даних. – Зменшення ймовірності викривлень через складність оцінок. – Формування більш реалістичної та комплексної аудиторської думки.
2. Перехід від обмеженої до розширеної впевненості	– Поступово розширювати перелік процедур аудиту ESG-показників. – Підготувати внутрішні системи Ferrexpo для проведення повної перевірки (дані, політики, внутрішній контроль). – Підвищувати кваліфікацію аудиторів з урахуванням вимог ESRS та CSRD.	– Зростання довіри інвесторів завдяки глибшому та точнішому аудиту. – Відповідність європейським вимогам і легша майбутня інтеграція в ринки ЄС. – Підвищення якості ESG-даних та зменшення ризику недостовірної інформації.
3. Розширення переліку ESG-показників для аудиту	– Додати до аудиту гендерний баланс, енергоефективність, споживання ресурсів, інвестиції в громади, соціальні індикатори, антикорупційні показники. – Створити паспорти ESG-показників (методика, джерела, періодичність). – Використати уніфікований альбом показників Нестеренко, Голубевої, Король.	– Комплексне охоплення всіх суттєвих напрямів сталого розвитку. – Покращення порівнянності та прозорості нефінансових даних. – Посилення репутації Ferrexpo як відповідальної компанії.

Продовження табл.3.6

1	2	3
4. Використання міжнародних стандартів забезпечення впевненості	– Системно застосовувати стандарти ISAE 3000, ISAE 3410, ISA 720, ISRS 4400. – Впровадити AA1000AS як базовий стандарт нефінансового аудиту. – Формалізувати процеси планування, верифікації та звітування.	– Підвищення якості та структурованості аудиту. – Узгодженість з міжнародними практиками та вимогами інвесторів. – Забезпечення прозорості та незалежної оцінки ESG-показників.
5. залучення профільних експертів	– залучити екологів, інженерів, технологів, соціологів, HR-фахівців для аудиту окремих ESG-блоків. – запровадити експертні консультації при перевірці показників впливу. – інтегрувати галузеві знання у процес оцінки достовірності даних.	– Глибша та більш обґрунтована перевірка технічних та соціальних даних. – Зниження ризику помилкових висновків. – Комплексність аудиту та краща відповідність ESG-практикам.
6. Удосконалення розкриття нефінансових ризиків	– Використати уніфікований формат опису ризиків: класифікація, вплив, фінансові наслідки, заходи управління, витрати. – Розмежувати зовнішні та внутрішні джерела ризиків. – Оновити систему управління ризиками відповідно до рекомендацій IIRF.	– Покращення якості та повноти аудиторської оцінки ризиків. – Підвищення прозорості ризикового профілю компанії. – Підготовка до вимог CSRD щодо детального ризик-орієнтованого розкриття.

Джерело: складено автором самостійно.

Описана у табл.3.6 структуризація дозволяє цілісно оцінити необхідні кроки для підвищення якості аудиту нефінансової інформації та визначити, як саме ці зміни сприятимуть посиленню прозорості, достовірності та стратегічної цінності інтегрованої звітності компанії

Удосконалення методики аудиту інтегрованої звітності та підвищення якості самої ІЗ формують єдиний взаємопов'язаний процес, який посилює результативність корпоративного управління. Належний аудит забезпечує високу довіру інвесторів, кредиторів, регуляторів і громадськості до інформації, яку компанія оприлюднює у межах ESG-блоків, а також сприяє прийняттю Ferrexpo більш обґрунтованих управлінських рішень на основі точних, достовірних та перевірених даних. Це дозволяє знижувати ризики, підвищувати ефективність операційних процесів, поліпшувати взаємодію зі стейкхолдерами та зміцнювати

корпоративну репутацію. У ширшому контексті якісний аудит інтегрованої звітності сприяє формуванню культури прозорості у великому бізнесі, гармонізує українські практики зі стандартами ЄС та підтримує сталий розвиток економіки України. Для Ferrexpo це означає конкурентні переваги на глобальних ринках, покращення доступу до капіталу та зміцнення позиції як одного з найважливіших промислових експортерів країни.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження було встановлено, що Інтегрована звітність – це сучасний формат корпоративної звітності, у якому в одному документі поєднуються фінансові та нефінансові показники, що відображають здатність підприємства створювати цінність у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі. Вона ґрунтується на концепції множинного капіталу, розкриваючи взаємозв'язки між фінансовим, виробничим, інтелектуальним, людським, соціально-репутаційним та природним капіталами підприємства. На відміну від традиційної фінансової звітності, інтегрована звітність висвітлює не лише результат, а й бізнес-модель, ризики, стратегію, екологічні та соціальні аспекти діяльності, зменшуючи інформаційний розрив щодо нефінансових драйверів вартості. У системі корпоративної звітності вона виконує інформаційну роль – забезпечуючи стейкхолдерів більш повною, релевантною та прогнозною інформацією, і трансформаційну роль, оскільки впровадження інтегрованого підходу сприяє формуванню інтегрованого мислення, підвищенню прозорості, відповідальності бізнесу та переорієнтації управління на довгострокову стійкість.

У результаті дослідження визначено, що нормативно-правове регулювання та міжнародні стандарти інтегрованої звітності формувалися поступово, у межах еволюції ключових глобальних ініціатив. Узагальнено, що IIRC визначила концептуальні засади та принципи інтегрованої звітності, GRI – надала структуровану систему показників сталого розвитку, TCFD – запровадила методологію інтеграції кліматичних ризиків у корпоративне розкриття, а Директива CSRD підняла ці підходи до рівня обов'язкового регулювання в ЄС. Систематизовано, що взаємодія цих стандартів створює цілісну нормативну базу, яка забезпечує прозорість, порівнянність і стратегічну спрямованість корпоративних звітів. Досліджені стандарти пройшли шлях від добровільних

рекомендацій до формування глобальної системи вимог, яка дедалі більше визначає сучасні правила корпоративної прозорості та відповідального бізнесу.

Встановлено, що сучасні підходи до формування інтегрованої звітності у світі базуються на гармонізації фінансових та нефінансових стандартів, які забезпечують комплексне відображення створення вартості компанією. Досліджено, що у розвинутих країнах інтегрована звітність уже стала нормою корпоративної прозорості та стратегічного управління. Водночас в Україні її запровадження перебуває на початковому етапі і переважає добровільна практика окремих компаній, а нормативна база лише формується під впливом євроінтеграційного курсу. Надано висновок, що міжнародні концепції розвитку інтегрованої звітності поступово адаптуються у вітчизняній практиці та визначають напрям подальшого становлення національної системи корпоративної звітності на основі принципів сталого розвитку.

У роботі надано характеристику досліджуваного підприємства Ferrexpo. Ferrexpo plc – міжнародна гірничодобувна група зі штаб-квартирою у Швейцарії та основними виробничими потужностями в Полтавській області України, що спеціалізується на видобутку та збагаченні залізної руди й виробництві високоякісних залізрудних окатків (65–67% Fe). Компанія володіє трьома гірничо-збагачувальними комбінатами, власною залізничною інфраструктурою та портовими потужностями, що забезпечує високий рівень вертикальної інтеграції та ефективну логістику експорту продукції до країн ЄС, Близького Сходу, Азії та інших регіонів. Ferrexpo є першою українською компанією, що вийшла на Лондонську фондову біржу, входить до індексу FTSE 250 та посідає помітну частку на ринку постачання окатків для виробництва «зеленої» сталі, поєднуючи промисловий розвиток із впровадженням ESG-підходів та підтримкою місцевих громад.

Було проаналізовано Інтегровану звітність Ferrexpo plc і встановлено, що вона формується як єдиний річний звіт, у якому поєднано стратегічний огляд бізнесу, блоки ESG та повний пакет фінансової звітності за МСФЗ. Її структура охоплює Стратегічний звіт із описом бізнес-моделі, ринкових умов і ключових

фінансових та нефінансових KPI, розділи «Відповідальний бізнес» і «Персонал» із розкриттям екологічних, соціальних та управлінських показників (викиди Score 1–3, безпека праці, гендерна рівність, підтримка громад), блок корпоративного управління з описом ролі ради директорів і комітетів в нагляді за ESG-ризиками, а також консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами, доповнену альтернативними показниками на кшталт C1-собівартості та Underlying EBITDA. Звіт проходить незалежну обмежену перевірку окремих нефінансових даних за ISAE 3000, гармонізований із вимогами GRI, TCFD, ISSB (IFRS S1/S2) і орієнтується на принцип подвійної матеріальності, що дозволяє розглядати інтегровану звітність Ferrexpo як досить зрілу за змістом і структурою, наближену до сучасних європейських практик CSRD/ESRS.

Оцінювання показує, що інтегрована звітність Ferrexpo plc загалом відповідає міжнародним вимогам щодо повноти, прозорості та якості розкриття інформації: компанія системно подає фінансові та нефінансові дані, використовує стандарти GRI, TCFD та частково IFRS S2, забезпечує незалежну перевірку ключових ESG-показників і розкриває матеріальні теми відповідно до принципу подвійної матеріальності. Разом із тим, попри високу відповідність глобальним стандартам, звітність може бути доповнена інформацією про макроекономічний внесок компанії в економіку України, що підвищить її комплексність у національному вимірі.

Аудит інтегрованої звітності Ferrexpo вже сьогодні забезпечує обмежену впевненість щодо ключових ESG-показників (викиди Score 1–3, LTIFR, окремі HR-метрики) і здійснюється відповідно до ISAE 3000, що свідчить про високий рівень зрілості підходів компанії. Водночас аналіз показує наявність проблемних зон: фрагментарність частини нефінансових розкриттів, неповна інтеграція ESG-даних у фінансову модель, обмежене охоплення показників аудиторською перевіркою, а також потреба в чіткішій методичній регламентації внутрішніх процедур збору та верифікації даних. Це зумовлює необхідність не лише вдосконалення методики складання інтегрованої звітності, а й поглиблення

підходів до її аудиту, що дозволить підвищити рівень впевненості користувачів і відповідність майбутнім вимогам CSRD/ESRS.

Було розроблено рекомендації щодо вдосконалення методики складання інтегрованої звітності Ferrexpo:

1. Адаптація до CSRD/ESRS і внутрішнє положення про ІЗ. Закріпити на рівні корпоративного стандарту структуру, перелік показників і процедури підготовки ІЗ.
2. Формалізація алгоритму формування звіту. Встановити чітку послідовність етапів (суттєвість → збір даних → контент → затвердження → публікація) з відповідальними та календарним планом.
3. Створення єдиної ESG-інформаційної системи. Запровадити спільну платформу для збору, консолідації й контролю якості нефінансових даних у всіх підрозділах.
4. Уніфікація ESG-показників та їх зв'язок з капіталами. Сформувати сталий перелік індикаторів із методиками розрахунку та показати їх вплив на фінансові результати й шість видів капіталу.
5. Поглиблення розкриття соціального, екологічного й макроекономічного впливу. Додати системний блок про внесок у ВВП, податки, зайнятість, громади та траєкторію декарбонізації/Net Zero.
6. Розвиток подвійної суттєвості та діалогу зі стейкхолдерами. Регулярно проводити опитування та консультації, інтегруючи їх результати у карту суттєвих тем і систему показників.
7. Посилення блоку ризиків та сценарного аналізу. Структурувати воєнні, енергетичні, ринкові й екологічні ризики та доповнити звіт сценаріями безперервності діяльності.

Також було запропоновано рекомендації щодо вдосконалення методики аудиту інтегрованої звітності Ferrexpo:

1. Уточнення методології аудиту нефінансових даних. Розробити спеціалізовані процедури для якісних та змішаних ESG-показників із контекстуальною оцінкою суттєвості.

2. Поступовий перехід до розширеної впевненості. Поглиблювати обсяг процедур і готувати внутрішні системи Ferrexpo до аудиту за вимогами CSRD/ESRS.

3. Розширення переліку аудиторських перевірюваних ESG-показників. Долучити до зовнішнього аудиту показники різноманіття, енергоефективності, соціальних інвестицій, антикорупційних практик.

4. Системне застосування міжнародних стандартів забезпечення впевненості. Інтегрувати ISAE 3000, ISAE 3410, ISA 720, ISRS 4400 та AA1000AS як базу для планування й виконання перевірок.

5. Залучення міждисциплінарних експертів. Підключати екологів, інженерів, HR- та соціальних фахівців для оцінки технічних, екологічних і соціальних ESG-показників.

6. Удосконалення розкриття нефінансових ризиків для цілей аудиту. Стандартизувати опис ризиків, класифікація, вплив, фінансові наслідки, заходи реагування, щоб підвищити якість ризик-орієнтованого аудиту.

Узагальнюючи, інтегрована звітність Ferrexpo вже сьогодні демонструє високий рівень зрілості та відповідності міжнародним стандартам, проте потребує подальшого методичного доопрацювання як у частині формування, так і в частині аудиту. Запропоновані напрями вдосконалення – від уніфікації ESG-показників і посилення розкриття впливу до переходу на розширену впевненість та залучення профільних експертів – дозволять підвищити прозорість, достовірність і стратегічну цінність звітності. У результаті Ferrexpo зможе зміцнити довіру інвесторів і стейкхолдерів та посилити свої позиції на європейських і глобальних ринках капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П. Й., Атамас О. П. Інтегрована корпоративна звітність: проблеми впровадження. *Академічний огляд*. 2015. № 1. С. 79–85. URL: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2015/1/12.pdf>
2. Безверхий К. В. Методичні засади формування інтегрованої звітності підприємства. *Облік і фінанси*. 2014. № 3(65). С. 8–14. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/3997/1/20170116_Bezverkhyy_8-14.pdf
3. Безверхий К. Інтегрована звітність підприємства: удосконалення організації і методики її складання. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 5. С. 23-28. URL: https://knutd.edu.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/Bezverhiy20150513.pdf
4. Безверхий К.В. Критичний аналіз недоліків інтегрованої звітності підприємства. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. № 3. С. 128 – 141. URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/13369/6/128-141.pdf>
5. Глобальні стандарти звітності GRL. URL: <https://www.globalreporting.org/standards> (дата звернення: 01.11.2025).
6. Гнилицька Л. В., Безверхий К. В. Аудит інтегрованої звітності корпоративних підприємств «Фінанси України», № 9, 2022. URL: https://finukr.org.ua/docs/FU_22_09_098_uk.pdf
7. Гриценко О.І. Тенденції та проблеми формування інтегрованої звітності суб'єктами господарювання *Молодий вчений*. 2014. № 2 (05). С. 31–34, URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cdc9c740-0970-467d-83b5-cc89613ce925/content>
8. Директива 2014/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2014 року про внесення змін до Директиви 2013/34/ЄС щодо розкриття нефінансової інформації та інформації про різноманіття певними великими підприємствами та групами Текст, що стосується ЄЕЗ. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/95/oj> (дата звернення: 05.11.2025).

9. Директива щодо корпоративної звітності про сталий розвиток. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/insights/2023/03/get-ready-for-a-newlevel-of-esg-reporting.html> (дата звернення: 05.11.2025).
10. Домашенко Ю. В. Інтегрована звітність: вдосконалений облік операцій як показник ефективності діяльності. Економічний вісник Національного гірзаконичного університету. 2013. № 1. С. 65–72. URL: https://ev.nmu.org.ua/index.php/uk/archive?arh_article=-682
11. ДТЕК. Звіт про діяльність 2024 року. Київ: ДТЕК, 2024. 102 с. URL: <https://dtek.com/content/upload/report/DTEK%202024%20Action%20Report%20Ukrainian%20250221.pdf>
12. Інтегрована звітність Ferrexpo за 2024 рік. Київ: Ferrexpo, 2024. 248 с. URL: https://www.ferrexpo.com/media/iwbrchf/46518_fxpo_ar24-int.pdf
13. Король С. Нефінансова звітність підприємства. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2011. № 6. С. 102–113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2011_6_12
14. Король С. Я. Облікове забезпечення нефінансової звітності. *Бізнес Інформ*. 2017. № 3. С. 346–352. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2017_3_57
15. Король С. Я. Практичні аспекти аудиту нефінансової звітності *Економіка: реалії часу*. 2017. № 3 (31). С. 35–42. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2017/No3/35.pdf>
16. Король С.Я., Семенова С. М. Курбет М.А. Упровадження звітності про сталий розвиток в Україні: стан і перспективи в умовах інтеграції. *Бізнес Інформ*. 2023. 1. С. 294–301. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2022_1_44
17. Костирко Р. О. Інтегрована звітність - інструмент соціальної відповідальності бізнесу. *Аудитор України*. Київ, 2014. № 4 (221). С. 32–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2014_1_11
18. Костирко Р.О. Інтегрована модель звітності компаній: передумови, принципи, складові *Економіка України*. 2013. № 2(615). С. 18–28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2013_2_3

19. Кравченко О.В., Овчарова Н.В. Теоретичні та методичні засади формування інтегрованої звітності в Україні. Економіка і суспільство. Вид-во: *Мукачівський державний університет*. Вип. 6. 2016. С. 359–366. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/6_ukr/62.pdf
20. Ловінська Л. Г. Деякі аспекти звітності компаній про сталий розвиток. *Фінанси України*. 2020. № 3. С. 23–42. URL: https://doi.org/10.33763/fi_nukr2020.03.023. (дата звернення: 17.11.2025).
21. Лубенченко О. Е. Відбір та моніторинг завдань з аудиту фінансової звітності. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020 № 4. С. 45-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2020_4_8.
22. Лубенченко О. Е., Шульга С. В. Аудит нефінансової звітності – яким стандартом користуватися? *Науковий вісник Національної академії обліку та аудиту*. 2023, № 1-2. С. 30-42 URL: <https://nasoa-journal.com.ua/index.php/journal/article/download/280/274/>
23. Лугова О. І. Огляд впровадження інтегрованої звітності у світі. *Modern Economics*. №27, 2021. С. 99–105. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/overview-of-the-implementation-of/>
24. Малишкін О. І., Шуляренко С. М., Ярмоліцька О. В. Звітність компанії за міжнародними стандартами та європейськими нормативами. Навч. посіб. Київ: ДУІТ, Видавничий дім «АртЕк», 2020. 380 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/opac/search.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Znpdetut%5Feiu%5F2020%5F47%5F13%2Epdf
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013 (дата звернення: 15.10.2025).
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Мінфіну України

07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 03.10.2025).

27. Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: теорія, методологія, практика: моногр. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2018. 410 с. URL: <https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/cf413fa7-0e3d-4c48-8911-410e651b8507/content>

28. Нестеренко О., Кизим А. Передумови і перспективи впровадження інтегрованої звітності в Україні. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції: мат. XI Міжнародної науково-практичної конференції*. Одеса : ОНЕУ, 2023. С. 73–75. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-05/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97_18.05.2023.pdf#page=74

29. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу. URL: https://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Non-Financial_Reporting_UA_.pdf (дата звернення: 01.09.2025).

30. Потриваєва Н.В., Лугова О.І., Вишинська Г.М. Становлення і розвиток інтегрованої звітності. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Миколаїв : МНАУ, 2019. С. 57–60. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7118/1/zbirnyk_tez_20-21_11_19-13.pdf

31. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 15.10.2025)

32. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління : наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18> (дата звернення 03.10.2025)

33. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо звітності зі сталого

розвитку». Режим доступу: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/56996> (дата звернення: 13.11.2025).

34. Проданчук М. Інтегрована звітність – інструмент управління підприємством. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 2. С. 24-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_2_5

35. Смачило В. В., Халіна В. Ю., Скрипка І. А. Формування соціальної звітності будівельних підприємств. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 4(90). С. 189–194. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2019-4\(90\)-189-194](https://doi.org/10.26642/ema-2019-4(90)-189-194)

36. Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку суб'єктів національного господарства / за ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп. Дніпро : Журфонд, 2019. 312 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Economic_Department_APK/diplom%20spec%25D1%2596al%25D1%2596sta/Monograf_Teor_ya_ta_metodol_formuv_nnov-_nvest_strateg_2019_.pdf

37. Чала В. С. Особливості впливу глобальної економіки на сталість розвитку підприємств. *Економічний простір*. 2025. № 206. С. 191–198. URL: <https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2025/10/206-191-198-chala.pdf>

38. Чала В.С., Демидов Б.Ю. *Впровадження міжнародних норм ESG-аудиту підприємства для індикації сталого розвитку України*. Економічний простір, №206, 2025. URL: economic-prostir.com.ua (дата звернення: 17.11.2025).

39. Шигун М. М., Давидюк Т. В. Корпоративна соціальна звітність як перспектива інформування про людський капітал вітчизняних компаній. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. №1(9). С. 173-178. URL: https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2011/eco_2011_1/2011_1/173-178.pdf

40. Янчева Л. М., Крутова А. С., Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: навч. посібник Х.: Харківський державний університет харчування та торгівлі. 2020. 290 с. URL:

https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/11592/1/intehrovana_zvitnis_NP_2020.pdf

41. AA1000AS. Стандарт забезпечення впевненості у сфері соціальної відповідальності. 2008. URL: <https://www.accountability.org/standards/aa1000-assurance-standard> (дата звернення: 17.10.2025).

42. Anderson K. The International Integrated Reporting Council (IIRC). Greenly. 2023. URL: <https://greenly.earth/en-gb/blog/company-guide/the-international-integrated-reporting-council-iirc> (дата звернення: 01.09.2025).

43. Baker Tilly Ukraine. Нефінансова звітність за стандартом GRI у світі та Україні. 2017. URL: <https://bakertilly.ua> (дата звернення: 04.11.2025).

44. Bartoszewicz, A.. Assurance of non-financial data of socially responsible enterprises in the light of ISAE 3000 standardization. *Research Papers of Wrocław University of Economics*,. № 522. 2018. p. 305–316. URL: https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-a74e9bb0-8906-4b2e-b786-1ba8fd624a06?q=bwmeta1.element.desklight-f91ceb57-b56d-44a1-91fd-666b623ec346%3B21&qt=CHILDREN-STATELESS&utm_source=chatgpt.com

45. BDO in Ukraine. *ESRS Reporting in Ukraine: Implementing European Standards*. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/information-materials/2025/esrs-reporting-in-ukraine-implementing-european-standards#:~:text=Sustainable%20Development%20Goals%20of%20Ukraine,the%20%E2%80%9CDraft%20Law%E2%80%9D>

46. BDO в Україні. Висновки вебінару про нефінансову звітність: перенесення строків не звільняє від зобов'язань. *European Business Association*. 2025. URL: <https://eba.com.ua/bdo-v-ukrayini-pro-vysnovky-vebinaru-pro-nefinansovu-zvitnist-perenesennya-strokov-ne-zvilnyaye-vid-zobov-yazan/> (дата звернення: 27.11.2025).

47. Bray M., Takahashi N., Gould S. Latest developments in integrated reporting assurance – momentum is building. *IFAC Knowledge Gateway*. 2023. URL: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/discussion/latest-developments-integrated-reporting-assurance-momentum-building> (дата звернення: 27.11.2025).

48. Brown H. S., de Jong M., Lessidrenska T. The Rise of the Global Reporting Initiative (GRI) as a Case of Institutional Entrepreneurship. *Cambridge, MA: Corporate Social Responsibility Initiative, John F. Kennedy School of Government, Harvard University*, 2007. №. 36. 48 p. URL: https://www.hks.harvard.edu/sites/default/files/centers/mrcbg/programs/cris/files/workingpaper_36_brown.pdf

49. Corporate Sustainability Reporting (CSRD). European Commission. URL: https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en (дата звернення: 03.10.2025).

50. Corporate sustainability reporting . URL: https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financialmarkets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporatesustainability-reporting_en (дата звернення: 03.10.2025)

51. CSRD and ESG reporting: What you need to know for the first implementation in your company. URL: <https://amana.de/en/article/csrd-and-esg-reporting-what-you-need-to-know--the-first-implementation-in-yourcompany.html> (дата звернення: 05.10.2025)

52. Eccles R. G., Krzus M. P. One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy. Wiley, *Hoboken*, New Jersey, 2010, 214 p.

53. Eccles R. G., Serafeim G. The Performance Frontier: Innovating for a Sustainable Strategy. *Harvard Business School Working Paper / Harvard Business School Boston, MA : Harvard University*, 2013. URL: <https://library.hbs.edu> (дата звернення: 19.10.2025).

54. Ernst & Young (EY). Risks and opportunities for the energy and resources sector. 2024. URL: https://www.ey.com/en_gl/insights/energy-resources/risks-opportunities (дата звернення: 08.10.2025).

55. ESRS Implementation According to the Draft Law. BDO Ukraine. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/information-materials/2025/esrs-reporting-in-ukraine-implementing-european-standards> (дата звернення: 03.10.2025)

56. ESRS Reporting in Ukraine: Implementing European Standards. BDO Ukraine. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/information-materials/2025/esrs-reporting-in-ukraine-implementing-european-standards> (дата звернення: 21.10.2025)

57. Ferrexpo plc. Carbon Footprint: Delivering progress on Scope 1, 2 and 3 emissions. URL: <https://www.ferrexpo.com/responsibility/carbon-footprint/> (дата звернення: 28.09.2025).

58. Ferrexpo plc. Річний звіт та рахунки за 2024 рік. Ferrexpo plc, 2024. URL: https://www.ferrexpo.com/media/iwbrchf/46518_fxpo_ar24-int.pdf?utm_source (дата звернення: 01.09.2025).

59. Ferrexpo задає тон ESG-звітності у важкі часи: рух від зразкового звітування до стратегічної глибини Ukraine Open Sustainability Service, 2024. – URL: <https://ukraine-oss.com/ferrexpo-zadaye-ton-esg-zvitnosti-u-vazhki-chasy-ruh-vid-zrazkovogo-zvituvannya-do-strategichnoyi-glybyny/> (дата звернення: 25.11.2025).

60. Forbes Ukraine. Ferrexpo призупинила виробництво та експорт через російські обстріли енергетики. 10 листопада 2025 р. URL: <https://forbes.ua/news/ferrexpo-timchasovo-zupinila-virobnitstvo-ta-eksport-cherez-rosiyski-obstrili-energomerezhi-10112025-33956> (дата звернення: 25.11.2025).

61. FSB TCFD. 2023 Status Report. URL: <https://fsb-tcfd.org/publications/2023-status-report>. (дата звернення: 03.10.2025).

62. FSB TCFD. About. URL: <https://www.fsb-tcfd.org/> (дата звернення: 03.10.2025).

63. Global Reporting Initiative (GRI). About GRI. *Amsterdam : Global Reporting Initiative*, 2024. URL: <https://www.globalreporting.org/about-gri> (дата звернення: 08.10.2025).

64. Global Reporting Initiative (GRI). Four-in-five largest global companies report with GRI. *Amsterdam : GRI*, 2022. URL: <https://www.globalreporting.org/news/news-center/four-in-five-largest-global-companies-report-with-gri/> (дата звернення: 08.10.2025).

65. Global Reporting Initiative (GRI). GRI Standards 2023 [Електронний ресурс] / Global Sustainability Standards Board. *Amsterdam : Global Sustainability Standards Board*, 2023. URL: <https://www.globalreporting.org/standards> (дата звернення: 08.10.2025).

66. GMK Center. Ferrexpo increased income tax payments in Ukraine by one-third in 2024. 17.04.2025. URL: <https://gmk.center/en/news/ferrexpo-increased-income-tax-payments-in-ukraine-by-one-third-in-2024/> (дата звернення: 28.09.2025).

67. GMK Center. Ferrexpo plans to reduce carbon emissions by 50% by 2030. 08.12.2022. URL: <https://ecopolitic.com.ua/en/news/ferrexpo-to-reduce-carbon-emissions-by-50-by-2030/> (дата звернення: 28.09.2025).

68. Greenomy SRL. «The Evolution of NFRD to CSRD». *Brussels : Greenomy*, 2024. URL: <https://www.greenomy.io/blog/evolution-nfrd-csrd#:~:text=In%20response%20to%20the%20shortcomings,phased%20implementation%20in%20January%202024> (дата звернення: 03.10.2025).

69. Greenomy. Understanding the NFRD and Its Evolution to the CSRD. URL: <https://www.greenomy.io/blog/evolution-nfrd-csrd>. (дата звернення: 08.10.2025).

70. IAASB. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements. Vol. 1. IRBA, 2019. URL: <https://www.irba.co.za/upload/IAASB-2018-HB-Vol-1%202019.pdf> (дата звернення: 03.10.2025).

71. ІІРС оновила Міжнародні стандарти інтегрованої звітності. Палата аудиторів і бухгалтерів України. URL: <https://www.pabu.com.ua/ua/mediacentr-3/profesiini-novyny/1988-iirc-onovyla-mizhnarodni-standarty-intehrovanoi-zvitnosti> (дата звернення: 03.10.2025)

72. Integrated Reporting Foundation. About integrated reporting URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/faqs/> (дата звернення: 03.09.2025).

73. Integrated Reporting Overview. International Financial Reporting Standards Foundation. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting> (дата звернення: 08.10.2025)

74. International Integrated Reporting Council (IIRC). Examples Database. URL: <https://examples.integratedreporting.ifrs.org> (дата звернення: 01.10.2025)

75. International Integrated Reporting Council (IIRC). The <IR> Framework / International Integrated Reporting Council *London : IIRC*, 2021. URL: <https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/> (дата звернення: 13.09.2025).

76. International Integrated Reporting Council (IIRC). The International <IR> Framework. *London : IIRC*, 2013. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf> (дата звернення: 13.09.2025).

77. International Sustainability Standards Board (ISSB). IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. *London : IFRS Foundation*, 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards/ifrs-s1-general-requirements-for-disclosure-of-sustainability-related-financial-information> (дата звернення: 13.09.2025).

78. International Sustainability Standards Board (ISSB). IFRS S2 – Climate-related Disclosures. *London : IFRS Foundation*, 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards/ifrs-s2-climate-related-disclosures> (дата звернення: 13.09.2025).

79. Introduction to ISSB and IFRS Sustainability Disclosure Standards. International Financial Reporting Standards Foundation. URL: <https://www.ifrs.org/sustainability/knowledge-hub/introduction-to-issb-and-ifrs-sustainability-disclosure-standards> (дата звернення: 22.10.2025).

80. KPMG. Survey of Sustainability Reporting 2022. KPMG International, 2022. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/se/pdf/komm/2022/Global-Survey-of-Sustainability-Reporting-2022.pdf> (дата звернення: 08.10.2025).

81. Metinvest Holding. Річний звіт 2022 року. Київ: Metinvest B.V., 2022. URL: [URL: https://metinvestholding.com/en/ar2022](https://metinvestholding.com/en/ar2022) (дата звернення: 01.11.2025).
82. Metinvest Holding. Річний звіт 2024 року. Київ: Metinvest B.V., 2024. 120 с. URL: [URL: https://www.metinvestholding.com/Content/Entities/Report/37/en/metinvest-annual-report-2024.pdf](https://www.metinvestholding.com/Content/Entities/Report/37/en/metinvest-annual-report-2024.pdf)
83. PwC. Global Investor Survey 2022. *London : PwC International*, 2022. URL: [URL: https://www.pwc.com/gx/en/global-investor-survey/PwC-Global-Investor-Survey-2022.pdf](https://www.pwc.com/gx/en/global-investor-survey/PwC-Global-Investor-Survey-2022.pdf) (дата звернення: 19.11.2025)
84. Robert G. Eccles, George Serafeim Corporate and Integrated Reporting: A Functional Perspective. *Harvard Business School*. 2015. URL: [URL: https://www.top1000funds.com/wp-content/uploads/2015/07/Corporate-and-integrated-reporting-a-functional-perspective.pdf](https://www.top1000funds.com/wp-content/uploads/2015/07/Corporate-and-integrated-reporting-a-functional-perspective.pdf)
85. Sonnerfeldt A., Ling Li, C. Pontoppidan A. The Challenges of Assurance on Non-financial Reporting. *Accounting, Economics, and Law*. 2020. №10. 331 p.
86. Stănescu C., Sîrb C. Measuring the Integrated Reporting Quality in Europe. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. 2023. Vol. 21, No. 3. URL: [URL: https://doi.org/10.1108/JFRA-03-2023-0134](https://doi.org/10.1108/JFRA-03-2023-0134)
87. Sustainable Finance and ESG. National Securities and Stock Market Commission of Ukraine. *NSSMC*. URL: [URL: https://www.nssmc.gov.ua/en/stale-finansuvannia-ta-esg](https://www.nssmc.gov.ua/en/stale-finansuvannia-ta-esg) (дата звернення: 03.10.2025)
88. Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). *FSB-TCFD.org : офіційний вебсайт*. URL: [URL: https://fsb-tcfd.org](https://fsb-tcfd.org) (дата звернення: 08.10.2025).
89. The International Integrated Reporting Framework. International Financial Reporting Standards Foundation. URL: [URL: https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting](https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting) (дата звернення: 03.10.2025)

90. Voskalo V., Voskalo N. Preconditions for introducing integrated reporting as a tool for socially responsible business in Ukraine. *Economy of Region*. 2017. № 3.
URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/sep/5987/4.pdf>

ДОДАТКИ

Таблиця А.1 – Характеристика різних елементів інтегрованої звітності
у провідних промислових корпораціях України

Елемент інтегрованої звітності	Ferrexpo	Metinvest	DTEK
1	2	3	4
Стан і перспективи розвитку	Після значного падіння виробництва у 2022–2023 рр. компанія у 2024 р. демонструє поступове відновлення, зосереджуючись на збільшенні обсягів пелет і розширенні логістичних коридорів до ЄС. Стратегічна перспектива – нарощення виробництва та зниження вуглецевого сліду до 2030 р.	Metinvest відновлює операції після втрати активів у Маріуполі, переорієнтовуючи виробництво на захід України та ЄС. Основний вектор розвитку – інтеграція у європейські ланцюги постачання сталі.	DTEK активно інвестує у відновлення енергетичної інфраструктури після воєнних руйнувань. Перспектива – декарбонізація та перехід до чистої енергії.
Мета діяльності	Забезпечення стабільних поставок високоякісних залізрудних пелет на світові ринки, підтримка сталого розвитку регіонів присутності.	Створення конкурентоспроможної сталеливарної продукції з високою доданою вартістю, відновлення промисловості України.	Гарантування енергетичної безпеки країни, розвиток сучасної енергетики, орієнтованої на споживача та сталий розвиток.
Екологія та кліматична політика	Акцент на скороченні викидів CO ₂ ціль –30% до 2030 р., підвищення ефективності енергоспоживання, використання міжнародних стандартів GHG Protocol і GRI.	Активно впроваджується стратегія “Зелена сталь” з декарбонізацією та модернізацією виробництва; щорічно публікується екологічний аудит і дані про викиди.	Один із лідерів кліматичної трансформації в Україні; реалізує проекти у сфері ВДЕ - сонячна, вітрова енергетика, впроваджує систему моніторингу викидів CO ₂ .
Соціальна відповідальність	Соціальні інвестиції понад 12 млн дол. на підтримку громад Полтавської та Черкаської областей у 2024 р.; програми психологічної допомоги працівникам.	Значна увага підтримці працівників, ветеранів, відновленню соціальної інфраструктури; створено Фонд “Розвиток Маріуполя”.	Активні гуманітарні ініціативи “DTEK Добро”, підтримка ЗСУ, відбудова шкіл, лікарень, проекти з освіти та енергоефективності громад.

Елемент інтегрованої звітності	Ferrexpo	Metinvest	DTEK
1	2	3	4
Корпоративне управління	Система управління базується на принципах прозорості та підзвітності; діє Комітет з питань охорони праці, безпеки та довкілля.	Дворівнева структура корпоративного управління, комітети з аудиту, винагород, сталого розвитку; акцент на підзвітності акціонерам.	Корпоративна модель відповідає стандартам ESG: окремий департамент з комплаєнсу та ризиків, наглядова рада з незалежними членами.
Стратегія розвитку	Орієнтована на зростання виробництва пелет преміум-якості та досягнення вуглецевої нейтральності у середньостроковій перспективі.	Стратегія передбачає модернізацію підприємств і розвиток “зеленої металургії” - використання водню, утилізація шлаків.	Стратегія “DTEK 2030” спрямована на цифрову трансформацію енергоринку, розвиток розподіленої генерації та електромобільності.
Сфера досліджень та інновацій	Впроваджує цифрові технології контролю якості руди, автоматизовані системи безпеки.	Реалізує програми R&D у сфері нових сталей і технологій безпечного виробництва; співпраця з європейськими науковими центрами.	Активні інновації у “зелених” технологіях, смарт-мережах, акумулюванні енергії та цифровізації мережевих процесів.

Джерело: систематизовано автором на основі [81, 58, 82, 11].

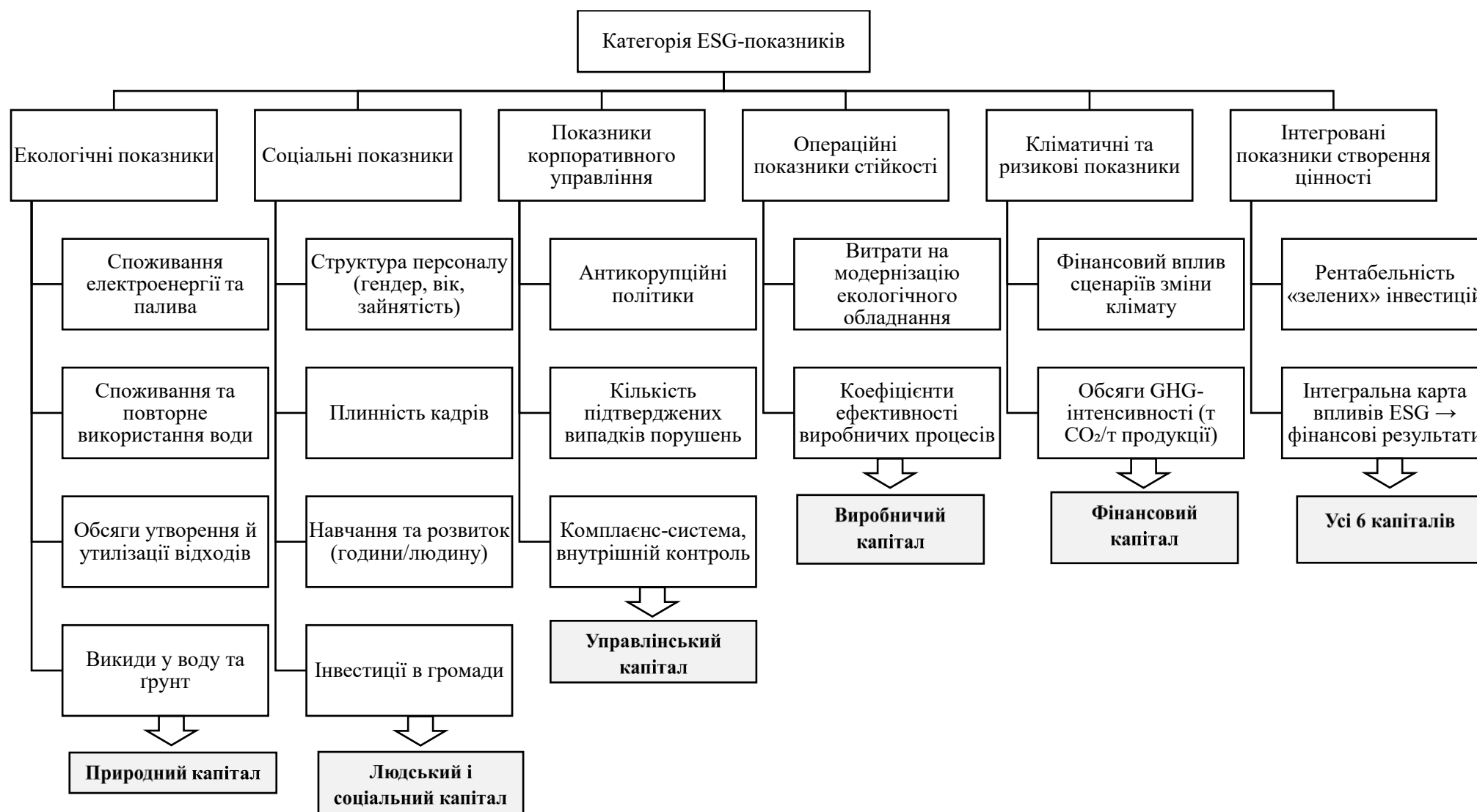

Рис. Б.1 – Запропонована структура уніфікованої системи ESG-показників для інтегрованої звітності Ferrexpo
Джерело: розроблено автором